

VAN'IN SANAYİ ENVANTERİNİN OLUŞTURULMASI FİZİBİLİTE ÇALIŞMASI

2014

Bu çalışma 2014 yılı Doğrudan Faaliyet Desteği kapsamında Doğu Anadolu Kalkınma Ajansı tarafından sağlanan mali destek ile hazırlanmıştır.

T.C.
VAN VALİLİĞİ
BİLİM, SANAYİ VE TEKNOLOJİ İL MÜDÜRLÜĞÜ

**VAN'IN SANAYİ ENVANTERİNİN OLUŞTURULMASI
FİZİBİLİTE ÇALIŞMASI**

Proje Koordinatörü

Ahmet CAN
İstanbul Bilim, Sanayi ve Teknoloji İl Müdürü

Proje Ekibi

Fatih KARAKOÇ
Sanayi Şube Müdürü

Menekşe ÇELİK
Jeoloji Yüksek Mühendisi

ISBN NO
978-605-4889-06-8

27 EYLÜL 2014
VAN

“Bu belgede sunulan içerik Doğu Anadolu Kalkınma Ajansı’nın desteklediği “Van İlinin Sanayi Envanterinin Oluşturulması Fizibilite Çalışması Projesi” kapsamında hazırlanmıştır. İçerik ile ilgili tek sorumluluk Van Bilim, Sanayi ve Teknoloji İl Müdürlüğü’ne ait olup Doğu Anadolu Kalkınma Ajansı’nın ve Kalkınma Bakanlığı’nın görüşlerini yansıtmaz.”

Yayına Hazırlayan

Fatih KARAKOÇ (Sanayi Şube Müdürü)
Menekşe ÇELİK (Mühendis)

Adres: Van Valiliği Bilim, Sanayi ve Teknoloji İl Müdürlüğü

Van Valilik Binası A Blok 3. Kat

Tel :+90 432 214 14 93

Faks :+90 432 214 81 73

E-posta : stmvanil@sanayi.gov.tr

Web : <http://van.sanayi.gov.tr>

Grafik & Tasarım

Fatih KARAKOÇ (Sanayi Şube Müdürü)
Menekşe ÇELİK (Mühendis)

Adres : Van Valiliği Bilim, Sanayi ve Teknoloji İl Müdürlüğü

Van Valilik Binası A Blok 3. Kat

Tel : +90 432 214 14 93

Faks : +90 432 214 81 73

E-posta: stmvanil@sanayi.gov.tr

Web : <http://van.sanayi.gov.tr>

Baskı

Kutlu Kırtasiye

Adres: Beşyol Mevkii No: 6 İpekyolu/VAN

Tel : 0 432 216 94 80

Faks : 0 432 215 60 00

E-posta: kasaciosman@hotmail.com

İÇİNDEKİLER	I
ÖNSÖZ	VII
SUNUŞ	IX
TEŞEKKÜR	X
BİLİM, SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANLIĞI	XI
DOĞU ANADOLU KALKINMA AJANSI (DAKA)	XIII
ŞEKİLLER DİZİNİ	XIV
TABLolar DİZİNİ	XVI
1. PROJE GENEL BİLGİLERİ	1
1.1 Projenin Genel Amacı	1
1.2 Projenin Özel Amacı	1
1.3 Hedef Gruplar / Müşteriler.....	1
1.4 Nihai Yararlanıcılar	1
1.5 Beklenen Sonuçlar	1
1.6 Temel Faaliyetler	2
2. VAN İLİ HAKKINDA	3
2.1 İlin Tarihçesi.....	5
2.2 İlin Coğrafi Konumu	5
2.3 İlin İklim ve Bitki Örtüsü.....	6
2.4 İlinin Nüfusu.....	7
3. İLİN YATIRIM AVANTAJLARI	10
3.1 Turizm ve Kültür Potansiyeli.	10
3.2 Tarım ve Hayvancılık Potansiyeli.....	14
3.3 Madencilik Potansiyeli.....	15
3.4 Ulaşım, Konaklama ve Enerji Potansiyeli	19
3.4.1 Ulaşım Potansiyeli	19
3.4.2 Konaklama Potansiyeli.	20
3.4.3 Enerji Potansiyeli	22
3.5 İlin Eğitim Durumu	26
4.YATIRIM DESTEKLERİ	28
4.1 Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı Destekleri.	28
4.1.1 San-Tez Destekleme Programı.....	28
4.1.2 TeknoGirişim Sermaye Desteği Programı.....	28
4.1.3 TeknoYatırım Teknolojik Ürün Yatırım Destek Programı	29
4.2 Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu (TÜBİTAK) Destekleri ...	30
4.2.1 Sanayi Ar-Ge Projeleri Destekleme Programı (1501).....	30
4.2.2 Proje Pazarları Destekleme Programı (1503).....	30

4.2.3 Üniversite-Sanayi İşbirliği Destek Programı (1505)	31
4.2.4 KOBİ Ar-Ge Başlangıç Destek Programı (1507).	31
4.2.5 Uluslararası Sanayi Ar-Ge Projeleri Destekleme Programı (1509)	32
4.2.6 Öncelikli Alanlar Araştırma Teknoloji Geliştirme ve Yenilik Projeleri Destekleme Programı (1511)..	32
4.2.7 Bireysel Girişimcilik Aşamalı Destek Programı (1512).	33
4.2.8 Teknoloji Transfer Ofisleri Destekleme Programı (1513).....	33
4.2.9 Girişim Sermayesi Destekleme Programı (1514).	34
4.3 Küçük ve Orta Ölçekli İşletmeleri Geliştirme ve Destekleme İdaresi Başkanlığı (KOSGEB) Destekleri.....	34
4.3.1 Kobi Destek Programı.....	34
4.3.2 AR-GE, İnovasyon ve Endüstriyel Uygulama Destek Programı	35
4.3.3 Girişimcilik Destek Programı.....	35
4.5 Doğu Anadolu Kalkınma Ajansı (DAKA) Destekleri.	36
4.5.1 Doğrudan Faaliyet Desteği (DFD) Programı.....	36
4.5.2 Teknik Destek (TD) Programı.....	37
4.5.3 Güçlü Girişimcilik Mali Destek Programı	37
4.5.4 Yatırım ve turizm altyapısının güçlendirilmesine yönelik küçük ölçekli altyapı projeleri.	38
4.5.5 İktisadi Kalkınma Mali Destek Programı.	38
4.5.6 Yenilenebilir Enerji Kaynakları Kullanımının Özendirilmesi Mali Destek Programı.....	39
4.6. Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı Destekleri.	39
4.6.1. Tarıma Dayalı Ekonomik Yatırımların Desteklenmesi Programı.	40
5. YATIRIM TEŞVİKLERİ	42
5.1 Genel Teşvik Sistemi.....	42
5.1.1 Yatırım Teşvik Belgesinin alınması.	43
5.2 Ar-Ge Kanunu Teşvikleri.....	45
5.3 OSB Teşvik ve Muhafiyetleri.....	45
5.4 Teknoloji Geliştirme Bölgeleri Teşvikleri.....	46
6. VAN İLİNİN SANAYİ YAPISI.	48
6.1 Van Organize Sanayi Bölgeleri	48
6.1.1 Van Organize Sanayi Bölgesi.....	48
6.1.2 Erciş Organize Sanayi Bölgesi.....	50
6.2 Van Küçük Sanayi Siteleri.	50
6.2.1 Van Yeni Küçük Sanayi Sitesi.	51

6.2.2 Van Marangozlar Küçük Sanayi Sitesi.....	51
6.2.3 Van Yeni Marangozlar Küçük Sanayi Sitesi.....	51
6.2.4 Erciş Küçük Sanayi Sitesi.	51
6.2.5 Erciş II Küçük Sanayi Sitesi.	51
6.2.6 Çaldıran Küçük Sanayi Sitesi.	51
6.2.7 Özalp Küçük Sanayi Sitesi.....	51
6.2.8 Özalp Kazım Özalp Sanayi Sitesi.	52
6.3 Tekstil Kent.....	52
7. SANAYİCİYE YÖNELİK HİZMETLERİMİZ.....	54
7.1 Sanayi Sicil Belgesi Hizmetleri.....	54
7.1.1 Sanayi Sicil Kanunu.....	54
7.1.2 Sanayi Sicil Belgesi Nedir?	54
7.1.3 Sanayi Sicil Belgesi Nasıl Alınır	54
7.1.4 Sanayi Sicil Belgesinin Sanayi İşletmelerine Sağladığı Faydalar Nelerdir?	55
7.1.5 Sanayi Sicil Belgesi Sahibi İşletmelerin Yükümlülükleri Nelerdir?	55
7.1.6 Sanayi Sicil Belgesi Vize İşletmeleri Nasıl Yapılır?	55
7.2 Kamu-Üniversite-Sanayi İşbirliği Hizmetleri.....	56
7.2.1 Van BSTM İşbirliği Ofisi.	56
7.2.2 Kamu-Üniversite-Sanayi İşbirliği Çerçevesinde Yürütülen Projeler.....	56
8. VAN İLİNİN SANAYİ ENVANTERİ SONUÇLARI.....	58
8.1. Firmaların Yapısal Durumları.....	58
8.1.1 Firmaların İlçelere Göre Dağılımları	58
8.1.2 Firmaların Hukuki Yapıları	59
8.1.3 Firmaların Kuruluş Yıllarına Göre Dağılımları.....	60
8.1.4 Firmaların “Aile Şirketi” Durumu.....	61
8.1.5 Firmaların İşyeri Mülkiyet Durumu.....	62
8.1.6 Firmaların Yatırımlarına Ait Finans Kaynakları.....	62
8.1.7 Firmanın Ticaret Sicil Kaydının Bulunduğu Şehir?	63
8.1.8 Firmaların İnternet Sitesi Sahipliği.	63
8.2. Firmaların Faaliyet Durumları.....	64
8.2.1 Firmaların Faaliyet Konusu	64
8.2.2 Firmaların Üretim Sistemi.....	65
8.2.3 Firmaların Üretim Teknolojisi	66
8.2.4 Firmaların 2013 Yılındaki Ortalama Kapasite Kullanım Oranları	66
8.2.5 Firmaların Tam Kapasite Çalışmama Nedenleri	67
8.2.6 Firmaların Beş Yıl İçerisindeki Yatırım Planları.	68

8.2.7 Firmaların Ürün Satış Şekilleri.	70
8.3. Firmaların İstihdam Durumları.....	70
8.3.1 Faaliyet Konularına Göre Toplam Çalışan Sayısı.....	70
8.3.2 Firmalarda Çalışanların Cinsiyet Dağılımı.....	71
8.3.3 Firmaların İşletme Yöneticisinin Cinsiyet Dağılımı.....	72
8.3.4 Firmaların Profesyonel Yönetici İstihdam Durumu.....	72
8.3.5 Firma Yöneticilerinin Eğitim Durumu.	73
8.3.6 Firma Çalışanlarının Eğitim Durumu.....	73
8.3.7 Firma Çalışanlarının Sektöre Göre Eğitim Durumu.	74
8.3.8 Firma Çalışanlarının Mesleki Durumları	75
8.4. Firmaların Ar-Ge ile İlişki Durumu.....	76
8.4.1 Firmaların AR-GE Departmanında Çalışan Sayısı.....	76
8.4.2 Firmalarda ARGE Çalışmaları Yapılmama Nedenleri	76
8.4.3 Kalite-Kontrol ARGE vb Amaçlı Kullanılan Laboratuvarınız var mı?.....	77
8.4.4 Dışarıdan Kalite Kontrol ARGE vb Laboratuvar Hizmetleri Alıyor Musunuz?.	78
8.4.5 Firmalarda Kurulu Ar-Ge Birimleri.....	78
8.5. Firmaların Marka ve Patent Durumu.	79
8.5.1 Firmaların Sahip Olduğu Marka Sayısı.....	79
8.5.2 Firmaların Sahip Olduğu Patent Sayısı.....	79
8.5.3 Firmaların Marka Tescil Durumu.....	80
8.6. Firmaların Dış Ticaret Durumları	80
8.6.1 İhracat Yapan Firmaların Faaliyet Konusuna Göre Dağılımı.....	80
8.6.2 Firmaların İhracat Şekilleri.....	81
8.6.3. Firmaların Sektöre Göre İhracat Rakamları.	83
8.6.4 Firmaların İhracat Yaptıkları Ülkeler.....	83
8.6.5 Firmaların İhracat Yapmama Nedenleri.	84
8.7. Firmaların Belge Sahiplik Durumları	85
8.7.1 TSE Belgesine Sahip Firma Sayısı.....	85
8.7.2 CE Belgesine Sahip Firma Sayısı.	85
8.7.3 ISO 9001 Kalite Yönetim Sistemi Belgesine Sahip Firma Sayısı.....	86
8.7.4 ISO 22000 Gıda Güvenliği Yönetim Sistemi Belgesine Sahip Firma Sayısı.....	86
8.7.5 ISO 14001 Çevre Yönetimi Sistemi Belgesine Sahip Firma Sayısı.....	87
8.7.6 ISO 18001 İş Sağlığı ve Güvenliği Belgesine Sahip Firma Sayısı.	87
8.8. Firmaların İlgili Kuruluşlarla İlişki Durumu.	88

8.8.1 Firmaların KOSGEB Veri Tabanına Kayıt Durumları.	88
8.8.2 Firmaların Hibe, Teşvik Desteği Alıp Almadıkları Durumu	88
8.8.3 Firmaların 6331 Sayılı İş Güvenliği Kanundan Haberdarlık Durumu.	89
8.8.4 Firmaların Danışman Desteği Alma Durumları	90
8.8.5 Firmaların Bilim, Sanayi ve Teknoloji İl Müdürlüğü ile İlişkisi	90
8.9. Firmaların Üniversite-Sanayi-Kamu İşbirliği Durumu.	91
8.9.1 Üniversite-Sanayi-Kamu İşbirliği İfadesini Duydunuz Mu?.....	91
8.9.2 Firma Olarak Üniversite İle İşbirliği İçin Hiç Üniversiteye Gittiniz Mi veya Görüşme Girişiminiz Oldu Mu?	91
8.9.3 Firmanızı Üniversitede Görev Yapan Bir Akademisyeni Ziyaret Etti Mi?.	92
8.9.4 Üniversite Akademisyenleri İle Ortak Çalışmanız Oldu Mu?	92
8.9.5 Dumlupınar Üniversitesinin Sizce Sanayiye Katkısı Var Mı?	93
8.10. Van`da OSB Durumu.....	93
8.10.1 Firmanız OSB sahası içinde mi faaliyet gösteriyor?	93
8.10.2 OSB deki Firmaların Faaliyet Konusu	94
8.10.3 OSB`lerde Çalışanların Cinsiyet Dağılımı.	94
8.11. Sanayi Envanteri Sonuçlarının Değerlendirilmesi	95
9. SONUÇLAR	98
KAYNAKLAR	102
EKLER	103
Ek 1.Van Sanayisinin Envanter Çalışması Anketi ve Tespit Formu.	104
Ek 2.Van İli Sanayi Envanteri Araştırmasına Katılan Firmalar	107
Ek 3.Van Sanayi Portalı Hakkında.....	129

Küreselleşen dünyada meydana gelen değişimler ülkeleri ve şehirleri etkilemekte, bu etkileşim beraberinde değişimlere neden olmaktadır. Van ilinde sanayinin mevcut durumunu tespit etmek, meydana gelen değişim ve gelişmeleri takip etmek, izlenebilirliğini sağlamak için özel bir çalışma gerekiyordu.

Dünya ve ülkemizdeki gelişmelere nasıl ayak uydurduğumuzu görmek, buna uygun politikalar, yatırımlar belirlemek için araştırılarak elde edilmiş istatistiklere ihtiyaç duyulmaktadır.

Elimizdeki bu “Sanayi Envanteri” çalışması, Van ilindeki firma ve sektörel bazda yerli üretim potansiyelimizi, Kapasitelerini, hammadde kullanımını, üretim konularını, sanayide istihdam edilen çalışan sayısı, ithalat ve ihracat durumları gibi birçok veriyi bizlerin istifadesine sunmuş oldu.

Bu “Sanayi Envanteri” çalışması, ihtiyaçlarımızı nerelerden temin edebileceğimizi bilmek açısından, firmaların iletişim bilgileriyle birlikte sunulmuş olması “Van İli Sanayi Rehberi” ihtiyacını da karşılamış olacaktır.

2014 yılı itibarıyla sanayi ve ekonomideki mevcut durumu ortaya koyarak bundan sonraki yapılacak projelere ve bilimsel araştırmalara kaynak teşkil edecek kalıcı temel bilgiler bırakacağına, yöremizin gerçeklerine ışık tutacağına inanılarak yapılan bu çalışmada emeği geçen, projeyi hazırlayıp sonuçlandıran Bilim Sanayi ve Teknoloji İl Müdürlüğü personeline teşekkür ederim.

Ekonomi karar birimlerine, araştırmacılara, kalkınma ajanslarına, Sanayici ve işadamlarımıza, Kamu üniversite sanayi işbirliği (KÜSİ) faaliyetleriyle birlikte diğer tüm kullanıcılarımıza faydalı olmasını dilerim.

Aydın Nezih DOĞAN
Van Valisi

Türkiye sanayisi için uygulanacak stratejinin uzun dönemli vizyonu “Orta ve yüksek teknoloji ürünlerde, Avrasya’nın üretim üssü olmak” şeklinde belirlenmiştir.

2011-2014 yıllarını kapsayan Türkiye Sanayi Stratejisi’nin genel amacı, “Türk Sanayisinin rekabet edebilirliğinin ve verimliliğinin yükseltilerek, dünya ihracatından daha fazla pay alan, ağırlıklı olarak yüksek katma değerli ve ileri teknoloji ürünlerin üretildiği, nitelikli işgücüne sahip ve aynı zamanda çevreye ve topluma duyarlı bir sanayi yapısına dönüşümü hızlandırmak” olarak belirlenmiştir.

62. Hükümet Programımızda ve son açıklanan Orta Vadeli Program’da imalat sanayinin milli gelir içindeki oranı ciddi şekilde ele alınmış, kaynakların daha üretken alanlara yönlendirilmesi ve özel sektör imalat sanayi yatırımlarının artırılması, imalat sanayinin GSYH içindeki payının yükseltilmesi ve işgücü verimliliğinin artırılması konularının üzerinde önemle durulmuştur.

Yerli, Yenilikçi ve Yeşil üretimi artırmak ve üretirken de kalkınmada sürdürülebilirliği sağlamak yolunda verilen mücadelede VAN olarak rolümüzü en iyi şekilde alabilmek adına bu projeye emek verdik. İlgili tarafların istifade edebilmesi ümidiyle...

Ahmet CAN

Proje Koordinatörü

(İstanbul Bilim, Sanayi ve Teknoloji İl Müdürü)

TEŞEKKÜR

Van'ın Sanayi Envanteri ve Fizibilite Çalışması adlı projenin yürütülmesi esnasında bizlere olan desteğini esirgemeyen başta Van Valimiz Sayın Aydın Nezih Doğan'a teşekkürlerimizi sunarız.

Projenin her aşamasında bizden yardım ve desteğini esirgemeyen Doğu Anadolu Kalkınma Ajansı Genel Sekreteri Sayın Dr. Emin Yaşar DEMİRCİ' ye ve Doğu Anadolu Kalkınma Ajansı İzleme Uzmanı Ömer ARVASI'ye, teşekkürlerimizi bir borç biliriz.

Proje Tanıtım Toplantısında ev sahipliğini üstlenen Van Ticaret ve Sanayi Odası Başkanı Sayın Necdet TAKVA'ya, Envanterin saha çalışmaları sırasında bizlere yardımcı olan Van Organize Sanayi Bölgesi Yönetim Kurulu Başkanı Sayın Necmettin ÇOK'a teşekkür ederiz.

Projenin anket çalışmaları sırasında misafirperverliği, ilgi ve alakaları ile bizleri onurlandıran sanayicilerimize ayrıca teşekkürü bir borç biliriz.

Proje Ekibi

Osmanlı Devleti 'nde II. Mahmut döneminde yapılan birçok ıslahat hareketi içinde, Batı ülkelerinde olduğu gibi devlet görevlerinin yeni oluşturulan nazırlıklar (bakanlıklar) arasında bölüştürülmesi de yer almıştır. 1838 yılında "Meclis-i Ziraat ve Ticaret Komisyonu" oluşturulmuş, Tanzimat Fermanının kabulünden sonra 1840 yılında İstanbul'da "Umur-ı Ticaret ve Ziraat Nezareti" kurulmuştur. Bu nezarette; "Ticaret ve Ziraat Meclis-i Kebiri" adı verilen sürekli bir komisyon ile ticaret, muhasebe, istatistik, ziraat kalemleri (daireleri) bulunuyordu. Bunlar arasında ayrıca "sanayi" işleri de vardı. Bakanlık, bu tarihten saltanatın kaldırılmasıyla tüm Osmanlı bakanlıklarının varlığının sona erdiği 1922 yılına kadar farklı isimler ve işlevler üstlenerek 82 yıl hizmet görmüştür.

İktisat Vekâleti 'nden Ticaret Vekâleti 'ne

İlk TBMM Hükümetinde "İktisat Vekâleti" olarak yerini alan Bakanlığın görev alanını, "Ticaret Sanayi, Ziraat, Orman ve Maadin" işleri kapsamıştır (İlgili yasa: 2.5.1920/3). Cumhuriyet döneminde İktisat Bakanlığı, 5.3.1924 tarih ve 432 Sayılı Kanunla kaldırılmış, yerine Ticaret Vekâleti ile Ziraat Vekâleti kurulmuştur. Ancak, 16.1.1928 tarih ve 1200 sayılı "Ticaret ve Ziraat Vekâletlerinin Tevhidi Kanunu" ile anılan iki bakanlık yeniden birleştirilmiş, İktisat Vekâleti (iki müsteşarlı olarak) yeniden kurulmuştur. Bu arada; dört yıl dolmadan, ziraat bölümü yeniden ayrılmış, Ziraat Vekâleti 1931 yılında tekrar kurulmuştur (29.12.1931/ 1910). 1929 Dünya Ekonomik Bunalımından sonra "devletçi ekonomi politikası"na geçilmiş; 11.07.1933 tarih ve 2262 sayılı Kanun ile Sümerbank kurulmuş, I. ve II. Beş Yıllık Sanayi Planları hazırlanarak 1934 -1938 yıllarında uygulanmış; bu dönemdeki yatırımların önemli bir bölümü Sümerbank ve İş Bankası'na gerçekleştirilmiştir.

Ekonomi ve Ticaret Vekâleti

1931 yılında Ziraat Vekâletinin, 1939 yılında Ticaret Vekâleti ile Münakalât Vekâletinin kurulup ayrılmasıyla İktisat Vekâleti iyice küçülmüş, bu durum 1949 yılına dek sürmüştür. Daha sonra, Cumhurbaşkanlığının 16.1.1949 tarihli Onayı ile "Ticaret Vekâleti" ile "Ekonomi Vekâleti" yeniden birleştirilmiş, "Ekonomi ve Ticaret Vekâleti" kurulmuştur. Ancak, bir yıl sonra devlet işletme ve tesisleri ile ilgili "İşletmeler Dairesi" Bakanlıktan ayrılarak İşletmeler Bakanlığı kurulmuştur (Kanun; 11.2.1950/5528). Maden Tetkik ve Arama Enstitüsü, Sümerbank ve Etibank ile 1950-1957 yılları arasında kurulan iktisadi devlet teşekküllerinden Makine ve Kimya Endüstrisi Kurumu, Türkiye Demir ve Çelik İşletmeleri Genel Müdürlüğü, Türkiye Selüloz Kâğıt Fabrikaları İşletmesi Genel Müdürlüğü bu Bakanlığa bağlanmıştır.

Sanayi ve Ticaret Bakanlığı (I)

1939 yılındaki İktisat Bakanlığından gelip 1949 yılında birleşen, 1957 yılında yeniden ayrılan iki bakanlık, 1971 yılında yeni bir birleşme denemesi daha yaşamıştır. Bu birleşme, Cumhurbaşkanlığı Onayı (26.3.1971/4-286) ile ve ilk kez Sanayi ve Ticaret Bakanlığı adıyla gerçekleşmiştir (Resmî Gazete: 27.3.1971, sayı 13791). Ancak bu birleşme sırasında da küçülme olmuş; Dış Ticaret

Dairesi Teşkilatı Bakanlıktan ilk kez ayrılarak Dış Ekonomik İlişkiler Bakanlığı kurulmuştur. Sanayi ve Ticaret Bakanlığı görevleri ise, sadece sanayi ve iç ticaret alanlarıyla sınırlı bırakılmıştır.

Sanayi ve Ticaret Bakanlığı; 14.12.1983 tarih ve 18251 mükerrer sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan “Bakanlıkların Kuruluş ve Görev Esasları Hakkında Kanun Hükmünde Kararname” (13.12.1983/KHK 174) ile yeniden kurulmuştur. Aynı tarihli Resmi Gazete’de yayımlanan “Sanayi ve Ticaret Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname” (13.12.1983/KHK-185) ile de örgütlenmiş, daha sonra da bazı değişiklikler (8.6.1984/KHK-214) yapılmıştır. 18 Ocak 1985 tarih ve 18639 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Kanun (8.1.1985/3143) ile anılan KHK’ler kaldırılmış, bugünkü Bakanlık Teşkilat ve Görevleri Hakkındaki Kanun yürürlüğe girmiştir.

Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı

03.06.2011 tarihli 635 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameye göre Sanayi ve Ticaret Bakanlığı ismi değiştirilerek Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı olmuştur (<http://www.sanayi.gov.tr/Pages.aspx?pageID=203&lng=tr>).

Doğu Anadolu Kalkınma Ajansı (DAKA), 25.01.2006 tarih ve 5449 sayılı “Kalkınma Ajanslarının Kuruluşu, Koordinasyonu ve Görevleri Hakkında Kanun’un 3’üncü maddesine dayanılarak Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığı’nın koordinasyonunda, 22 Kasım 2008 tarihli ve 27062 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile kurulmuştur.

15 Ocak 2009 tarihinde Bitlis ilinde yapılan Yönetim Kurulu toplantısında Ajansın ismi “Doğu Anadolu Kalkınma Ajansı (DAKA)” olarak belirlenmiştir. Doğu Anadolu Kalkınma Ajansı; Bitlis, Hakkâri, Muş ve Van illerini kapsayan TRB2 Bölgesi’nde kurulmuş olup Ajans Merkezi Van İpekyolu İlçesindedir.

Doğu Anadolu Kalkınma Ajansı (DAKA), kamu kesimi, özel kesim ve sivil toplum kuruluşları arasındaki işbirliğini geliştirmek, temin edilen kaynakları etkin ve yerinde kullanarak yerel potansiyeli harekete geçirmek, Bölge’nin yatırım imkânlarını iç ve dış yatırımcılara tanıtmak suretiyle Bölge’de yapılacak yatırımlar ile ulusal kalkınma planı ve programlarında öngörülen ilke ve politikalarla uyumlu olarak Bölge’nin ekonomik ve sosyal kalkınmasını gerçekleştirmek ve rekabet gücünü artırmak amaçları doğrultusunda çalışmalarını sürdürmektedir. Bölge Planı ve mali destek programları dışında Ajans, Bölge ile ilgili yatırım destek, tanıtım ve araştırma çalışmalarına da devam etmektedir (Doğu Anadolu Kalkınma Ajansı Faaliyet Raporu, 2010).

ŞEKİLLER DİZİNİ

Şekil 1. Van ili Cumhuriyet Caddesinin 1974 yılına ait bir görünümü	4
Şekil 2. Van İli ve ilçeleri haritası.....	5
Şekil 3. Van ilinin coğrafi konumu.....	7
Şekil 4. 2013 yılı yaş grubu ve cinsiyete göre Van ili nüfus dağılımı	9
Şekil 5. Van ilinin önemli turizm merkezleri.....	12
Şekil 6. Van ilinin önemli yerel kültürleri	13
Şekil 7. Van İli maden yatakları haritası.....	18
Şekil 8. Van ili ulaşımı.....	20
Şekil 9. Van İli önemli otel ve konuk evleri	21
Şekil 10. Van İli Güneş Enerjisi Potansiyel Atlası.....	24
Şekil 11. Van İli aylık bazda ortalama günlük global radyasyon değerleri.....	24
Şekil 12. Van İli'nin aylık bazda ortalama günlük güneşlenme süreleri.....	25
Şekil 13. Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi ve Teknokenti'nden bir görünüm	27
Şekil 14. Van Organize Sanayi Bölgesinin görünümü.....	48
Şekil 15. Van Organize Sanayi Bölgesinin imar planı.....	49
Şekil 16. Tekstil Kent'ten bir görünüm	53
Şekil 17. Tekstil kent projesi vaziyet planı	53
Şekil 18. İldeki firmaların “ilçelere göre dağılımları” nın tablo ve grafiklerle değerlendirilmesi.....	59
Şekil 19. İldeki firmaların “hukuki yapıları” nın tablo ve grafiklerle değerlendirilmesi.....	59
Şekil 20. İldeki firmaların “kuruluş yılları” nın tablo ve grafiklerle değerlendirilmesi	61
Şekil 21. İldeki firmaların “aile şirketi” durumlarının tablo ve grafiklerle değerlendirilmesi	61
Şekil 22. İldeki firmaların “işyeri mülkiyet” durumlarının tablo ve grafiklerle değerlendirilmesi	62
Şekil 23. İldeki firmaların “yatırımlarına ait finansları” nın tablo ve grafiklerle değerlendirilmesi.....	62
Şekil 24. İldeki firmaların “ticaret sicil kayıtları” nın tablo ve grafiklerle değerlendirilmesi	63
Şekil 25. İldeki firmaların “internet sitesi sahipliği” durumlarının tablo ve grafiklerle değerlendirilmesi.....	63
Şekil 26. İldeki firmaların “faaliyet konusu” nun tablo ve grafiklerle değerlendirilmesi.....	65
Şekil 27. İldeki firmaların “üretim sistemi” nin tablo ve grafiklerle değerlendirilmesi	65
Şekil 28. İldeki firmaların “üretim teknolojisi” durumlarının tablo ve grafiklerle değerlendirilmesi	66
Şekil 29. İldeki firmaların “teknoloji sınıflaması” durumlarının tablo ve grafiklerle değerlendirilmesi	67
Şekil 30. İldeki firmaların “tam kapasite çalışmama nedenleri” nin tablo ve grafiklerle değerlendirilmesi	68
Şekil 31. İldeki firmaların “5 yıl içerisinde yatırım planları” nın tablo ve grafiklerle değerlendirilmesi	69
Şekil 32. İldeki firmaların “ürün satış şekilleri” nin tablo ve grafiklerle değerlendirilmesi	70
Şekil 33. İldeki firmaların “toplam çalışan sayısı” durumlarının tablo ve grafiklerle değerlendirilmesi	71
Şekil 34. İldeki firmalarda “çalışanların cinsiyet dağılımı” nın tablo ve grafiklerle değerlendirilmesi	71
Şekil 35. İldeki firmalarda bulunan “işletme yöneticisinin cinsiyet dağılımı”nın tablo ve grafiklerle değerlendirilmesi ..	72
Şekil 36. İldeki firmalarda bulunan “profesyonel yönetici istihdamı durumu” nun tablo ve grafiklerle değerlendirilmesi.....	72
Şekil 37. İldeki firmaların “işletme yöneticisi eğitim durumu” nun tablo ve grafiklerle değerlendirilmesi	73
Şekil 38. İldeki firmaların “çalışan eğitim durumu” nun tablo ve grafiklerle değerlendirilmesi	73
Şekil 39. İldeki firma çalışanlarının “sektöre göre eğitim durumu” nun tablo ve grafiklerle değerlendirilmesi.....	74
Şekil 40. İldeki firma çalışanlarının “mesleki durumu” nun tablo ve grafiklerle değerlendirilmesi	75
Şekil 41. İldeki firmaların “Ar-Ge departmanında çalışan sayısı” nın tablo ve grafiklerle değerlendirilmesi	76

Şekil 42. İldeki firmaların “AR-GE çalışması yapmama nedenleri” nin tablo ve grafiklerle değerlendirilmesi.....	77
Şekil 43. İldeki firmalarda “laboratuvar sahipliği” durumlarının tablo ve grafiklerle değerlendirilmesi	77
Şekil 44. İldeki firmalarda “dışarıdan laboratuvar hizmet alımı” nin tablo ve grafiklerle değerlendirilmesi.....	78
Şekil 45. İldeki firmalarda “kurulu Ar-Ge birimi” nin tablo ve grafiklerle değerlendirilmesi	78
Şekil 46. İldeki firmaların “marka sahipliği” durumlarının tablo ve grafiklerle değerlendirilmesi	79
Şekil 47. İldeki firmaların “sahip oldukları patent sayısı” nin tablo ve grafiklerle değerlendirilmesi.....	79
Şekil 48. İldeki firmaların “marka tescil durumları” nin tablo ve grafiklerle değerlendirilmesi	80
Şekil 49. İldeki firmaların “sektöre göre ihracat” durumlarının tablo ve grafiklerle değerlendirilmesi.....	80
Şekil 50. İldeki firmaların “ihracat şekilleri” nin tablo ve grafiklerle değerlendirilmesi.....	81
Şekil 51. İldeki firmaların “ihracat rakamları” nin tablo ve grafiklerle değerlendirilmesi	82
Şekil 52. İldeki firmaların “ihracat yaptıkları ülkeler” in tablo ve grafiklerle değerlendirilmesi	83
Şekil 53. İldeki firmaların “ihracat yapmama nedenleri” nin tablo ve grafiklerle değerlendirilmesi	84
Şekil 54. İldeki “TSE belgesi” ne sahip firmaların tablo ve grafiklerle değerlendirilmesi.....	85
Şekil 55. İldeki “CE belgesi” ne sahip firmaların tablo ve grafiklerle değerlendirilmesi.....	85
Şekil 56. İldeki “ISO 9001 kalite yönetim sistemi belgesi” ne sahip firmaların tablo ve grafiklerle değerlendirilmesi.....	86
Şekil 57. İldeki “ISO 22000 gıda güvenliği yönetim sistemi belgesin” ne sahip firmaların tablo ve grafiklerle değerlendirilmesi.....	86
Şekil 58. İldeki “ISO 14001 çevre yönetimi sistemi belgesi” ne sahip firmaların tablo ve grafiklerle değerlendirilmesi.....	87
Şekil 59. İldeki “ISO 18001 İş Sağlığı ve Güvenliği Belgesi” ne sahip firmaların tablo ve grafiklerle değerlendirilmesi.....	87
Şekil 60. İldeki firmaların “KOSGEB veri tabanına kayıt” durumlarının tablo ve grafiklerle gösterimi	88
Şekil 61. İldeki firmaların “hibe, teşvik desteği alıp almadıkları” durumlarının tablo ve grafiklerle gösterimi.....	89
Şekil 62. İldeki firmaların “6331 sayılı iş güvenliği kanundan haberdarlık” durumlarının tablo ve grafiklerle değerlendirilmesi.....	89
Şekil 63. İldeki firmaların “danışman desteği alma” durumlarının tablo ve grafiklerle değerlendirilmesi.....	90
Şekil 64. İldeki firmaların “Bilim, Sanayi ve Teknoloji İl Müdürlüğü ile ilişkisi” nin tablo ve grafiklerle değerlendirilmesi.....	90
Şekil 65. İldeki firmaların “Kamu-Üniversite-Sanayi işbirliği” konusunda bilgi sahibi olup olmadıklarının tablo ve grafiklerle değerlendirilmesi	91
Şekil 66. İldeki firmaların “üniversiteyle olan ilişkileri” nin tablo ve grafiklerle değerlendirilmesi.....	91
Şekil 67. İlde üniversitede görev yapan bir akademisyenin firma ziyaretinde bulunup bulunmadıklarının tablo ve grafiklerle değerlendirilmesi.....	92
Şekil 68. İldeki firmaların “üniversite akademisyenleri ile ortak bir çalışmaları” nin olup olmadıklarının tablo ve grafiklerle değerlendirilmesi.....	92
Şekil 69. İldeki firmalara “Van Yüzüncü Yıl Üniversitesinin katkısı olup olmadığı” nin tablo ve grafiklerle değerlendirilmesi.....	93
Şekil 70. İldeki firmaların “OSB sahası içinde faaliyet gösterip göstermedikleri” nin tablo ve grafiklerle değerlendirilmesi.....	93
Şekil 71. İlde “OSB’de bulunan firmaların faaliyet konusu” nun tablo ve grafiklerle değerlendirilmesi	94
Şekil 72. İlde “OSB’de çalışanların cinsiyet dağılımları” nin tablo ve grafiklerle değerlendirilmesi	94

TABLolar DİZİNİ

Tablo 1. Yıllara göre Van nüfusu	8
Tablo 2. 2013 yılı ilçelere göre il/ilçe merkezi ve belde/köy nüfusu dağılımı	8
Tablo 3. 2013 yılı yaş grubu ve cinsiyete göre Van ili nüfus dağılımı	9
Tablo 4. Van İli göç istatistikleri	9
Tablo 5. Van ili tarım alanlarının dağılım ve üretim miktarı	14
Tablo 6. Van ili ve Türkiye genelindeki büyükbaş hayvan sayıları ve hayvansal üretim	15
Tablo 7. Van ili ve Türkiye genelindeki küçükbaş hayvan sayıları ve hayvansal üretim	15
Tablo 8. Van ili endüstriyel hammaddeleri.	16
Tablo 9. Van ili metalik madenleri	17
Tablo 10. Van İli madenleri	17
Tablo 11. Van ilinin enerji potansiyeli	22
Tablo 12. İldeki hidrolik enerji üretimi (HES)	22
Tablo 13. TRB2 Bölge illerine ait güneş enerjisi teknik verileri	23
Tablo 14. İlin jeotermal alanı sıcak su kaynakları	26
Tablo 15. 2013 yılı bitirilen eğitim düzeyi ve cinsiyete göre nüfus (6+yaş) dağılımı	27
Tablo 16. Teşvik Sistemindeki İller	43
Tablo 17. Van ili küçük sanayi siteleri işyeri ve istihdam bilgileri.	50
Tablo 18. Sahada taranan firma sayıları.	58

1. PROJE GENEL BİLGİLERİ

Proje Sahibi

Bilim Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı Van İl Müdürlüğü

Proje Adı

Van'ın Sanayi Envanterinin Oluşturulması Fizibilite Çalışması

Proje Süresi	3 Ay
Projenin Yeri	Van
Referans Numarası	TRB2/14/DFD/0007
Teslim Tarihi	25.09.2014
Sözleşme Başlangıç Tarihi	27/06/2013
Sözleşme Bitiş Tarihi	27/09/2014

1.1 Projenin Genel Amacı

Projenin genel amacı, “Van ilinin sanayileşme sürecinde Türkiye ekonomisinde aldığı yer açısından bugünkü durumunu tespit etmek, sanayinin gelişmesine katkıda bulunmak ve gelecekteki potansiyelini ortaya koymak” olarak belirlenmiştir.

1.2 Projenin Özel Amacı

Projenin özel amaçları olarak Van ilinde sanayi envanterinin oluşturulması ve Van İli sanayi portalının oluşturulması belirlenmiştir. Böylelikle işletme sahipleri ildeki diğer işletmeler hakkında bilgi sahibi olacak, kendi sektörlerinde çalışan diğer işletmeleri tanıyacak ve ona göre teknik ve yönetim kapasitelerini arttırmaya gideceklerdir. Böylelikle piyasadaki firmalarla rekabet edebilecek gücü sağlayacaklardır.

1.3 Hedef Gruplar / Müşteriler

Projemizden öncelikli olarak faydalanacak olan hedef gruplar, Van Bilim, Sanayi ve Teknoloji İl Müdürlüğü ve Sanayi Sicil Belgesi alacak olan (550 adet) firmalardır. Bu firmalar, Sanayi Sicil Belgesinin sağladığı avantajlardan (elektrik indirimi vb.) doğrudan fayda sağlayabileceklerdir.

1.4 Nihai Yararlanıcılar

Bu projenin çıktılarından fayda sağlayabilecek diğer kuruluşlar arasında Doğu Anadolu Kalkınma Ajansı, Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi Kent Araştırmaları Uygulama ve Araştırma Merkezi, Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi Sürekli Eğitim Merkezi, Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi Teknokent, Van Ticaret ve Sanayi Odası, Van Ticaret Borsası, KOSGEB, Sektöre yatırım yapacak girişimciler ve farklı sektörler ile ilgili karar alıcılar yer almaktadır.

1.5 Beklenen Sonuçlar

Bu proje ile öncelikle işletmecilerin yasal zorunluluğu olan Sanayi Sicil Belgesini almaları sağla-

naacaktır. Ayrıca elde edilen istatistiki verilerin bir kitapçık haline getirilmesi ve Sanayi Portalının oluşturulması ile;

- Kuruluşların sektörel bazda kapasitelerinin, istihdam yapılarının, işgücü ihtiyaçlarının ve üretim profillerinin belirlenmesi ile Van ili sanayi gelişimine yönelik yol haritalarının, istihdam ve yatırım politikalarının hazırlanması,
- İlde yeni üretim yapmak isteyen yatırımcılar için, hammadde temini, pazar imkânları, rekabet koşulları konusunda yol gösterici olunması,
- İlde imalat sanayinin yapısını ve gelişme eksenlerini incelemek için gerekli olan karşılaştırılabilir verilerin oluşturulması, bu verilere dayanarak özel sektör kuruluşlarının potansiyel yatırım alanlarını daha isabetli değerlendirmesine olanak sağlanması,
- Girişimcilere, yatırımcılara, kredi ve diğer destekleri veren Kamu Kurumu ve kuruluşlarına yön gösterecek bilgilerin ortaya konulması ve
- Bulguların, yerel yöneticilere ve özel sektör kuruluşlarına olduğu kadar, bölgenin planlı gelişmesi sürecinde merkezi yönetimin sağlayacağı; kamu desteği, teşvik politikaları ile ilgili diğer kararların alınmasında bir altyapı oluşturması, beklenen sonuçlarımız arasındadır.

1.6 Temel Faaliyetler

1.6.1 Hazırlık Faaliyetleri

1.6.2. Uygulama Faaliyetleri

1.6.2.1. Anket Çalışmaları

1.6.2.2. Anket Çalışmalarının Bakanlık veri tabanına işlenmesi

1.6.2.3. Sanayi Portalının oluşturulması

1.6.2.4. Kitapçık basımı

1.6.2.5. Tanıtım Toplantısı

1.6.3. Raporlama Faaliyetleri

1.6.4. Görünürlük Faaliyetleri

2. VAN İLİ HAKKINDA

2.1 İlin Tarihçesi

Van Anadolu'nun en büyük kapalı havzası olan Van Gölü kıyısında toprakları verimli akarsuları bol iklim koşulları oldukça elverişli bir yerleşim merkezidir. Bu yüzden tarihin eski çağlarından beri birçok medeniyetin hakim olduğu bir yer olmuştur.

Arkeolojik araştırmalara göre Van ili yazılı tarih öncesi dönemleri M.Ö. 5000-3000 yılları Kalkolitik dönem başlarına kadar uzanmaktadır. M.Ö. 2000 yılında bu bölgede ilk olarak devlet kuranlar Hurrilerdir. Daha sonra Hurrilerin bölgedeki devamı olan yerli kavimler tarafından M.Ö. 900 yıllarında başkentleri Tuşba (VAN) olan Urartu devleti kurulmuştur. Urartular M.Ö. 612 yılına kadar Van Bölgesinde güneyde yukarı Mezopotamya'ya kadar uzanan Topraklarda hüküm sürmüşlerdir. M.Ö. IX. Yüzyılda Kral Sarduri tarafından Van kalesi yaptırılmıştır. M.Ö. VII. Yüzyıl başlarında Mezopotamya'dan Anadolu'ya akınlar düzenleyen Asurlular Van kalesini ele geçirince Urartular Tuşba yakınlarında Rusahinili (Toprakkale) şehrini kurarak varlıklarını devam ettirmişlerdir. M.Ö. 612 yılında Anadolu'ya gelen Medler büyük Urartu Krallığı'na son vermişlerdir. Yerleşik bir nizam kuramayan Med Krallığı Persler'e yenilip yıkılınca Van ve yöresi M.Ö. 332 yılına kadar Pers M.Ö. 129 yılına kadar Büyük İskender'in doğu seferinden sonra Makedonyalılar ve M.Ö. 88 yılına kadar da Partların egemenliğinde kalmıştır. Tarihi dönem içerisinde Van ve yöresi Romalılar ile Sasaniler arasında çatışma sebebi olmuştur. M.S. 395 yılına kadar Sasani sonra da Bizans egemenliğinde kalmıştır. Hz. Osman zamanında Bizans'ı bozguna uğratan Müslüman orduları 644 yılında Van ve yöresini ele geçirmiş bu hakimiyet Emevi ve Abbasi devletleri tarafından da sürdürülmüştür. Eskiden beri Van bölgesinde yaşayan Ermeni azınlığı kısa bir süre Van çevresinde bir krallık kurmuş ve İslam İmparatorluğu'na tabi olmuşlardır. Hristiyan sanatının mühim bir eseri olan Akdamar Kilisesi aynı adı taşıyan Ada üzerinde Kral Gagik tarafından 915-921 yılları arasında yaptırılmıştır.

Çağrı Bey döneminde Anadolu'ya keşif amaçlı yapılan seferler 1071 Malazgirt zaferiyle neticelenmiş Van ve çevresi Büyük Selçuklular'ın egemenliğine girmiştir. Büyük Selçuklular'dan sonra bir süre Eyyubi egemenliğinde kalan şehir 1230 yılında Karakoyunlular'ın hakimiyetine girmiştir. Bu tarihlerde eski Van şehrinde bulunan Ulu cami Karakoyunlu Yusuf tarafından yaptırılmıştır. Karakoyunlular'ın Uzun Hasan'a mağlup olmalarıyla Van ve havalisi Akkoyunluların eline geçmiştir.

Kanuni Sultan Süleyman döneminde Safevi Devleti'ni yenen Osmanlı orduları 1458'de Van'ı fetretti ve bu fetih 1555 yılında yapılan Amasya Antlaşması ile kesinlik kazanmıştır. Van Beyler Beyliği'ne atanan Hüsrev Paşa ve Kayaçelebizade Koçi Bey kendi adlarını taşıyan birer cami yaptırmışlardır. Aynı dönemlerde "Kitap-ı Lugat-ı Vankulu" adlı eser Vankulu Mehmet Efendi tarafından hazırlanmıştır.

XIX. yüzyılın ikinci yarısından sonra Van'da ekonomik bakımdan güçlü olan Ermeniler ihtilal cemiyetleri kurarak Ruslar'ın da desteğiyle silahlanmaya başlamış 1915'te bir çok kaza ve köyde katliama girmişlerdir. Aynı yıl Van'ı istila eden Ruslar Ermenileri destekleyerek şehri ateşe vermiş ve Osmanlı ahalisi şehri boşaltmak zorunda kalmıştır. 1918 yılında Van yıkılıp yıkılarak büyük oranda nüfus kaybına uğradığından bugünkü yerinde yeniden kurulmuştur. Başlayan Türk harekatı karşısında işgal ettikleri topraklardan çekilen Ruslar ve Ermeniler doğudaki aşiretlerin de desteğiyle tamamen Anadolu'dan çıkarılmış ve Türk ordusu 2 Nisan 1918' de Van'a girerek şehri kurtarmıştır. 16 Mart 1921' de imzalanan Moskova antlaşması ile Ruslar Van ve Bitlis'e ait isteklerinden vazgeçmişlerdir. 29 Ekim 1923'te Vilayet merkezi olan Van'da Devlet ve Belediye tarafından alt yapı çalışmaları başlatılmış savaştan yıkılıp yıkılan şehir yeniden inşa edilmiştir (Şekil 1; <http://www.vanbim.adalet.gov.tr/ilimiz.html>).

Şekil 1. Van ili Cumhuriyet Caddesinin 1974 yılına ait bir görünümü
(<http://wowturkey.com/forum/viewtopic.php?t=28026&start=5>)

2.2 Coğrafi Konumu

Van İli 31.03.2014 tarihinde büyükşehir olmuş ve 13 ilçesi İpekyolu, Tuşba, Edremit, Erciş, Çaldıran, Muradiye, Özalp, Saray, Gevaş, Bahçesaray, Çatak, Gürpınar ve Başkale olarak belirlenmiştir (Şekil 2).

Şekil 2. Van İli ve ilçeleri haritası

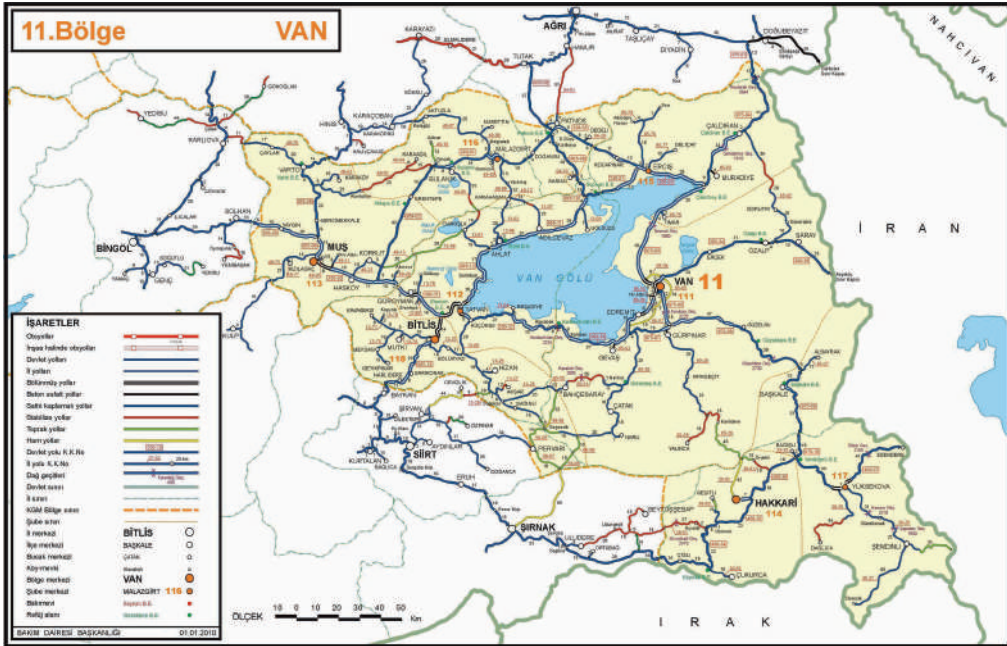

Van dünya üzerinde, 42 derece 40 dakika ve 44 derece 30 dakika Doğu boylamları ile, 37 derece 43 dakika ve 39 derece 26 dakika Kuzey enlemleri arasındadır. Türkiye üzerinde ise, Doğu Anadolu Bölgesi'nin Yukarı Murat-Van Bölümü'ndeki Van Gölü kapalı havzasında bulunmaktadır. Kuzeyde Ağrı ili (Doğubeyazıt, Diyadin ve Hamur ilçeleri), batıda Van Gölü üzerinden Bitlis ili (Adilcevaz, Tatvan ve Hizan ilçeleri), güneyde Siirt (Pervari ilçesi) ve Hakkari (Beytüşebap ve Yüksekova ilçeleri) illeri ile komşudur. Doğusunda ise İran yer almaktadır. 19.069 km karelik yüzölçümü ile Türkiye topraklarının %2,5' ini oluşturan Van, yüzölçümü bakımından Türkiye'nin 6. büyük ilidir. Şehir merkezi Doğu Anadolu bölgesinin volkanik dağlarla kaplı çukur kesiminde bulunan Van Gölü' nün doğu kıyısında kurulmuştur. Rakım yüksekliği yaklaşık 1725 m'dir. Türkiye'nin en büyük gölü olan Van Gölü, yüksek dağların ortasında bir çöküntü durumundadır. Çevredeki yüksek dağlar Van ilinin sınırını oluşturmaktadır (Şekil 3; <http://www.van.gov.tr/index.php?icerik=146&goster=146>).

2.3 İlin İklim ve Bitki Örtüsü

Van ilinde karasal iklim hüküm sürer. Kışlar sert ve uzun geçer. Çok yüksek bölgelerinde, kışın daha az sert geçmesini Van Gölü temin eder. Kışın 150 güne yakını 0°C altında geçer. Yazın ise 20 gün +30°C'nin üstündedir. Toprak 80 gün karla örtülü kalır. Senelik yağış miktarı ilçelere göre 370 mm ile 570 mm arasında değişir. Yazlar az yağışlı ve çok sıcak geçer. Sıcaklık -26,9°C ile +36°C arasında seyreder.

Van Gölü civarı ve vâdiler zengin bitki örtüsüyle kaplıysa da, dağlar genel olarak ağaçsızdır. İl toprakları bir bozkır manzarası arz eder. İl topraklarının % 70'i çayır ve meralarla, % 23'ü ekili ve dikili alanlarla ve % 2'si orman ve fundalıklarla kaplıdır (<http://www.cografya.gen.tr/tr/van/iklim.html>).

Şekil 3. Van ilinin coğrafi konumu

2.4 Nüfus

Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi (ADNKS) verilerine bakıldığında 2007 yılında ilimizde 979.671 olan nüfus 2013 yılında 1.070.113 çıkmıştır (Tablo 1). Bunların 524.634'ini kadın nüfusu ve 545.479'ini erkek nüfusu oluşturmakta olup dengeli bir dağılım söz konusudur. İlçe dağılımına bakıldığında ise en fazla nüfusun 274.902 ile İpekyolu merkez ilçesinde en az nüfusun ise 22.793 ile Saray ilçesinde olduğu görülmektedir (Tablo 2).

Adrese dayalı nüfus kayıt sistemine göre Van nüfusunun yaş grubuna göre ayrımı Tablo 3'te gösterilmiştir. Buna göre 15-19 yaş arası nüfus 127.972, 20-24 yaş arası nüfus 107.347, 25-29 yaş arası nüfus 90.956 ve 30-34 yaş arası nüfus 80.891 olup nüfusun %49'u 19 yaşın altında olduğu görülmektedir. Dolayısıyla Van nüfusunun genç nüfus olduğu söylenebilir (Şekil 4).

Van ili nüfusu son 7 yılda İstanbul, Bursa ve Antalya gibi büyük illere göç vermesinin yanı sıra sürekli artan bir seyir izlemiş ve Türkiye'nin nüfus artışına paralel bir nüfus artışı göstermiştir (Tablo 4; TÜİK, 2013).

Tablo 1. Yıllara göre Van nüfusu (TÜİK, 2013)

Yıl	Erkek Nüfusu	Kadın Nüfusu	Toplam Nüfus
2013	545.479	524.634	1.070.113
2012	538.121	513.854	1.051.975
2011	525.144	497.388	1.022.532
2010	525.788	509.630	1.035.418
2009	523.864	498.446	1.022.310
2008	516.525	487.844	1.004.369
2007	500.068	479.603	979.671

Tablo 2. 2013 yılı ilçelere göre il/ilçe merkezi ve belde/köy nüfusu dağılımı (TÜİK, 2013).

Van	İl/ilçe merkezi			Toplam		
	Toplam	Erkek	Kadın	Toplam	Erkek	Kadın
Bahçeşaray	16.819	8.435	8.384	16.819	8.435	8.384
Başkale	58.963	30.057	28.906	58.963	30.057	28.906
Çaldıran	66.624	34.155	32.469	66.624	34.155	32.469
Çatak	23.440	12.111	11.329	23.440	12.111	11.329
Edremit	105.506	53.509	51.997	105.506	53.509	51.997
Erciş	170.124	87.969	82.155	170.124	87.969	82.155
Gevaş	29.655	14.749	14.906	29.655	14.749	14.906
Gürpınar	38.811	19.680	19.131	38.811	19.680	19.131
İpekyolu	274.902	138.828	136.074	274.902	138.828	136.074
Muradiye	51.340	26.146	25.194	51.340	26.146	25.194
Özalp	73.013	37.158	35.855	73.013	37.158	35.855
Saray	22.793	11.765	11.028	22.793	11.765	11.028
Tuşba	138.123	70.917	67.206	138.123	70.917	67.206
Toplam	1.070.113	545.479	524.634	1.070.113	545.479	524.634

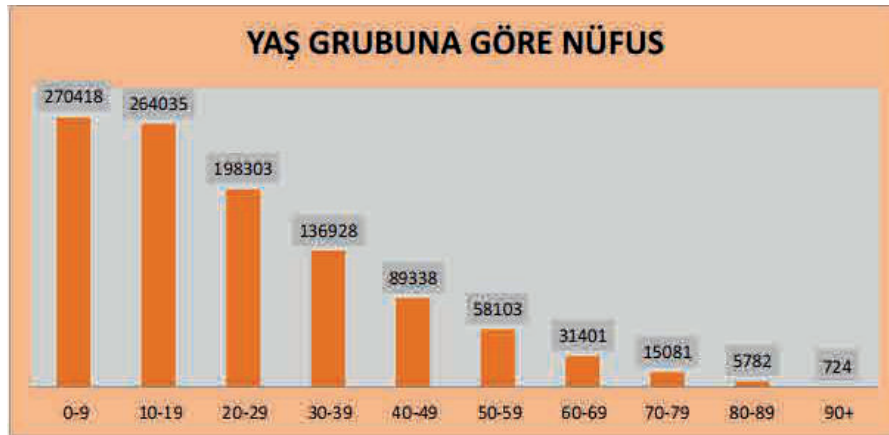
Açıklamalar:

İl, ilçe, belediye, köy ve mahallelere göre nüfuslar belirlenirken: Nüfus ve Vatandaşlık İşleri Genel Müdürlüğü (NVİGM) tarafından, ilgili mevzuat ve idari kayıtlar uyarınca Ulusal Adres Veri Tabanı'nda yerleşim yerlerine yönelik olarak yapılan idari bağlılık, tüzel kişilik ve isim değişiklikleri dikkate alınmaktadır.

Bu kapsamda, 6360 ve 6447 sayılı kanunlar ile düzenlenen ve bu kanunlar uyarınca ilk mahalli idareler genel seçimlerinde yürürlüğe girecek olan idari bağlılık ve tüzel kişilik değişiklikleri ile 5393 sayılı Yasa'nın 8 inci ve 11 inci maddelerine göre alınan ve söz konusu Kanun gereğince ilk mahalli idareler seçimlerinde uygulanacak olan birleşme ve katılmalar, belediye ve köy tüzel kişiliğinin kaldırılmasına ve bir beldenin köye dönüştürülmesine dair kararlar, Yüksek Seçim Kurulu Başkanlığı'nın 421 sayılı Kararına istinaden, NVİGM tarafından 1 Aralık 2013 tarihi itibarıyla Ulusal Adres Veri Tabanı'na yansıtıldığı için, 2013 ADNKS sonuçları belirtilen değişiklikleri içermektedir.

Yaş Grubu	Erkek	Kadın	Toplam
'0-4'	69.948	67.025	136.973
'5-9'	68.376	65.069	133.445
'10-14'	70.849	67.957	138.806
'15-19'	65.678	62.294	127.972
'20-24'	53.934	53.413	107.347
'25-29'	47.485	43.471	90.956
'30-34'	41.237	39.654	80.891
'35-39'	29.199	26.838	56.037
'40-44'	25.783	23.518	49.301
'45-49'	21.343	18.694	40.037
'50-54'	16.882	15.949	32.831
'55-59'	12.067	13.205	25.272
'60-64'	8.441	9.784	18.225
'65-69'	5.939	7.237	13.176
'70-74'	4.363	4.889	9.252
'75-79'	2.612	3.217	5.829
'80-84'	1.773	2.376	4.149
'85-89'	558	1.075	1.633
'90+'	214	510	724
TOPLAM	545.479	524.634	1.070.113

Tablo 3. 2013 yılı yaş grubu ve cinsiyete göre Van ili nüfus dağılımı (TÜİK, 2013).

Şekil 4. 2013 yılı yaş grubu ve cinsiyete göre Van ili nüfus dağılımı (TÜİK, 2013).

Tablo 4. Van İli göç istatistikleri (TÜİK, 2013).

Van İli Toplam Nüfus	Aldığı Göç	Verdiği Göç	Net Göç	Net Göç Hızı
1.070.113	32.118	38.507	-6.389	-5.95

3. İLİN YATIRIM AVANTAJLARI

3.1 Turizm ve Kültür Potansiyeli

Van, ülkemizin en önemli turizm beldelerinden biridir. Kültür varlıkları, doğal güzellikleri, mahalli gelenekleri, ulaşım imkanları ve dört mevsim farklı güzellikler yaşatan iklimiyle Van, turizmde potansiyel sahibi il olup Kaleleri, Kiliseleri, Adaları, ve pek çok turizm aktivitesine olanak veren coğrafyası ile Doğu'nun önemli bir turizm merkezidir.

Van ili ve çevresinde küçüklü büyüklü çok sayıda kale bulunmaktadır. Bunlardan en önemlileri Van Kalesi ve Hoşap Kalesidir. Van kalesi, Van il merkezinin sınırları içerisinde olup, merkeze 5 km. mesafede bulunmaktadır. Van ovasındaki Doğu-Batı doğrultusunda uzanan kaya kütlesi üzerine kurulmuştur. Tuşba adıyla uzun süre Urartu Devletinin başkentliğini yapan kale, Urartu kralı I.Sarduri tarafından M. Ö. 840-825 tarihleri arasında kurulmuştur. Hoşap Kalesi ise, Van'ın Gürpınar ilçesinde, Van-Hakkari karayolu üzerindeki Hoşap (Güzelsu) da yer almaktadır. Hoşap Gürpınar ilçe merkezine 39 km. uzaklıkta bulunmaktadır. Hoşap suyunun kuzey batısında sarp ve dik bir kaya kütlesi üzerine kurulan kale, iç kale ile bunun kuzeyinde kalan dış kaleden oluşmaktadır. Her yıl bu tarihi yerleri ziyaret eden yerli ve yabancı turist sayısının artmasıyla ilin turizm potansiyeli de artmaktadır.

Van ilinde Van Gölü, Erçek Gölü ve Keşiş Gölü olmak üzere 3 göl bulunmaktadır. Bunlardan Van Gölü, Türkiye'nin dolayısıyla Van ilinin en büyük, Avrupa'nın 5. büyük gölüdür. Alanı 3764 km², yüksekliği 1650 metredir. Derinliği bazı yerlerde 100 mt. yi geçer. Gölün uzunluğu 125 km. yi, genişliği 65 km. yi aşar. Büyüklüğü nedeniyle bölge halkı tarafından "Van Denizi" diye anılır. Suyu tuzlu (binde 210) ve sodalıdır. Suyunun bu Özelliğinden dolayı göl, çamaşır yıkamak için çok uygundur. Aynı zamanda yapılan araştırmalara göre göl suyu deri ve cilt hastalıklarına da şifa dağıtmaktadır. Ayrıca, Van ilinin simgesi haline gelen Van Gölü kıyı şeridinde henüz yapılaşma ile bozulmamış koylar ve yeşil bitki örtüsüyle sarılmış kıyılar mevcut olup bölge 100'ü aşkın kuş türünün yaşadığı adeta bir kuş cenneti ve mesire alanı olması dolayısıyla da büyük bir turizm potansiyeline sahiptir.

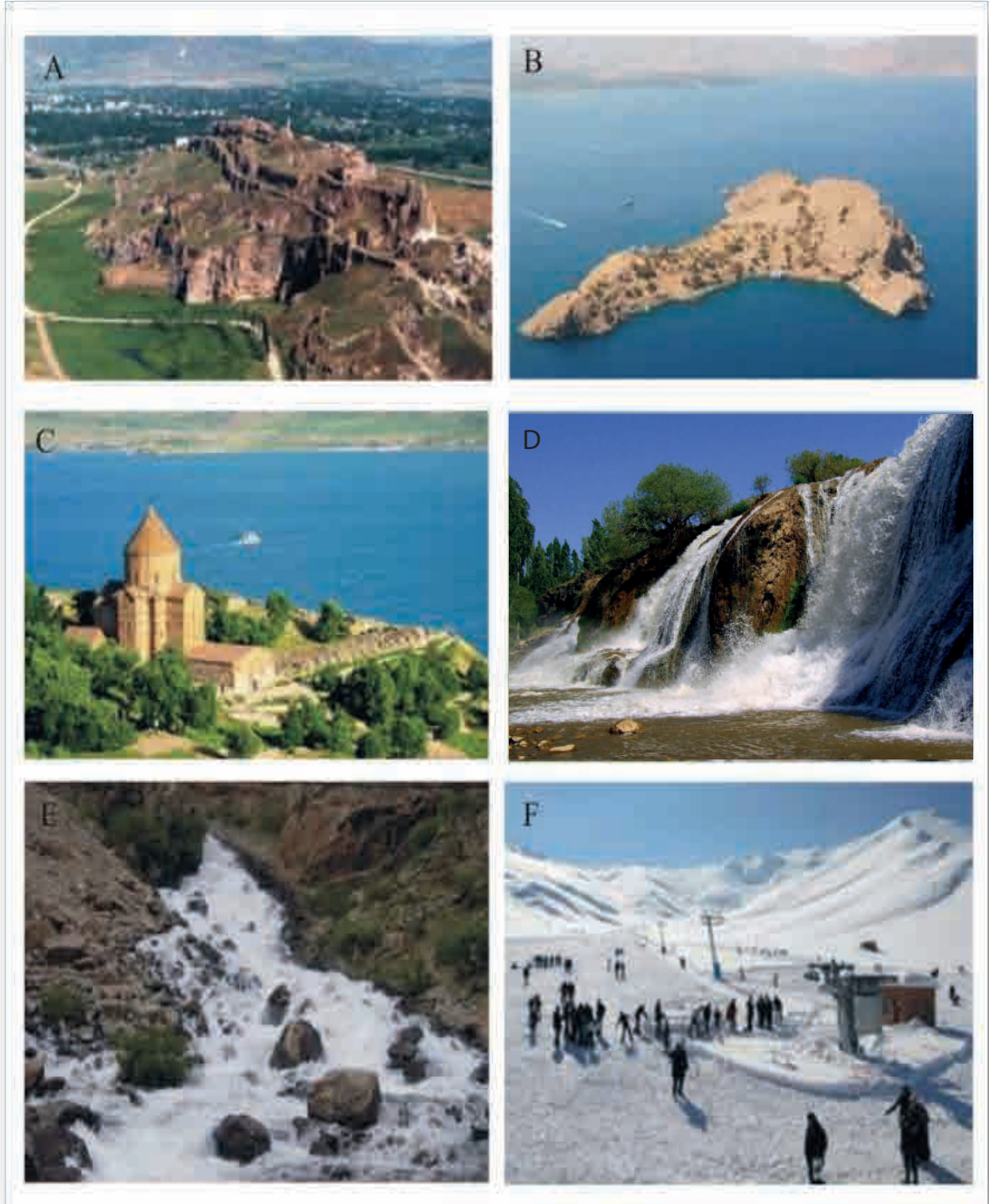
Nemrut Dağı'ndan çıkan lavların set oluşturması ile oluşan göl üzerinde dört tane ada (Akdamar, Çarpanak, Adır, Kuş) bulunmaktadır. Bunlardan Akdamar Adası, Van Gölündeki adalardan en büyüğü olup, üzerindeki Akdamar kilisesi (Surp Harç Ermeni Kilisesi) ile ünlüdür. Adanın güney doğusuna kurulmuş olan kilise sahile 3 km. uzaklıktadır. Günün her saatinde Akdamar Adası'na, sahilde bulunan motorlarla ulaşım sağlanmakta olup her yıl çok sayıda yabancı turist tarafından ziyaret edilmektedir.

Van su kaynaklarınca zengin olup ilde iki tane şelale (Muradiye, Çatak) bulunmaktadır. Muradiye şelalesi, Van-Doğubeyazıt yolu üzerinde bulunmakta olup dinlenme tesisleri ve mükemmel manzarası ile çekici bir mekanıdır. Çatak şelalesi (Beyaz Bulak) ise Van'ın 75 km. güneyinde, Çatak ilçesine yaklaşık 10 km. uzaklıktadır. Halk arasında "Ganisipi" diye anılan şelalenin suyu buz gibi soğuk olup Temmuz başında kesilen suyu Ekim'de tekrar akmaya başlamaktadır. Muhteşem görüntüsü ile yerli ve yabancı turistlerin büyük ilgi odağıdır.

Van ili, oldukça elverişli dağlara ve doğal güzelliklere sahip olması nedeniyle kış sporları açısından da oldukça önemli bir potansiyele sahiptir. Özellikle, Van Abalı kayak tesisleri yerli ve yabancı turistlerin vazgeçilmez yerlerinden biri olması dolayısıyla Van İli için büyük önem taşımaktadır.

Van kültürel açıdan çok zengin bir ilimiz olup ev sahipliği yaptığı medeniyetlerin izlerini taşımaktadır. Milli kültürü oluşturan ana kaynaklardan biriside yerel kültür olup Van ili Van kedisi, Van Balığı (İnci Kefali) ve Van Kahvaltısıyla tanınmaktadır.

Van kedisi, turkuaz-kehribar sarısı gözlere sahip olmaları, kar beyazı ipeksi tüyleri, ev halkıyla sağladığı uyum, sevecenliği ve asilliği, eğitilebilir kapasitesinin fazla olması, yüzmekten hoşlanması ve dünyada sadece Van bölgesinde bulunmasından dolayı çok fazla ilgi görmektedir. Dünya faunası içinde önemli bir yeri olan Van kedisinin azalmakta olan neslini korumak amacıyla Van Yüzüncü Yıl Üniversitesinde oluşturulan Kedi Evi yerli ve yabancı turistlerin uğrak yeri olup kentin turizmde önemli bir yere sahiptir.

Şekil 5. Van ilinin önemli turizm merkezleri (A: Van kalesi; B. Akdamar adası; C. Akdamar kilisesi; D. Muradiye Şelalesi; E.Çatak Şelalesi; F: Van Abalı Kayak tesisi).

İnci kefali olarak isimlendirilen Van Balığı, Dünyada sadece iki yerde görülmekte olup bunlardan birisi Alaska diğeri ise Van ilidir. Van Gölü'ne akan akarsuların ağzında sodalı ve tuzlu sudan tatlı suya alışmak için bekleyen inci kefalleri daha sonra akıntının tersi yönünde hareket ederek durgun suya ulaştıklarında yumurtalarını bırakıp tekrar Van gölüne dönmektedirler. Bir doğa harikası olan bu göç, özellikle Van Erciş Balık Bendi'nde görülmekte olup Van'a gelen yerli ve yabancı turistlerin uğrak yerlerindendir.

Şekil 6. Van ilinin önemli yerel kültürleri (A: Van Kedisi Evi ; B:Van kedisi ; C: Van Erciş Balık Bendi; D: İnci Kefali balığının tatlı suya göçünün görünümü, E:Van kahvaltıcılar sokağı ; F: Van Kahvaltısı ve görünümü)

Van kahvaltısı, doğal ürünlerden oluşması ve çeşitliliği ile Guinness Rekorlar kitabına girmiş olup tüm Dünyada tanınmaktadır. Kahvaltı temel olarak; bal, kaymak, tereyağı, otlu peynir, cacık, murtuğa ve kavuttan oluşmakta olup yerli ve yabancı turistlerin ilgi odağı olmuştur.

3.2 Tarım ve Hayvancılık Potansiyeli

Toplam 2.100.300 ha olan Van ili arazisinin %17,72'sini tarım arazisi, %64,71'ini çayır-mera, %1,25'ini orman fundalık ve %16,32'sini de tarım dışı arazi oluşturmaktadır. Bu verilere göre, ilin geniş mera varlığına sahip olması dolayısıyla öncelikle büyükbaş ve küçükbaş hayvan besiciliği sonrasında ise tarımsal ürünler il için önemli potansiyel taşımaktadır.

İlde toplam tarım alanı 3.278.631 da olup çiftçi sayısı 32 Bin 326 kişidir. Bu tarım alanının 2.086.214 da tarla bitkileri, 45.145 da meyve üretimi ve 17.619 da'ında sebze üretimi yapılmış olup 2013 yılı içerisinde 932.003 ton tarla bitkisi, 15.991 ton meyve ve 36.017 ton sebze üretilmiştir (Tablo 5; TÜİK, 2013).

Tablo 5. Van ili tarım alanlarının dağılım ve üretim miktarı (*TÜİK, **TRGM)

	Alan (da)*	2013 üretim (ton)*
Tarla Bitkileri	2.086.214	932.003
Meyve	45.145	15.991
Sebze	17.619	36.017

Ülkemizde 2013 yılı itibariyle 14.898.533 adet büyükbaş hayvan mevcuttur. Bunun %1,3'üne karşılık gelen kısmını (194.856) ilimiz karşılamaktadır. İlde büyükbaş hayvan ve küçükbaş hayvanlardan (koyun/keçi) toplam 264.718 ton süt üretilmektedir. Bu miktar Türkiye toplam süt üretiminin %1,45'ine karşılık gelmekte olup ilin süt üretiminin %61'i büyükbaş hayvanlardan sağlanmaktadır (Tablo 6; TÜİK, 2013).

Bunun yanı sıra 2013 yılı itibariyle Türkiye toplam küçükbaş hayvan sayısı 38.509.795 adet iken bunun 2.483.657 adeti ilimizde bulunmaktadır. Dolayısıyla ülkemiz küçükbaş hayvan varlığının % 6,45'i Van'da bulunmaktadır. İlimizde bulunan küçükbaş hayvan sayısının %90'nı koyun oluşturmaktadır (Tablo 7; TÜİK, 2013).

Tablo 6. Van ili ve Türkiye genelindeki büyükbaş hayvan sayıları ve hayvansal üretim (TÜİK, 2013).

Büyükbaş Sayısı	TÜRKİYE			VAN		
	2013 (Baş)	2013Sağılan Hayvan Sayısı (Baş)	2013 Süt (Ton)	2013 (Baş)	2013Sağılan Hayvan Sayısı (Baş)	2013 Süt (Ton)
Sığır (Kültür)	5.954.333	2.314.278	8.946.131	29.319	11.889	42.207
Sığır (Melez)	6.112.437	2.395.897	6.531.573	65.766	28.446	72.537
Sığır (Yerli)	2.348.487	897.097	1.177.305	96.519	34.250	46.067
Sığır Toplam	14.415.257	5.607.272	16.655.009	191.604	74.585	160.811
Manda	117.591	51.940	51.947	1.239	390	0.380
Toplam	14.532.848	5.659.212	16.706.956	194.856	464.585	161.191

Tablo 7. Van ili ve Türkiye genelindeki küçükbaş hayvan sayıları ve hayvansal üretim (TÜİK, 2013).

Küçükbaş Sayısı	TÜRKİYE			VAN			
	2013 (Baş)	2013Sağılan Hayvan Sayısı (Baş)	2013 Süt (Ton)	2013 (Baş)	Sağılan Hayvan Sayısı (Baş)	Süt (Ton)	Yün kıl tiftik (Ton)
Koyun (Merinos)	0	0	0	0	0	0	0
Koyun (Yerli)	29.284.247	14.287.237	1.101.013	2.236.603	1.080.041	91.803	3.473,44
Keçi (Kıl)	9.225.548	3.943.318	415.743	247.054	89.921	9.711	154.567
Keçi (Tiftik)	0	0	0	0	0	0	0
Toplam	38.509.795	18.230.555	1.516.756	2.483.657	1.169.962	101.514	3.628.007

3.3 Madencilik Potansiyeli

Van ili sahip olduğu jeolojik yapı gereği önemli perlit ve pomza yataklarına ev sahipliği yapmaktadır. Pomza ve perlit yatakları özellikle Erciş ilçesinde yoğunlaşmıştır. Bu ilçede Kocapınar ve Erbeyli sahalarında perlit ve pomza yatakları bulunmaktadır. Bunlardan Kocapınar sahasındaki perlit yataklarının toplam rezervi 1.350.000.000 ton olup, genişleme oranları 1-3, 2.65-3.21 ve 3.5-4.2 şeklindedir. Aynı zamanda Kocapınar sahasında 20 milyon m³ pomza rezervi de bilinmektedir. Eybeyli sahasındaki perlitler ise 2.52-2.82 genişleme oranına sahip olup, 200 milyon ton potansiyel rezerv mevcuttur. İlçedeki diğer pomza yatakları Ekiciler Köyü ve Kırkpınar Köyü mevkile-

rinde yer almakta olup, bunların toplam rezervi 110 milyon tondur. Ayrıca Merkez ilçe-Mollakasım Köyünde de 1 milyon ton görünür+muhtemel rezerve sahip pomza sahası bulunmaktadır. İldeki bir diğer endüstriyel hammadde ise Gevaş ilçesi-Aladüz Köyü'ndeki orta kaliteli tuğla-kiremit hammaddeleri olup, bunlar büyük potansiyele sahiptir (Tablo 8; <http://www.mta.gov.tr>).

Tablo 8. Van ili endüstriyel hammaddeleri (<http://www.mta.gov.tr>)

MADENLER	BULUNDUĞU YER	REZERV DURUMU	TENÖR
Pomza	Van-Mollakasım köyü	5.250.000 m3 (muhtemel)	Düşük kalite
	Van-Erciş Ekiciler köyü	750.000 m3 (muhtemel)	İyi kalite
	Van-Erciş Karapınar köyü	4.745.000 m3 (muhtemel)	İyi kalite
		3.491.000 m3 (muhtemel)	
		134.975.000 m3 (muhtemel)	
		69.950.000 m3 (muhtemel)	
Perlit	Pınarlı-Gürgürbaba tepe yat.	350.000.000 ton (görünür)	
	Erbeyli köyü-Çataldere yat.	200.000.000 ton (potansiyel)	
	Doğana yat.	750.000.000 ton (potansiyel)	
	Erbeyli köyü- Başmağara yat.	100.000.000 ton (potansiyel)	
Tuğla Kiremit	Merkez Bardakçı köyü ,Gevaş, Muradiye ve Çaldıran yatakları	30.000.000 ton (Jeolojik)	
Kükürt	Başkale(Bordere,Poyrazalan,Kırbalı, Belliyurt) zuhurları		%16.05 S
Jips	Tımar(Canik) civarı, Çatak		
Tuz	Evaporit oluşumlardan gelen tuzlu suların buharlaştırılması sonucu üretilmektedir (Canik tuzlası)		

Metalik madenler bakımından ilde krom oluşumlarına rastlanmıştır. Ancak bunların büyük çoğunluğu çok küçük boyutlu oluşumlar olduğundan ekonomik bir potansiyel oluşturmamaktadır. Bunlar arasında Özalp ilçesindeki 5 adet zuhurun %Cr₂O₃ içerikleri % 38-48 arasında olup, bunların toplam görünür+muhtemel rezervi de 570 tondur. Krom dışında ildeki bir diğer metalik maden demir olup, demir oluşumları da zuhurlar şeklinde gözlenmektedir ve düşük demir, yüksek SiO₂ içeriklerine sahiptir. Bu özellikleri ile ekonomik olmamaktadır (Tablo 9; <http://www.mta.gov.tr>).

İldeki en önemli demir zuhurları Bahçesaray ve Çaldıran ilçelerinde yer almakta olup, Bahçesaray-Geçkinli zuhuru % 24 demir tenörüne ve 363.000 ton görünür+muhtemel rezerve sahiptir. Muradiye-Karadulda demir zuhurunda ise 2 grup cevher ayırt edilmiş olup, 1. grup cevherde ortalama % 19.8 Fe, % 56.03 SiO₂ ve % 5.2 Al₂O₃ tenörlü 106.500 ton, 2. grup cevherde ise % 44.5 Fe, %21.35 SiO₂ ve % 13.4 Al₂O₃ tenörlü 630.00 ton görünür+muhtemel rezerv belirlenmiştir (Tablo 9; <http://www.mta.gov.tr>).

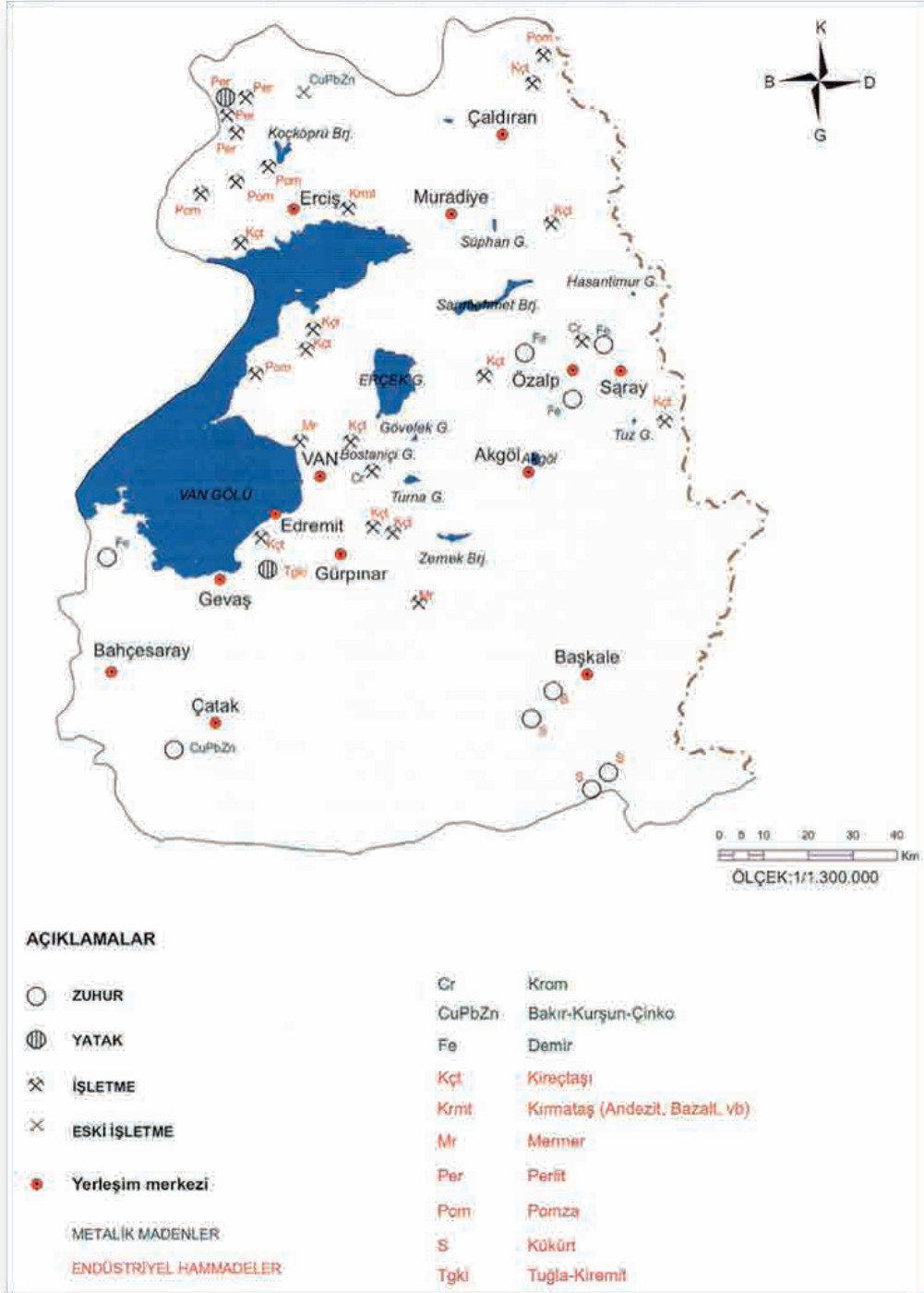
Tablo 9. Van ili metalik madenleri (<http://www.mta.gov.tr>)

MADENLER	BULUNDUĞU YER	REZERV DURUMU	TENÖR
Krom	Yamanyurt, Mehmetalan, Sugeçerköy, Yukarı Balçıklı köyü, Yumruklu köy yatakları	-	%38-48 Cr2O3
Bakır-Kurşun Çinko	Erciş(Zilan- Taşkapı köyü) Çatak (Kaçıt köyü) Bakır zuhurları	-	-
Demir	Berizer Tepe sahası Geçkinli sahası Karadulda sahası	72.000 ton (görünür- muhtemel) 4.700.000 ton spekülalit 363.000 ton (gör.-muh.) 106.000 ton 360.000 ton (gör.-muh)	%45-60 Fe %24 Fe2O3 %19.8 Fe %44.5 Fe
Manganez	Çaldıran Sarıçimen Zuhuru Özalp-Karşıyaka Zuhuru	-	%74 Mn
Altın	Zilan deresi, Erek dağı	Ortalama değerlerin az üzerinde ppm değerleri izlenmiştir	

1955-1978 yılları arasında kömüre yönelik yapılan çalışmalar sonucunda Erciş-Zilan ve Şahmanis linyit sahaları ortaya çıkarılmıştır. Alt ısı değerleri orijinal kömürde 2098 Kcal/kg (Erciş-Zilan) ve 4520 Kcal/Kg (Şahmanis) olan yataklardan Erciş-Zilan'da açık ocakta üretilebilir rezerv 1.032.160, Şahmanis sahasında ise açık ocakta görünür rezerv 1.200.000 ton olarak tespit edilmiştir. Bunların dışında Hoşap civarında da Neojen Havzada ince (birkaç cm kalınlığında) damarlar kapsayan yersel bir kömür zuhuru bulunmaktadır (Tablo 10; <http://www.mta.gov.tr>).

Tablo 10. Van İli madenleri (<http://www.mta.gov.tr>)

MADENLER	BULUNDUĞU YER	REZERV DURUMU	TENÖR
Kömür (Linyit)	Erciş-Zilan	1.271.000 ton görünür (Günümüze kadar bir kısmı işletilmiştir)	2098 Kcal/kg
	Şahmanis	1.032.000 ton muhtemel (Günümüze kadar bir kısmı işletilmiştir)	4520 Kcal/kg
	Hoşap	1.200.000 ton (görünür)	Ekonomik

Şekil 7. Van İli maden yatakları haritası (<http://www.mta.gov.tr>)

3.4 Ulaşım, Konaklama ve Enerji Potansiyeli

3.4.1 Ulaşım Potansiyeli

Van şehri, geçmişinden gelen ve günümüzde de devam eden stratejik öneminden dolayı daima işlek olan yollara sahip olmuştur. Ulaşım demiryolu, denizyolu, karayolu ve havayolu aracılığı ile yapılmaktadır.

Karayolu İle Ulaşım: Van, Anadolu'ya kuzeyden Muradiye, Çaldıran üzerinden Doğubeyazıt'a, Ağrı-Erciş karayolu ile Patnos üzerinden Ağrı'ya, Van-Gevaş karayolu ile Bitlis, Muş üzerinden Anadolu, Güneydoğu Anadolu ve Akdeniz Bölgesi'ne ulaşım imkanı sağlanmaktadır. Bu yollar Devlet karayolları standartlarındadır. Van'dan Gürpınar-Başkale üzerinde Yüksekova ve Hakkari ile irtibat sağlayan, aynı zamanda Van'ın doğusunda Özalp üzerinden geçerek Kapıköy Sınır Kapısı'ndan İran'a ulaşmakta olan devlet yolu mevcuttur.

Hava Yolu İle Ulaşım: Van'da bulunan Ferit Melen Havaalanı şehir merkezine 8 km. uzaklıkta olup, kentin güneybatısında, Van Gölü kıyısında yer almaktadır. Tek piste sahip olan havaalanı Devlet Hava Meydanları İşletmesi tarafından 1943 yılında hizmete açılmıştır. Devlet Hava Meydanları İşletmesi Genel Müdürlüğü tarafından işletilen sivil kategorideki ilk meydan olup bölgesel önemi olan bir hava limanıdır. Ağrı, Bitlis, Muş ve Hakkari illerine de hizmet veren havalimanı bu bölgede askeri hareketliliğinin fazla olması nedeniyle işlek bir hava trafiğine sahiptir. Van'dan; İstanbul, Ankara ve İzmir'e her gün uçak seferleri yapılmaktadır (Şekil 8A,B).

Demiryolu İle Ulaşım: Van'ın karayolu ulaşımı gibi demiryolu ulaşımı da önem arz etmekte olup demiryolu ile ulaşım, Vangölü Ekspresi, Trans Asya Ekspresi ve Van-Tebriz-Van arasında çalışan trenler aracılığıyla sağlanmaktadır (Şekil 8C, D).

Vangölü ekspresi, Elazığ ve Muş üzerinden Tatvan'a ulaşan hat, Tatvan'da bulunan iskeleden feribotla Van'a gelmekte ve Özalp üzerinden İran sınırındaki Kapıköy Tren İstasyonu'nda son bulmaktadır. Haftanın iki günü İstanbul'dan Tatvan'a karşılıklı sefer yapmaktadır.

Van'ın İran ile 116 km. uzunluğunda demiryolu bağlantısı mevcut olup, İstanbul-Tahran-İstanbul arasında haftada bir gün çalışan Trans Asya Ekspresi ve Van-Tebriz-Van arasında haftada bir gün çalışan trenler ile sağlanmaktadır. Ayrıca, İran ile Suriye arasındaki demiryolu bağlantısı, Türkiye'yi transit geçerek Tahran-Şam arasında haftada bir gün çalışan yolcu treni ile sağlanmaktadır. Söz konusu tren Şam-Tatvan arasında pulman ve yataklı vagonlarla, Van-Tahran arasında kuşetli vagonlarla teşkil edilmektedir.

Deniz Yolu İle Ulaşım: Van ilinde Deniz Yolu ile ulaşım, Bitlis (Tatvan) ve Van arasında feribot aracılığı ile sağlanmaktadır. Feribot hem insan hem de tren katarlarını taşımaktadır.

Şekil 8. Van ili ulaşımı (A, B: Van Ferit Melen Havalimanı ve görünümü;
C,D: Van Gölü Limanı ve demiryolu ulaşımının görünümü)

3.4.2 Konaklama Potansiyeli

Van ili konaklama tesisleri açısından Doğu ve Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nin en modern tesislerini bünyesinde toplamıştır. İlde birçok otel, konuk evi ve misafirhane mevcut olup bunların en önemlilerini Elit Otel, Rescate Otel, Merit Otel, Urartu Oteli, Ahtamara Otel, YYÜ Konuk Evi, Polis Evi, Öğretmen Evi ve Tarım İl Müdürlüğü Misafirhanesi oluşturmaktadır (Şekil 9).

Şekil 9. Van İli önemli otel ve konuk evleri (A: Rescate Otel; B: Elit World Otel; C:Yüzüncü Yıl Üniversitesi Konuk Evi; D: Merit Şahmaran)

3.4.3 Enerji Potansiyeli

Van ilinin enerji potansiyeli haritasına göre enerji tüketimi 1.051.776 MWh iken kurulu gücü 191,901 MW, hidrolik kurulu gücü 62,017 MW ve termik kurulu gücü 129,884 MW'dır (Tablo 11; http://www.eie.gov.tr/il_enerji_ayr.aspx?van).

Tablo 11. Van ilinin enerji potansiyeli (http://www.eie.gov.tr/il_enerji_ayr.aspx?van; Tüketim değerleri 2012 TEDAŞ, Kurulu Güç (Üretim) değerleri ise 2013 TEİAŞ verileridir.)

İL:	Van
NÜFUS:	1.070.113
TÜKETİM:	1.051.776 MWh
TÜRKİYE TÜKETİM PAYI:	% 0,53
KURULU GÜÇ:	191,901 MW
TÜRKİYE KURULU GÜÇ PAYI:	% 0,30
RÜZGAR KURULU GÜÇ:	0 MW
HİDROLİK KURULU GÜÇ:	62,017 MW
JEOTERMAL KURULU GÜÇ:	0 MW
TERMİK KURULU GÜÇ:	129,884 MW
YENİLENEBİLİR KURULU GÜÇ:	0 MW
SANTRAL LİSTESİ:	8 adet

3.4.3.1 Hidro Elektrik Santralleri

Van ilinde 8 adet hidro elektrik santrali (HES) bulunmaktadır. Bunlardan Ayrancılar HES (Muradiye Elektrik Üretim) 41,454 MW, Engil (Haliç Elektrik Üretim A.Ş.) 4,498 MW, Engil Gaz (Zorlu Enerji) 15,000 MW, Erciş (Haliç Elektrik Üretim A.Ş.) 0,784 MW, Hoşap HES (Haliç Elektrik Üretim A.Ş.) 3,381 MW, Koçköprü HES (Mostar Elektrik Üretim A.Ş.) 8,800 MW, RASA Enerji (Van) 114,884 MW ve Sarımeimet HES (Doğubay Elektrik) 3,100 MW güce sahiptir (HES) (Tablo 12; http://www.eie.gov.tr/il_enerji_ayr.aspx?van).

Tablo 12. İldeki hidrolik enerji üretimi (HES) (<http://www.eie.gov.tr>)

Sıra No	Santral Adı	Kurulu Güç (MW)
1	AYRANCILAR HES (MURADIYE ELEKTRİK ÜRETİM)	41,454
2	ENGİL (HALİÇ ELEKTRİK ÜR. A.Ş.)	4,498
3	ENGİL GAZ (ZORLU ENERJİ)	15,000
4	ERCİŞ (HALİÇ ELEKTRİK ÜR. A.Ş.)	0,784
5	HOŞAP HES (HALİÇ ELEKTRİK ÜR. A.Ş.)	3,381
6	KOÇKÖPRÜ HES (MOSTAR ELEKTRİK ÜR.A.Ş.)	8,800
7	RASA ENERJİ (VAN)	114,884
8	SARİMEHMET HES (DOĞUBAY ELEKTRİK)	3,100

3.4.3.1 Güneş Enerjisi

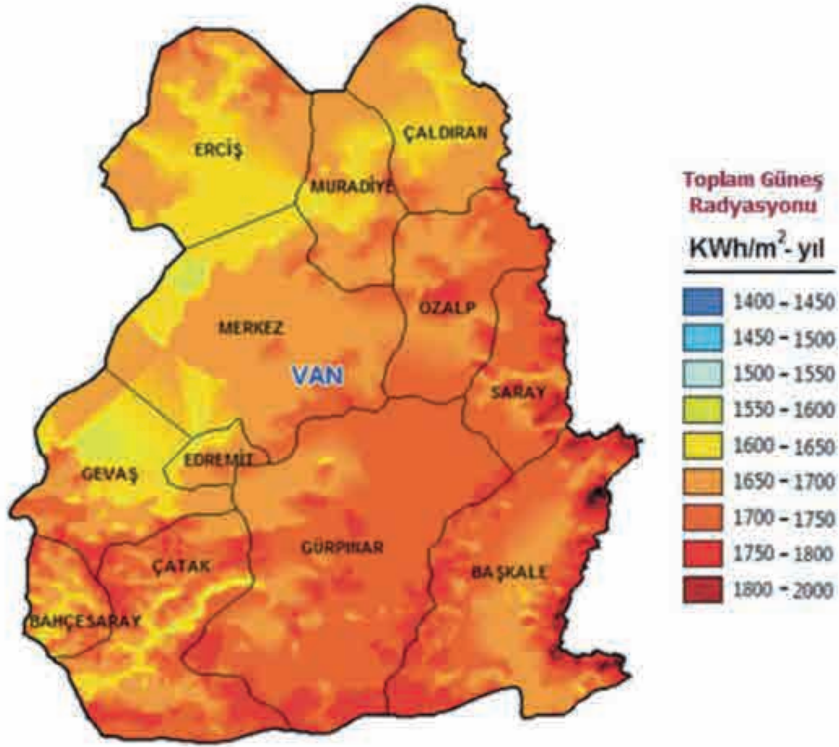
Türkiye’de güneş enerjisi potansiyeli açısından en zengin iki bölgeden birisi TRB2 (Van, Hakkari, Muş, Bitlis) bölgesi olup güneş enerjisi potansiyeli ve kullanılabilir alan açısından TRB2 bölge illerinin içerisinde en zengin potansiyele sahip il Van İli’dir (Tablo 13). Van İli’nin Yıllık ortalama toplam güneş enerjisi global radyasyon değeri 1.635 kWh/m²-yıl’dır. Bu değer Karaman İli için 1660 kWh/m², Antalya İli için 1646 kWh/m²’dir. Van ili hem güneş enerjisi global radyasyon değeri hem de güneşlenme süresi bakımından miktar olarak Türkiye ortalamasının çok üzerindedir. Dolayısıyla güneş enerjisi yatırımı açısından önemli bir yatırım potansiyeline sahiptir.

Tablo 13. TRB2 Bölge illerine ait güneş enerjisi teknik verileri (GEPA, www.eie.gov.tr)

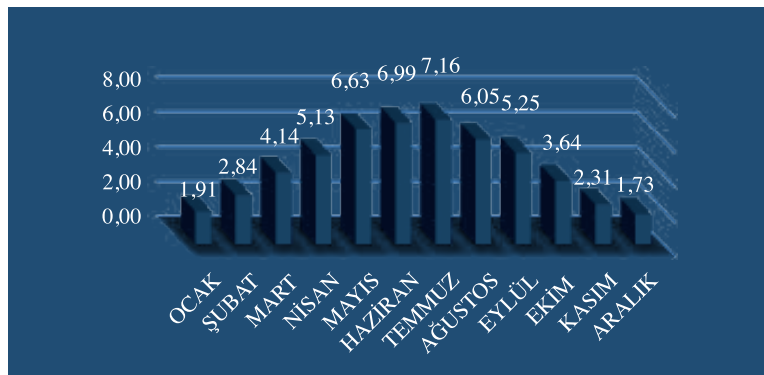
GENEL GÖSTERGELER	BİRİM	VAN	BİTLİS	MUŞ	HAKKARİ	TÜRKİYE
Yıllık ortalama toplam güneş enerjisi global radyasyon değerleri	KWh/m ² - yıl	1635,81	1604,78	1591,70	1610,87	1524,18
Yıllık ortalama toplam güneşlenme süresi	Saat	3068,74	2690,96	2687,31	3510,08	2736,89

Şekil 10’da Van İli’ne ait koyu ve açık kırmızı alanların yaygın olduğu görülmektedir. Bu tonlarla boyanmış bölgelerde güneş enerjisi global radyasyon değerleri yüksektir. Van İli’nin güney bölgesine doğru inildikçe güneş radyasyon değeri artmaktadır (GEPA, www.eie.gov.tr).

Van İli’nin aylık bazda ortalama günlük global radyasyon değerlerinin en yüksek olduğu yıl içi süre Temmuz ayına aittir. Van İli’nin aylık bazda ortalama günlük ışıınım şiddetinin, 48 kWh/m²-gün, yıllık ortalama toplam global radyasyon değerinin ise 1635,81 kWh/m²-yıl (4,48x365) olduğu görülmektedir. Bu değerler Van İli’nin, Türkiye’de güneş enerjisi global radyasyon değerinin en yüksek olduğu bir bölge olduğunu göstermektedir (Şekil 11; GEPA, www.eie.gov.tr).

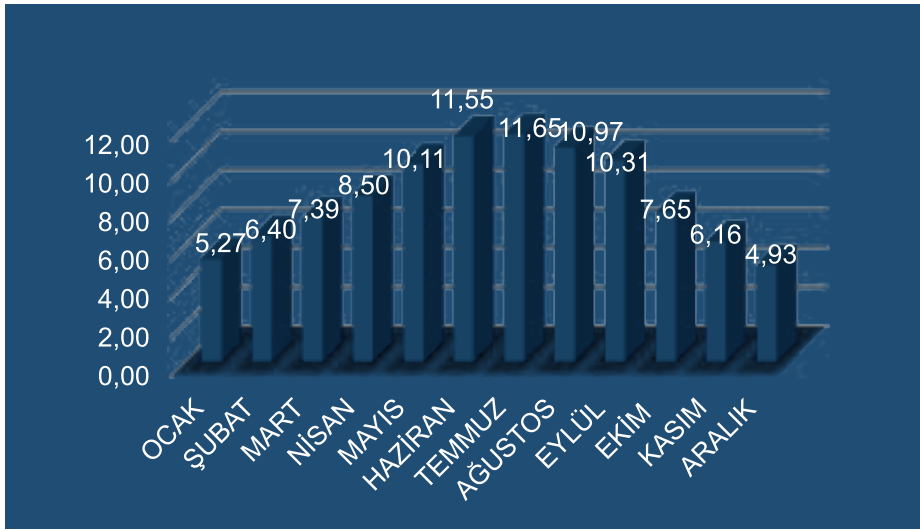

Şekil 10. Van İli Güneş Enerjisi Potansiyel Atlası (GEPA)

Şekil 11. Van İli aylık bazda ortalama günlük global radyasyon değerleri (GEPA, www.eie.gov.tr)

Şekil 12’de Van İli’nin aylık bazda ortalama güneşlenme süreleri saat süre olarak gösterilmiştir. Güneşlenme süresinin en yüksek olduğu yıl içi süre Temmuz ayına aittir. Van İli’nin aylık bazda ortalama günlük güneşlenme süresinin 8.41 saat-gün, yıllık ortalama toplam güneşlenme süresinin ise 3.068,64 saat-yıl (8,41x365) olduğu görülmektedir. Bu değerler Van İli’nin güneşlenme süresi bakımından Türkiye ortalamasının çok üzerinde bir değere sahip olduğunu göstermektedir (GEPA, www.eie.gov.tr).

Şekil 12. Van İli’nin aylık bazda ortalama günlük güneşlenme süreleri (GEPA, www.eie.gov.tr)

3.4.3.1 Jeotermal Enerji Kaynakları

İlde Erciş-Zilan, Çaldıran-Ayrancılar, Çaldıran-Buğulu, Özalp-Çaybağı, Gürpınar-Yurtbaşı ve Başkale-Çamlık olmak üzere 6 tane jeotermal alan bulunmaktadır. Bunlardan Erciş-Zilan jeotermal alanındaki sıcak su kaynakları, Zeylan çayı ve Seman dere boyunca çıkmaktadır. Kaynakların sıcaklıkları 34-80 °C arasında değişirken debi değerleri 9-18 l/s olarak belirlenmiştir. Çaldıran-Ayrancılar jeotermal alanında çok sayıda kaynak mevcut olup, kaynak alanı oluşturulmuştur. Bu kaynak alanlarındaki sıcaklık 14-60 °C arasında değişirken debi değerleri 1-8 l/s olarak belirlenmiştir. Çaldıran-Buğulu jeotermal alanında iki kaynak çıkışı olup sıcaklık 37 °C, debi ise 5 l/s’dir. Özalp-Çaybağı jeotermal alanındaki sıcak su kaynağı, doğu batı uzanımlı doğrultu atımlı

faya bağılı olarak yüzeye çıkmaktadır. Sıcaklığı 61 °C, debisi ise 0.1 1/s'dir. Gürpınar-Yurtbaşı jeotermal alanındaki Seyhan kaynağının sıcaklığı 25°C, debisi ise 1,5 1/s'dir. Başkale-Çamlık jeotermal alanındaki Çamlık kaynaklarının sıcaklıkları 31-37 0C değişmekte olup debileri 1,5 1/s'dir (Tablo 14; <http://www.mta.gov.tr/v2.0/bolgeler/van/index.php?id=van>).

Tablo 14. İlin jeotermal alanı sıcak su kaynakları (<http://www.mta.gov.tr>).

Jeotermal Alan	Kaynak Adı	Sıcaklık (°C)	Debi (1/s)
Erciş-Zilan	Şorköy (Taşkapı) kaynağı	42-80	18
	Hasanabdal kaynakları	34-65	9
Çaldıran-Ayrancılar	Doğal kaptaj	60.80	1
	Doğal kaptaj KD kaynak grubu	20-25	1.5
	Ova kaynak Grubu	26-50	8
	Ova kuzeydoğu kaynak grubu	14-31	1
Çaldıran-Buğulu	Buğulu kaynak	37	5
Özalp-Çaybağı	Çaybağı Kaynağı	61	0.1
Gürpınar-Yurtbaşı	Seyhan Kaynağı	25	1.5
Başkale-Çamlık	Çamlık kaynağı	31-37	1.5

3.5. İlin Eğitim Durumu

İlimizde 2014 yılı itibariyle temel eğitim ve ortaöğretim kurumlarına kayıtlı 312.663 öğrenci bulunmaktadır. Bu öğrencilerimiz 8.947 derslikte eğitimlerine devam etmekte olup derslik başına düşen öğrenci sayılarımız İlkokul ve Ortaokul'da 35, Genel Ortaöğretim'de 25 ve Mesleki ve Teknik eğitimde 31 kişidir.

İlde 51 Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi ve Çok Programlı Lise bulunmaktadır. Özalp, Erciş ve Edremit ilçelerinde Sağlık Meslek Lisesi mevcuttur. Meslek Liselerinde 62 farklı alan ve 226 dal arasında ihtiyaç duyulan alanlarda 12. sınıf öğrencilerine “işletme becerileri eğitimi” adı altında eğitimler verilmektedir.

İlde 2013 yılı Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi verilerine göre toplam 72.350 okuma yazma bilmeyen bulunmakta olup bu sayının 2014 yılı itibariyle 24.000 düşürülmesi amaçlanmaktadır (Tablo 15).

Tablo 15. 2013 yılı bitirilen eğitim düzeyi ve cinsiyete göre nüfus (6+yaş) dağılımı
(Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi-ADNKS-Veri Tabanı, TÜİK).

İl	Bitirilen eğitim düzeyi	Toplam	Erkek	Kadın
Van	Okuma yazma bilmeyen	72.350	13.887	58.463
	Okuma yazma bilen fakat bir okul bitirmeyen	350.961	157.749	193.212
	İlkokul mezunu	118.103	61.449	56.654
	İlköğretim mezunu	188.391	115.507	72.884
	Ortaokul veya dengi okul mezunu	14.546	10.044	4.502
	Lise veya dengi okul mezunu	91.699	62.061	29.638
	Yüksekokul veya fakülte mezunu	41.284	27.343	13.941
	Yüksek lisans mezunu	2.077	1.463	614
	Doktora mezunu	821	605	216
	Bilinmeyen	24.939	10.981	13.958
	Toplam	905.171	461.089	444.082

Yabancılar kapsama alınmamıştır.

Şekil 13. Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi ve Teknokenti'nden bir görünüm

4. YATIRIM DESTEKLERİ

4.1 Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı Destekleri

Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı Ar-Ge Destek programları; Sanayi Tezleri (San-Tez) Destekleme Programı, TeknoGirişim Sermaye Desteği (TGSD) Programı ve TeknoYatırım Teknolojik Ürün Yatırım Destek Programı'ndan oluşmaktadır.

4.1.1 Sanayi Tezleri (San-Tez) Destekleme Programı

Programın Amacı: San-Tez, "Üniversite-Sanayi" işbirliği ile gerçekleştirilecek Sanayi Ar-Ge projelerini destekleme programıdır.

Başvuru Koşulları: Sektör ve Büyüklüğüne Bakılmaksızın katma değer yaratan ülkemizde yerleşik Tüm İşletmeler San-Tez programına Üniversitelerle Beraber Müracaat edebilirler.

Desteğin Türü: San-Tez kapsamında sağlanan destekler geri dönüşümsüz (hibe) olarak verilmektedir.

Desteğin Kapsamı: Desteklenmesine karar verilen San-Tez proje bedelinin, mikro işletmelerde bütçenin %15'ini işletme kalan %85'ini Bakanlık, küçük işletmelerde bütçenin %20'ini işletme kalan %80'ini Bakanlık, Orta büyüklükteki işletmelerde bütçenin %25'ini işletme kalan %75'ini Bakanlık, Büyük işletmelerde bütçenin %35'ini işletme kalan %65'ini Bakanlık karşılamaktadır.

Proje Süresi: Destek süresi proje bazında en fazla 24 aydır. Ancak projenin gereksinimlerine uygun olarak en fazla proje süresinin 1/4'ü kadar ek süre verilebilmektedir.

Proje Bütçesi: Proje bütçeleri için herhangi bir üst sınır bulunmamakla beraber, projelerin sağlayacağı katma değer dikkate alınarak desteklenecek projelere karar verilmektedir.

Proje Başvuru Tarihi: Başvurular <http://biltek.sanayi.gov.tr> adresinde Bakanlık Ar-Ge Web Portalı üzerinden yapılmaktadır.

4.1.2 TeknoGirişim Sermaye Desteği (TGSD) Programı

Programın Amacı: Bu destek ile yeni ve yenilikçi iş fikirleri olan genç girişimcilerin, iş fikirlerini katma değeri yüksek teşebbüslere dönüştürebilmeleri için çekirdek sermaye sağlanarak desteklenmesi amaçlanmaktadır.

Başvuru Koşulları: Örgün öğretim veren üniversitelerin; herhangi bir lisans programından bir yıl içinde mezun olabilecek durumdaki öğrenci, Yüksek lisans veya doktora öğrencisi, ya da; Lisans, yüksek lisans veya doktora derecelerinden birinden ön başvuru tarihinden en çok 5 yıl önce me-

zun olmuş kişiler başvurabilirler.

Desteğin Türü ve Kapsamı: Program kapsamında sağlanan destekler teminat alınmaksızın ve hibe olarak verilmektedir.

Destek Süresi: 12 ay'dır.

Proje Bütçesi: Desteklenmesine karar verilen iş fikirlerinin giderlerine uygulanan en fazla destek miktarı 100.000,00 TL

Proje Başvuru Tarihi: Başvuru tarihleri Bakanlığımızın web sitesinde duyurulur. Programa yılda bir kez 01 Ekim - 01 Kasım tarihleri arasında başvuru yapılabilir. Programa <https://biltek-sanayi.gov.tr> adresindeki Ar-Ge web portalı üzerinden e-devlet şifresiyle başvuru yapılmaktadır.

4.1.3 TeknoYatırım Teknolojik Ürün Yatırım Destek Programı

Programın Amacı: Bu programın hedefi ülkemizde yerleşik işletmelerin; a) Türkiye’de kamu kurum ve kuruluşları ile kanunla kurulan vakıflar veya uluslararası fonlar veya yurtdışındaki kurum/-kuruluş veya fonlar tarafından desteklenerek başarıyla tamamlanmış Ar-Ge ve yenilik projeleri sonucunda ortaya çıkan teknolojik ürünlerin üretimine yönelik yatırımlarını, b) Teknoloji Geliştirme Bölgelerinde başlatılıp sonuçlandırılan, Ar-Ge ve yenilik projeleri sonucunda ortaya çıkan teknolojik ürünlerin üretimine yönelik yatırımlarını, c) Türkiye’de veya yurtdışında özkaynaklar kullanılarak yapılan Ar-Ge faaliyetleri sonucunda ortaya çıkan ve patenti alınan teknolojik ürünlerin üretimine yönelik yatırımlarını, desteklemektir.

Başvuru Koşulları: a) Türkiye’de veya yurtdışında Ar-Ge ve yenilik projeleri sonucunda başarı ile sonuçlandırıldığına dair belgeye sahip ve üretime uygun olan ve sonuçlandırıldığı tarihten itibaren 5 (beş) yıl içerisinde başvurusu yapılan teknolojik ürünlere destek sağlanır. b) Türkiye’de veya yurtdışında, öz kaynaklar kullanılarak yürütülen Ar-Ge faaliyetleri sonucunda ortaya çıkan teknolojik ürüne; Türkiye için geçerli “İncelemeli Patent Belgesi”ne sahip olması halinde destek sağlanır. İncelemeli patentin, başvuru tarihinden itibaren en az 5 (beş) yıllık korumaya sahip olması şartı aranır. c) Teknoloji Geliştirme Bölgeleri Yönetmeliği’nin 25.madde hükümleri çerçevesinde; teknoloji geliştirme bölgelerinde yer alan işletmelerin bölgede başlatıp sonuçlandırdıkları Ar-Ge ve yenilik projeleri sonucunda ortaya çıkan teknolojik ürün ile ilgili, yönetici şirket tarafından oluşturulacak Teknolojik Ürün Değerlendirme Komisyonunca teknolojik ürün özelliği taşıdığına dair olumlu rapor veya bölge içerisinde yatırımı için yatırım izni verilmesi halinde işletmelerin gerek bölge içerisinde gerekse bölge dışında yapacakları yatırımlar destek kapsamında değerlendirilir.

dirilir. Yatırım izninin veya olumlu raporun başvuru tarihinden en çok 6(altı) ay önce alınması şartı aranır.

Destek Süresi: Toplam destekleme süresi 36 ay olup bir defaya mahsus en fazla 6 ay ek süre verilebilir.

Proje Bütçesi: Destek üst limiti büyük işletmeler için 2.000.000 TL, orta büyüklükteki işletmeler için 10.000.000 TL ve küçük işletmeler için 10.000.000 TL'dir.

Proje Başvuru Tarihi: Son başvuru tarihi 3 Ekim 2014 olup www.sanayi.gov.tr ve/veya biltek.sanayi.gov.tr internet adresinden elektronik ortamda yapılmaktadır.

4.2 Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu (TÜBİTAK) Destekleri

TÜBİTAK TEYDEB Destek Programlarının hedefi, bilimsel bilgi ile teknolojik bilgiyi birleştirerek ürün, süreç, yöntem veya sistem haline dönüştürmektir. Bu hedefe yönelik olarak TÜBİTAK Özel Sektöre Yönelik Ar-Ge Destek Programları 1501, 1503, 1505, 1507, 1509, 1511, 1512, 1513 ve 1514 şeklinde ayrılmıştır.

4.2.1 Sanayi Ar-Ge Projeleri Destekleme Programı (1501)

Programın Amacı: Özel sektör kuruluşlarının, Ar-Ge faaliyetlerini teşvik ederek, Ar-Ge yeteneğinin yükseltilmesine katkıda bulunmak.

Başvuru Koşulları: Sektör ve büyüklüğüne bakılmaksızın ülkemizde yerleşik tüm sermaye şirketleri

Destek Miktarı: Temel destek oranı % 40 olacak şekilde, proje giderlerinin en fazla %60'ı hibe olarak desteklenmektedir. Başarıyla tamamlanan proje sahibi firma KOBİ ise, proje fikir sahibi araştırmacıya 7.500 TL teşvik ödülü

Destek Süresi: Proje bazında en çok 36 ay'dır.

Proje Başvuru Tarihi: Başvurular <https://eteydeb.tubitak.gov.tr> adresinden online olarak 365 gün boyunca yapılabilmektedir.

4.2.2 Proje Pazarları Destekleme Programı (1503)

Programın Amacı: Üniversiteler, sanayi/ticaret odası veya ihracatçı birliklerin proje fikirlerini hayata geçirmek için düzenleyecekleri ortaklık arayışlarına yönelik etkinliklere finansal destek sağlamak.

Başvuru Koşulları: En az bir üniversite ile; Sanayi Odası, Ticaret Odası, Ticaret ve Sanayi Odası, İhracatçı Birliğinden herhangi biri veya daha fazlasının katılımcı olmasıyla bu kuruluşlardan herhangi biri

Destek Miktarı: Ulusal düzeyde 25.000 TL, Uluslararası katılımlı olması durumunda 30.000 TL

Proje Başvuru Tarihi: Başvurular <https://eteydeb.tubitak.gov.tr> adresinden online olarak 365 gün boyunca yapılabilmektedir.

4.2.3 Üniversite-Sanayi İşbirliği Destek Programı (1505)

Programın Amacı: Üniversite/kamu araştırma enstitülerindeki bilgi birikiminin, KOBİ ve büyük her ölçekteki kuruluş tarafından ürüne/sürece dönüştürülerek ticarileştirilmesini sağlamaktır.

Başvuru Koşulları: Proje sonuçlarını Türkiye’de uygulamayı taahhüt eden KOBİ’ler ve büyük ölçekli firmalar ile üniversite ya da kamu araştırma kurumları (yürütücü kuruluş) ortak olarak başvurabilmektedir.

Destek Miktarı: Proje bütçe üst sınırı 1.000.000 TL, %75’i TÜBİTAK, %25’i KOBİ veya %60’ı TÜBİTAK, % 40’ı Büyük’dür. Proje Bütçesine ek olarak; Proje Teşvik İkramiyesi 180.000 TL’dir. Proje Kurum Hissesi 50.000 TL olup TÜBİTAK tarafından karşılanacaktır. Ayrıca 3 ay süreli TÜBİTAK tarafından karşılanacak 10.000 TL’lik fizibilite desteği bulunmaktadır.

Destek Süresi: Proje bazında en çok 24 ay’dır.

Proje Başvuru Tarihi: Başvurular <https://eteydeb.tubitak.gov.tr> adresinden online olarak 365 gün boyunca yapılabilmektedir.

4.2.4 KOBİ Ar-Ge Başlangıç Destek Programı (1507)

Programın Amacı: KOBİ’lerin ikisi ortaklı olmak kaydıyla ilk 5 projesine(3+2) avantajlı bir şekilde destek sağlayarak Ar-Ge projesi yapmaya teşvik etmek.

Destek Miktarı: Proje bütçesi üst sınırı 500.000 TL olup Proje giderlerinin %75’i, Proje Hazırlama ve Hazırlatma Giderleri, Yeminli Mali Müşavir Giderleri ve Başarıyla tamamlanan projelerde proje fikir sahibi araştırmacıya 7.500 TL teşvik ödülü verilmektedir.

Destek Süresi: Proje bazında en çok 18 ay olup daha sonra 1501 ve diğer destek programları ile devam edilebilir...

Proje Başvuru Tarihi: Başvurular <https://eteydeb.tubitak.gov.tr> adresinden online olarak 365 gün boyunca yapılabilmektedir.

4.2.5 Uluslararası Sanayi Ar-Ge Projeleri Destekleme Programı (1509)

Programın Amacı: Ülkemiz firmalarının EUREKA, EUROSTARS ve ERA-NET gibi işbirliği ağlarındaki Ar-Ge projelerine katılımını sağlamak.

Başvuru Koşulları: Sektör ve büyüklüğüne bakılmaksızın ülkemizde yerleşik tüm sermaye şirketleri

Destek Miktarı: Proje bütçesi üst sınırı bulunmamaktadır. Büyük firmalarda proje giderlerinin %60'ı, KOBİ'lerde proje giderlerinin %75'i hibe olarak desteklenmektedir.

Destek Süresi: Proje süresinde kısıtlama yoktur.

Proje Başvuru Tarihi: Başvurular <https://eteydeb.tubitak.gov.tr> adresinden online olarak 365 gün boyunca yapılabilmektedir.

4.2.6 Öncelikli Alanlar Araştırma Teknoloji Geliştirme ve Yenilik Projeleri Destekleme Programı (1511)

Programın Amacı: Ülkemiz öncelikli alanlarında hedef ve ihtiyaç odaklı, izlenebilir sonuçları olan projelerin desteklenmesi amaçlanmaktadır. Program kapsamında sağlanacak desteklerle, teknolojik yeterlilik ve bilgi birikiminin artırılması, mevcut yeteneklerin farklı alanlarda da değerlendirilmesi ve uluslararası düzeyde rekabet edebilecek özgün teknolojilerin geliştirilmesi amaçlanmaktadır.

Başvuru Koşulları: Sektör ve büyüklüğüne bakılmaksızın kuruluş düzeyinde katma değer üreten, Türkiye'de yerleşik bütün sermaye şirketleri başvurabilir.

Destek Miktarı: Bir kuruluşa ve/veya bir projeye bir takvim yılı içinde sağlanacak maksimum destek miktarı TÜBİTAK tarafından TEYDEB internet adresinde yayımlanmaktadır. Büyük ölçekli kuruluşlar için %60, KOBİ'ler için %75 olarak uygulanmakta olup geri ödemesiz (hibe) olarak desteklenmektedir. Hibe destek tutarı, projede destek kapsamına alınan tutarın destek oranı ile çarpılması ile hesaplanan değerdir.

Destek Süresi: Destek süresi en fazla çağrı duyurusunda belirtilen proje süresi üst sınırı kadardır.

Proje Başvuru Tarihi: Proje başvurusu, elektronik ortamda PRODİS uygulaması üzerinden TÜBİTAK tarafından yapılan proje çağrısına göre yapılmaktadır.

4.2.7 Bireysel Girişimcilik Aşamalı Destek Programı (1512)

Programın Amacı: Bireysel girişimcilerin teknoloji ve yenilik odaklı iş fikirlerini firma kurarak yenilikçi ürünlere dönüştürebilmeleri için iş fikrinden pazara kadar olan faaliyetlerinin desteklenmesi amaçlanmıştır.

Başvuru Koşulları: Programa üniversitelerin Örgün öğrenim veren herhangi bir lisans programından mezun, Herhangi bir yüksek lisans veya doktora programına kayıtlı öğrenci, Herhangi bir yüksek lisans veya doktora programından mezun kişiler başvurabilir.

Destek Miktarı: Program, yenilikçi iş fikirlerinin aşamalı olarak ticari ürün/hizmete dönüştürülmesine yönelik fikir, şirketleşme, prototip ve pazar olarak 4 aşamadan oluşmaktadır. 2. aşamada şirketleşme ve teknolojik doğrulamaya 100.000 TL hibe şeklinde destek verilmektedir.

Destek Süresi: 2. Aşamada desteklenecek projelerin süresi en fazla 12 ay'dır.

Proje Başvuru Tarihi: İş fikri başvuruları <http://eteydeb.tubitak.gov.tr> adresindeki Proje Değerlendirme ve İzleme Sistemi (PRODİS) uygulaması üzerinden yapılır.

4.2.8 Teknoloji Transfer Ofisleri Destekleme Programı (1513)

Programın Amacı: Üniversitelerdeki bilgi ve teknolojinin, uygulamaya dönüştürülerek ticarileştirilmesi, üniversite ve özel sektör kuruluşları arasında işbirliği oluşturulması ve sanayinin ihtiyaç duyduğu bilgi ve teknolojinin üniversitede üretilmesine yardımcı olunması amacıyla faaliyet gösteren Teknoloji Transfer Ofisleri (TTO)'ni desteklemektir.

Başvuru Koşulları: Üniversiteler, üniversitelerin ortak olduğu şirketler, teknopark yönetici şirketleri, teknopark yönetici şirketinin ortak olduğu şirketler bulunmaktadır.

Destek Miktarı: İlk 5 yıl Temel destek oranı % 80 olacak şekilde, yıllık 1.000.000 TL, ikinci 5 yıl için Temel destek oranı % 60 olacak şekilde, yıllık 1.000.000 TL

Destek Süresi: Destekleme süresi proje bazında 5 yıldır. Bu süre en fazla 5 yıl daha uzatılabilir (Toplam 10 yıl).

Proje Başvuru Tarihi: Başvurular <https://eteydeb.tubitak.gov.tr> adresinden online olarak 365 gün boyunca yapılabilmektedir.

4.2.9 Girişim Sermayesi Destekleme Programı (1514)

Programın Amacı: Ülke ekonomisine katma değer sağlayabilecek nitelikte yenilikçi ürün ve teknoloji geliştirme ve üretme potansiyeli bulunan KOBİ ölçeğindeki Ar-Ge yoğun başlangıç firmalarının çekirdek, başlangıç veya gelişme aşamalarındaki finansman ihtiyaçlarının girişim sermayesi fonları aracılığıyla karşılanması

Fon yatırımcıları: TÜBİTAK, özel yatırımcılar ve fon yöneticileri

Destek Miktarı: Fon büyüklüğünün en fazla %20'si TÜBİTAK tarafından hibe olarak karşılanır. Bu oran Bilim Kurulu kararı ile artırılabilir. Fon büyüklüğünün en az %79'u özel yatırımcılar tarafından en az %1'i fon yöneticileri tarafından karşılanır. (Bu oranlar, TÜBİTAK'ın fona yaptığı hibe destek oranı esas alınarak belirlenir).

Destek Süresi: Yatırım dönemi 5 yıl olup Çıkış dönemi 7 yıl (en fazla 3 defa 1'er yıllık uzatma)'dır.

Proje Başvuru Tarihi: Başvurular <https://eteydeb.tubitak.gov.tr> adresinden online olarak 365 gün boyunca yapılabilmektedir.

4.3 Küçük ve Orta Ölçekli İşletmeleri Geliştirme ve Destekleme İdaresi Başkanlığı (KOSGEB) Destekleri

4.3.1 Kobi Destek Programı

Programın Amacı: İşletmelere özgü sorunların işletmeler tarafından projelendirildiği ve projelendirilen maliyetlerin desteklenebildiği bir programa ihtiyaç duyulması, KOBİ'lerde proje kültürü ve bilincinin oluşturulması, İşletmelerin proje yapabilme kapasitelerinin geliştirilmesi, Esnek destekleme sistemine ihtiyaç duyulması.

Başvuru Koşulları: İşletmelerin; üretim, yönetim-organizasyon, pazarlama, dış ticaret, insan kaynakları, mali işler ve finans, bilgi yönetimi ve bunlarla ilişkili alanlarda sunacakları projeler desteklenmektedir.

Destek Miktarı: Maksimum 150.000 TL destek miktarı olup destek oranı 1.ve2. Bölgelerde %50 3., 4., 5. ve 6. Bölgelerde %60'dır.

Destek Süresi: 6-24 ay(+12 ay)

Proje Başvuru Tarihi: Başvurular www.kosgeb.gov.tr adresindeki E-KOBİ linki üzerinden yapılmaktadır.

4.3.2 AR-GE, İnovasyon ve Endüstriyel Uygulama Destek Programı

Programın Amacı: Bilim ve teknolojiye dayalı yeni fikir ve buluşlara sahip KOBİ ve girişimcilerin geliştirilmesi, Teknolojik fikirlere sahip tekno-girişimcilerin desteklenmesi, KOBİ’lerde Ar-Ge bilincinin yaygınlaştırılması ve Ar-Ge kapasitesinin artırılması, Mevcut Ar-Ge desteklerinin geliştirilmesi, İnovatif faaliyetlerin desteklenmesi, Ar-Ge ve İnovasyon proje sonuçlarının ticarileştirilmesi ve endüstriyel uygulamasına yönelik destek mekanizmalarına ihtiyaç duyulmasıdır.

Başvuru Koşulları: Proje başvurusu yapan işletmelerin KOSGEB Veri Tabanında kayıtlı ve aktif durumda olmaları gerekmektedir.

Programın Kapsamı: Bu Program; Ar-Ge ve İnovasyon Programı, Endüstriyel Uygulama Programı olmak üzere iki alt programdan oluşur.

Destek Miktarı: Ar-Ge ve İnovasyon Programı ve Endüstriyel Uygulama Programı kapsamında sağlanacak desteklerin oranı tüm bölgelerde % 75 (yetmiş beş) olarak uygulanır. Ancak, Başlangıç Sermayesi Desteginde destek oranı % 100 (yüz)’dür. Maksimum 100.000 (yüz bin) TL geri ödemesiz destek sağlanmaktadır.

Destek Süresi: Ar-Ge ve İnovasyon Programı için en az 12 (on iki), en çok 24 (yirmi dört) ay, Endüstriyel Uygulama Programı için en çok 18 (on sekiz) ay, Her iki program için de Kurul kararı ile 12 (on iki) aya kadar ek süre verilebilir.

Proje Başvuru Tarihi: Ar-Ge ve İnovasyon Programı ve Endüstriyel Uygulama Programı başvuruları www.kosgeb.gov.tr adresindeki E-KOBİ linki üzerinden yapılmaktadır.

4.3.3 Girişimcilik Destek Programı

Programın Amacı: Girişimciliğin desteklenmesi, girişimciliğin yaygınlaştırılması ve başarılı işletmelerin kurulmasıdır.

Başvuru Koşulları: Küçük ve orta ölçekli işletmeler, girişimciler ve işletici kuruluşlar (İş Geliştirme Merkezi’ni yönetmek üzere kurulan tüzel kişilik) başvuruda bulunabilirler.

Programın Kapsamı: Uygulamalı Girişimcilik Eğitimi, Yeni Girişimci Desteği, İş Geliştirme Merkezi (İŞGEM) Desteği ve İş Planı Ödülünden oluşur.

Destek Miktarı: Uygulamalı Girişimcilik Eğitimi: 24 saati atölye çalışmalarından oluşan toplam 70 saatlik eğitimler olup; genel katılıma açık ve ücretsiz eğitimlerdir.

Yeni Girişimci Desteği: 3.000 TL ile 70.000 TL arasında değişmekte ve destek oranı bölge bazına göre farklılık göstermektedir. 6. Bölge için destek oranı kadın girişimciye %70, özürlü girişimciye %80 uygulanmaktadır.

İş Geliştirme Merkezi (İŞGEM) Desteği: İŞGEM Kuruluş Desteği miktarı 750.000 TL ve İŞGEM İşletme Desteği miktarı 100.000 TL'dir. 6. Bölge için destek oranı %70'dir.

İş Planı Ödülü: Birinciye 15.000 TL, İkinciye 10.000 TL ve Üçüncüye 5.000 TL ödül verilmektedir.

Destek Süresi: İş Geliştirme Merkezi (İŞGEM) Desteği süresi en fazla 18 ay, İŞGEM İşletme Desteği süresi en fazla 36 ay'dır. İş Planı Ödülü ise ilk üç dereceye girmiş olan öğrencilerden, en fazla 24 ay içinde işini kurmuş olmaları kaydı ile verilmektedir.

Proje Başvuru Tarihi: Programdan yararlanmak isteyen işletmelerin www.kosgeb.gov.tr adresindeki KOSGEB Veri Tabanı'na kayıt olması ve KOSGEB Hizmet Merkezi'ne iş planı ve ilgili belgeler ile birlikte başvurusu yapması esastır.

4.5 Doğu Anadolu Kalkınma Ajansı (DAKA) Destekleri

Doğu Anadolu Kalkınma Ajansı (DAKA) Destekleri; Doğrudan Faaliyet Desteği (DFD) Programı, Teknik Destek (TD) Programı, Güçlü Girişimcilik Mali Destek Programı (GMDP), Yatırım ve Turizm Altyapısının Güçlendirilmesine Yönelik Küçük Ölçekli Altyapı Projeleri (MDP), İktisadi Kalkınma Mali Destek Programı ve Yenilenebilir Enerji Kaynakları Kullanımının Özendirilmesi Mali Destek Programı şeklindedir. Bu desteklerden, Doğrudan Faaliyet Desteği (DFD) Programı ve Teknik Destek (TD) Programı 2014 yılı içerisinde uygulanmıştır.

4.5.1 Doğrudan Faaliyet Desteği (DFD) Programı

Programın Amacı: Programın amacı, TRB2 Bölgesinde sosyo-ekonomik gelişmeyi hızlandırabilecek önemli fırsatların değerlendirilmesine ve sosyo-ekonomik gelişme önündeki darboğazların giderilmesine yönelik tedbirleri ve planlama/araştırma faaliyetleri ile Bölgenin yatırım ortamının iyileştirilmesine katkı sağlayacak stratejik eylem ve faaliyetlerin desteklenmesidir.

Başvuru Koşulları: Doğrudan faaliyet desteği almak üzere Ajans'a proje başvurusunda bulunan kâr amacı gütmeyen kurum/kuruluşlar

Destek Miktarı: 25.000 TL ile 90.000 TL arasındadır. Program kapsamında proje bütçesinin %100'üne kadar Ajans desteği sağlanabilecektir.

Destek Süresi: Destek verilecek faaliyetler, 3 (üç) aylık uygulama süresini aşamazlar. Üç aylık uygulama süresi, sözleşmenin imzalandığı günden bir gün sonra başlar.

Proje Başvuru Tarihi: Başvurular, internet ortamında Kalkınma Ajansları Yönetim Sistemi (KAYS) üzerinden (<http://portal.kays.kalkinma.gov.tr>) online olarak yapılacaktır. 2014 yılı Doğrudan Faaliyet Desteği Programı için son başvuru tarihi 31.12.2014 Çarşamba saat 17:00'dir.

4.5.2 Teknik Destek (TD) Programı

Programın Amacı: 2014 Yılı Teknik Destek Programının amacı, bölgedeki yerel aktörlerin bölgesel kalkınma açısından önem arz eden, ancak kurumsal kapasite eksikliği nedeniyle hazırlık ve uygulama aşamalarında sıkıntı ile karşılaşılan çalışmalarına destek sağlamaktır.

Başvuru Koşulları: Teknik Destek almak üzere Ajans'a proje başvurusunda bulunan kâr amacı gütmeyen kurum/kuruluşlar

Destek Miktarı: 15.000 TL'dir.

Destek Süresi: Her bir teknik desteğin uygulama süresi 1 (bir) aydır. Aynı yararlanıcıya bir dönem içerisinde 1 (bir) kez, yıl içerisinde ise en fazla 2 (iki) kez teknik destek sağlanmaktadır.

Proje Başvuru Tarihi: Başvuruların, internet ortamında KAYS sistemi üzerinden çevrimiçi (online) olarak yapılması zorunludur. Sisteme Ajans internet sitesi (www.daka.org.tr) üzerinden de ulaşılabilecektir. 2014 yılı Teknik Destek Programı için son başvuru tarihi 31.12.2014 Salı saat 17:00'dir.

4.5.3 Güçlü Girişimcilik Mali Destek Programı (GMDP)

Programın Amacı: Yatırım teşvik uygulamaları hakkındaki farkındalığı artırarak teşvik mekanizmasının daha etkin ve daha yaygın bir biçimde kullanılmasını sağlamak, Ajans destekleri ile diğer devlet yardımlarını Bölgede imalat sanayinin ürettiği katma değeri artıracak yatırımlara eşgüdümlü bir biçimde yönlendirmektir.

Başvuru Koşulları: 04.11.2012 tarih ve 28457 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan "Küçük ve Orta Büyüklükteki İşletmelerin Tanımı, Nitelikleri ve Sınıflandırılması Hakkında Yönetmelikte Deği-

şiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik” kapsamında belirlenen KOBİ tanımı ile uyumlu olması gerekmektedir. Ayrıca KOBİ’lerin, AR-GE, Yeni ürün üretilmesi, Ürün çeşitlendirilmesi ve Kapasite artırımına yönelik olarak gerçekleştirecekleri yatırımlar yapmaları gerekmektedir.

Destek Miktarı: 200.000 TL ile 2.000.000 TL arasındadır.

Destek Süresi: 12 ay’dır.

Proje Başvuru Tarihi: Başvurular Ajans tarafından yıl içinde belirtilen tarihlerde Kalkınma Ajansları Yönetim Sistemi (KAYS) üzerinden yapılmaktadır.

4.5.4 Yatırım ve Turizm Altyapısının Güçlendirilmesine Yönelik Küçük Ölçekli Altyapı Projeleri (MDP)

Programın Amacı: İmalat, ticaret, hizmet sektörlerinin faaliyet gösterdiği ortak alanların teknik, fiziki, sosyal altyapılarının geliştirilerek yeni yatırımlar yapılmasının sağlanması ve turizm sektörünün canlandırılmasını sağlayarak Bölge’nin kalkınmasına katkı sağlamaktır.

Başvuru Koşulları: Organize Sanayi Bölge Müdürlükleri, Küçük Sanayi Siteleri, Sanayici ve İşadamları Dernekleri, İl Özel İdareleri, İl Kültür ve Turizm Müdürlükleri, Belediyeler ve Üniversiteler başvuruda bulunabilirler.

Destek Miktarı: 150.000 TL ile 1.000.000 TL arasındadır.

Destek Süresi: 18 ay’dır.

Destek Oranı: Azami %30 asgari %70’dir.

Proje Başvuru Tarihi: Başvurular, internet ortamında Kalkınma Ajansları Yönetim Sistemi (KAYS) üzerinden (<http://portal.kays.kalkinma.gov.tr>) online olarak yapılacaktır. Sisteme Ajans internet sitesi (www.daka.org.tr) üzerinden de ulaşılabilecektir.

4.5.5 İktisadi Kalkınma Mali Destek Programı

Programın Amacı: TRB2 Bölgesi’nde (Bitlis, Hakkâri, Muş ve Van illeri) imalat ve hizmet sektörlerinde faaliyet gösteren KOBİ’lerin kapasitelerinin artırılması, ürün/hizmet çeşitlerinin ve/veya kalitelerinin geliştirilmesi, pazarlama imkânlarının genişletilmesi yoluyla bölgesel ekonomik büyümeye ve istihdamın artırılmasına katkı sağlamak.

Başvuru Koşulları: 18.11.2005 tarih ve 25997 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan “Küçük ve Orta Büyüklükteki İşletmelerin Tanımı, Nitelikleri ve Sınıflandırılması Hakkındaki Yönetmelik” kapsamında belirlenen işletmeler

Destek Miktarı: 75.000 TL ve 250.000 TL arasındadır.

Destek Süresi: 6 ay’dır.

Proje Başvuru Tarihi: Başvurular, internet ortamında Kalkınma Ajansları Yönetim Sistemi (KAYS) üzerinden (<http://portal.kays.kalkinma.gov.tr>) online olarak yapılacaktır. Sisteme Ajans internet sitesi (www.daka.org.tr) üzerinden de ulaşılabilecektir.

4.5.6 Yenilenebilir Enerji Kaynakları Kullanımının Özendirilmesi Mali Destek Programı

Programın Amacı: Bölge işletmelerinin enerji girdi maliyetlerinin azaltılmasını sağlayarak sektörel rekabet güçlerinin artırılması ve Bölge’de yenilenebilir enerji kaynakları kullanımının özendirilmesidir.

Başvuru Koşulları: 18.11.2005 tarih ve 25997 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan “Küçük ve Orta Büyüklükteki İşletmelerin Tanımı, Nitelikleri ve Sınıflandırılması Hakkındaki Yönetmelik” kapsamında belirlenen işletmeler, veya TRB2 Bölgesi’nde faaliyet gösteren; Yerel yönetimler, Üniversiteler, Kamu kurum ve kuruluşları, Organize Sanayi Bölgeleri, İş Geliştirme Merkezleri, Kooperatifler (yapı ve tüketim kooperatifleri hariç) ve birlikler

Destek Miktarı: 100.000 TL ile 700.000 TL arasındadır.

Destek Süresi: 12 ay’dır.

Proje Başvuru Tarihi: Başvurular, internet ortamında Kalkınma Ajansları Yönetim Sistemi (KAYS) üzerinden (<http://portal.kays.kalkinma.gov.tr>) online olarak yapılacaktır. Sisteme Ajans internet sitesi (www.daka.org.tr) üzerinden de ulaşılabilecektir.

4.6. Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı Destekleri

2006 yılından beri uygulanan program kapsamında Ülkemizde şimdiye kadar 5.500 adet yatırım faaliyete geçirildi. Tarımsal üretim ve tarıma dayalı sanayi entegrasyonu ile tarımsal pazarlama altyapısının geliştirilmesi konularında önemli katkılar sağlayan “Tarıma Dayalı Ekonomik Yatırımların Desteklenmesi Programı” kapsamında bugüne kadar ilimizde 68 adet tesis desteklenmiş, bu tesislere 15,2 Milyon TL hibe desteği verilmiştir.

4.6.1. Tarıma Dayalı Ekonomik Yatırımların Desteklenmesi Programı

Programın Amacı: Doğal kaynaklar ve çevrenin korunmasını dikkate alarak, kırsal alanda gelir düzeyinin yükseltilmesi, tarımsal üretim ve tarıma dayalı sanayi entegrasyonunun sağlanması için küçük ve orta ölçekli işletmelerin desteklenmesi, tarımsal pazarlama altyapısının geliştirilmesi, gıda güvenliğinin güçlendirilmesi, kırsal alanda alternatif gelir kaynaklarının oluşturulması, yürütülmekte olan kırsal kalkınma çalışmalarının etkinliklerinin artırılması ve kırsal toplumda belirli bir kapasitenin oluşturulmasıdır.

Başvuru Koşulları: Proje başvuruları gerçek ve tüzel kişiler tarafından yapılır. Başvurucunun Bakanlık tarafından oluşturulan çiftçi kayıt sistemine veya Bakanlık tarafından oluşturulmuş diğer kayıt sistemlerine son başvuru tarihinden önce kayıtlı olması gerekir.

Destek Miktarı: Ekonomik yatırım konularında hibeye esas proje gideri;

- a) Bitkisel ürün işlenmesi, paketlenmesi ve depolanmasına yönelik yatırımlardan yaş meyve sebze tasnif, paketlenme ve depolama yatırımları için 3.000.000 Türk Lirası, bunun dışında kalan yatırımlar için 1.000.000 TL,
- b) Hayvansal ürün işlenmesi, paketlenmesi ve depolanmasına yönelik yatırımlara 3.000.000 TL,
- c) Su ürünleri işlenmesi, paketlenmesi ve depolanmasına yönelik yatırımlara 3.000.000 TL,
- ç) Hayvansal orjinli gübre işlenmesi, paketlenmesi ve depolanmasına yönelik yatırımlara 1.000.000 TL,
- d) Alternatif enerji kaynakları kullanan yeni seraların yapımına yönelik yatırımlara 1.000.000 TL,
- e) Soğuk hava deposu yapımına yönelik yeni yatırımlara 1.000.000 TL,
- f) Çelik silo yapımına yönelik yeni yatırımlara 1.000.000 TL,
- g) Tebliğ kapsamında bulunan konularla ilgili tarımsal faaliyetlere yönelik yapılmış veya yapılacak tesislerde kullanılmak üzere; alternatif enerji kaynaklarından jeotermal ve biyogazdan ısı ve ya elektrik üreten tesisler ile güneş ve rüzgar enerjisinden elektrik üreten tesislerin yapımına yönelik yeni yatırımlara 1.000.000 TL,
- ğ) Tarımsal üretime yönelik modern sabit yatırımlardan mantar yetiştiriciliği ve kültür balıkçılığı-

na yönelik sabit yatırımlara 1.000.000 TL, büyükbaş hayvan yetiştiriciliğine yönelik sabit yatırımlara 1.500.000 TL, küçükbaş ve kanatlı hayvan yetiştiriciliğine yönelik sabit yatırımlarda 1.000.000 TL'nı geçemez.

Destek Oranı: Hibeye esas proje tutarının %50'sine hibe yoluyla destek verilir.

Destek Süresi: 2015 yılı projeleri için yatırım tamamlanma tarihi 1/12/2015'tir

Proje Başvuru Tarihi: Proje başvuru süresi her yıl yayınlanan Uygulama Tebliği ile belirlenir. 9. E-tap proje başvuruları 26.10.2014 tarihli Resmi Gazete'de yayınlanan 2014/43 no'lu Uygulama Tebliği gereği 26.10-2014-24.12.2014 tarihleri arasında yapılacaktır.

5. YATIRIM TEŞVİKLERİ

5.1 Genel Teşvik Sistemi

Genel Teşvik Sisteminde destek üst limiti sınırsız olup destek alt limiti 1. ve 2. bölgeler için 1.000.000 TL; 3, 4, 5 ve 6. bölgeler için 500.000 TL'dir. Destek oranı; Vergi İndirimi, İşveren Sigorta Payı Desteği, Yatırım Yeri Tahsisi ve Faiz Desteği şeklindedir.

Yeni yapılacak yatırımlarda Ekonomi Bakanlığı tarafından Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında Karar" kapsamında yatırımcılara önemli teşvikler sunulmaktadır. Söz konusu Teşvik Sistemi kapsamında teşvikler 4 ana başlıkta verilmektedir. Bunlar; "Genel Teşvikler", "Bölgesel Teşvikler", "Büyük Ölçekli Yatırım Teşvikleri" ve "Stratejik Yatırımların Teşviki"dir.

Söz konusu teşviklerden yararlanabilmek için "Yatırım Teşvik Belgesi" alınmalıdır.

"Genel Teşvikler", "Bölgesel Teşvik Sistemi" kapsamında teşvik edilmesi öngörülen sektörler arasında bulunmayan sektörlerde yapılacak ve aşağıdaki minimum yatırım tutarlarına uyacak yatırımlar için geçerlidir. Bunlar; Gümrük Vergisi Muafiyeti, KDV İstisnası, Sadece 6. bölgede gerçekleştirilecek yatırımlarda Gelir Vergisi Stopajı Desteği, Sadece tersanelerin gemi inşa yatırımları için de Sigorta Primi İşveren Hissesi Desteğidir.

Gümrük Vergisi Muafiyetinde "Yatırım Teşvik Belgesi" kapsamında yurt dışından yatırım malları (makine/teçhizat vb.) ithalinde ödenmesi gereken gümrük vergisinden muaf olunmaktadır. KDV İstisnasında ise "Yatırım Teşvik Belgesi" kapsamında yurt dışından ithal edilen veya yurt içinden temin edilen makine/teçhizat alımlarında KDV'den muaf olunmaktadır.

Tablo 16. Teşvik Sistemindeki İller

1.Bölge	2. Bölge	3. Bölge	4. Bölge	5. Bölge	6. Bölge
Ankara	Adana	Balıkesir	Afyonkarahisar	Adıyaman	Ağrı
Antalya	Aydın	Bilecik	Amasya	Aksaray	Ardahan
Bursa	Bolu	Burdur	Artvin	Bayburt	Batman
Eskişehir	Çanakkale	Gaziantep	Bartın	Çankırı	Bingöl
İstanbul	Denizli	Karabük	Çorum	Erzurum	Bitlis
İzmir	Edirne	Karaman	Düzce	Giresun	Diyarbakır
Kocaeli	İsparta	Manisa	Elazığ	Gümüşhane	Hakkari
Muğla	Kayseri	Mersin	Erzincan	K.maraş	Iğdır
	Kırklareli	Samsun	Hatay	Kilis	Kars
	Konya	Trabzon	Kastamonu	Niğde	Mardin
	Sakarya	Uşak	Kırıkkale	Ordu	Muş
	Tekirdağ	Zonguldak	Kırşehir	Osmaniye	Siirt
	Yalova		Kütahya	Sinop	Şanlıurfa
			Malatya	Tokat	Şırnak
			Nevşehir	Tunceli	Van
			Rize	Yozgat	
			Sivas		

5.1.1 Yatırım Teşvik Belgesi Alınması (YTB)

YTB, yatırımın karakteristik değerlerini ihtiva eden, yatırımın belirlenen asgari şartlara uygun olarak gerçekleştirilmesi halinde üzerinde kayıtlı destek unsurlarından istifade imkanı sağlayan, Karar'ın amaçları doğrultusunda gerçekleştirilecek yatırımlar için düzenlenen bir belgedir.

Başvuruda Bulunabilecek Kurum/Kuruluşlar: Yatırım Teşvik Belgesini, Gerçek kişiler, adi ortaklıklar, sermaye şirketleri, kooperatifler, iş ortaklıkları, Kamu kurum ve kuruluşları, Kamu kuruluşu niteliğindeki meslek kuruluşları, Dernekler ve vakıflar ve Yurt dışındaki yabancı şirketlerin Türkiye'deki şubeleri alabilmektedir.

Başvuru Yapılacak Kurum/Kuruluşlar Yatırım Teşvik Belgesi alabilmek için, Ekonomi Bakanlığı Teşvik Uygulama ve Yabancı Sermaye Genel Müdürlüğüne veya Genel Teşvik Uygulamaları kapsamında yer alan, sabit yatırım tutarı 10 Milyon TL'yi aşmayan ve Tebliğle belirlenen yatırım konuları için tercihe bağlı olarak yatırımın yapılacağı yerdeki Kalkınma Ajansları veya Sanayi Odalarına (yerel birimler) başvuru yapılması gerekmektedir.

Başvuru Şartları: Teşvik Kararı ile belirlenen yatırım teşviklerinden faydalanabilmek için destek-

lenen konularda yatırım yapılması ve yapılacak bu yatırım için Bakanlığımızca düzenlenmiş/onaylanmış yatırım teşvik belgesine (YTB) sahip olunması gerekmektedir. YTB düzenlenmemiş yatırımların teşvik tedbirlerinden faydalanması mümkün bulunmamaktadır.

Başvuruda Gerekli Belgeler: Yatırım Teşvik Belgesi alabilmek için;

- Yatırımcıyı temsil ve ilzama yetkili kişi veya kişilerce imzalı müracaat dilekçesi.
- Yatırımcıyı temsil ve ilzama yetkili kişilere ait noter tasdikli imza sirküleri veya kamu kurumları, şahıs şirketleri ve gerçek kişiler için imza beyannamesi. Her sayfası yatırımcıyı temsil ve ilzama yetkili kişi veya kişilerce imzalı ve kaşeli yatırım bilgi formu, taahhütname ve makine-teçhizat listeleri.
- Bakanlığa yapılacak müracaatlarda, dört yüz Türk Lirası tutarındaki meblağın Bakanlık Döner Sermaye İşletmesine ait hesaba yatırıldığına dair belge; yerel birimlere yapılacak müracaatlarda, yukarıda belirtilen meblağın yüz Türk Lirası tutarındaki kısmının ilgili yerel birim hesabına yatırıldığını gösterir belge ile bakiye kısmının Bakanlık Döner Sermaye İşletmesi hesabına yatırıldığına dair belge,
- Firmanın ortaklık yapısı, sermaye miktarı ve faaliyet konuları açısından nihai durumunu gösterir Türkiye Ticaret Sicili Gazetesi veya Türkiye Esnaf ve Sanatkarlar Sicil Gazetesi aslı veya noterden veya sicil merciinden tasdikli örneği.
- Kamu kurum ve kuruluşları tarafından yapılacak müracaatlar hariç olmak üzere, 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu uyarınca Türkiye genelinde Sosyal Güvenlik Kurumuna muaccel olmuş prim ve idari para cezası borçlarının bulunmadığına veya tecil ve taksitlendirildiğine ya da yapılandırıldığına ve yapılandırmanın bozulmadığına dair Sosyal Güvenlik Kurumunun ilgili birimlerinden alınacak yazı veya Kurumun elektronik bilgi iletişim ortamından alınacak barkodlu çıktı.
- 2872 sayılı Çevre Kanununa istinaden, sadece ÇED Yönetmeliği eki listelerde yer alan “Çevresel Etki Değerlendirmesi Olumlu Kararı” veya “Çevresel Etki Değerlendirmesi Gerekli Değildir Kararı” şartı aranması gereken yatırım konuları için Çevre ve Şehircilik Bakanlığı’ndan alınan Karar veya Karara ilişkin yazı.
- Yatırımın Karakteristiğine Bağlı Olarak Teşvik Belgesi Talebinde Bulunulmadan Önce İlgili Mevzuatı Gereği Diğer Kamu Kurum ve Kuruluşlarından Alınması Gereken Bilgi ve Belgeler.

- Stratejik yatırımlar için ayrıca, yatırım yapılacak konu ile ilgili olarak Karar'ın 8 inci maddesinde belirtilen kriterler ile ilgili teknik, mali ve sektörel analiz ve hesaplamaları içeren fizibilite raporu belgelerinin olması gerekmektedir.

5.2 Ar-Ge Kanunu Teşvikleri

5746 sayılı Ar-Ge Kanunu kapsamında işletmelere sağlanan muafiyet/istisna vb. teşvikleri kapsamaktadır. Bu teşvikler, 2023 yılına kadar geçerli olacaktır. Bu teşvikler; Teknoloji merkezlerini, Türkiye'deki Ar-Ge merkezlerini (en az 30 tam zamanlı Ar-Ge personeli istihdam eden) Ar-Ge projelerini, Rekabet öncesi işbirliği projelerini, Teknogirişim sermayesi desteğini kapsamaktadır. Ar-Ge Kanunu çerçevesinde sağlanan teşvikler ise Ar-Ge Vergi İndirimi, Gelir Vergisi Stopajı, İşveren Sigorta Primi Desteği, Damga Vergisi İstisnası ve Teknogirişim Sermayesi Desteği'dir. Bu kapsamda;

Ar-Ge Vergi İndirimi, gerçekleştirilen Ar-Ge ve yenilik harcamalarının tamamına Kurumlar Vergisi ve Gelir Vergisi indirimi uygulanmaktadır.

Gelir vergisi stopajı teşviki kapsamında, Ar-Ge ve destek personeli maaşının doktoralı olanlar için yüzde doksani, diğerleri için yüzde sekseni gelir vergisinden muaf tutulmaktadır.

İşveren sigorta primi desteği kapsamında, Ar-Ge ve destek personeli maaşından kesilen sigorta primi işveren hissesi payının yarısı, beş yıl süreyle karşılanmaktadır.

Damga vergisi istisnası kapsamında, her türlü Ar-Ge ve yenilik faaliyetleri ile ilgili olarak düzenlenen kağıtlardan damga vergisi alınmamaktadır.

Teknogirişim sermayesi desteği, teknogirişim sermayesi koşullarını taşıyanlara bir defaya mahsus olmak üzere teminat alınmaksızın 100.000'ye kadar teknogirişim sermayesi desteği hibe olarak verilir. (Detaylı bilgi için; <http://www.dtajans.com/bilim-sanayi-teknoloji-bakanligi/teknogirisim-ser...>) İşletmelerin bu teşvikten yararlanabilmesi için en az 30 tam zamanlı Ar-Ge personeli istihdam etmesi gerekmektedir.

5.3 OSB Teşvik ve Muafiyetleri

Destek Üst Limiti ve Destek Alt Limiti sınırsızdır. Destek Oranı, Emlak ve Çevre Vergisi Muafiyetleri, İnşaat Harçları Muafiyeti ve Kısmen veya Bedelsiz Arsa Tahsisi şeklindedir.

Türkiye genelinde sanayinin toplu ve organize olarak bulunduğu Organize Sanayi Bölgelerinde (OSB) yatırım yapmak isteyen girişimcilere, önemli teşvikler sunulmaktadır. Bu teşvikler; İnşaat

bitim tarihinden itibaren 5 yıl süreyle emlak vergisi muafiyeti, Çevre ve temizlik hizmetlerinden yararlanılamıyor ise çevre ve temizlik vergisi muafiyeti, Bina inşaat ve yapı kullanma izni harçları muafiyeti, Tevhid ve ifraz işlem harçları muafiyeti, Merkezi atık su arıtma tesisi işleten bölgelerdeki işletmeler için atık su bedeli muafiyetinden oluşmaktadır.

Bunlara ek olarak kısmen veya tamamen bedelsiz olarak arsa tahsisi de yapılmaktadır. Teşvik sisteminde yer alan bölgelere göre; 1. Bölgede %50 indirimli, 2. Bölge illerin merkez ilçelerinde %50, diğer ilçelerde %60, 3. Bölge illerin merkez ilçelerinde %70, diğer ilçelerde %90, 4. Bölgede ise bedelsiz arsa tahsisi yapılmaktadır. Ayrıca büyük ölçekli yatırımlar (50 Milyon üstü) için tüm bölgelerdeki il ve ilçelerde bedelsiz arsa tahsisi yapılmaktadır.

5.4 Teknoloji Geliştirme Bölgeleri Teşvikleri

Destek Üst Limiti ve Destek Alt Limiti sınırsızdır. Destek Oranı, Vergi Muafiyetleri ve İşveren Sigorta Primi Teşviği şeklindedir.

Üniversite - sanayi işbirliğinin artırılması, Ar-Ge yatırım potansiyeli olan girişimcilerin ve firmaların desteklenmesi amacıyla kurulan Teknoloji Geliştirme Bölgeleri'nde (Teknoparklar) faaliyet gösteren firmalara bazı teşvikler sunulmaktadır. Ülkemizde bulunan toplam 32 Teknoloji Geliştirme Bölgesi'nde, Ar-Ge yapmak isteyen girişimcilere ve firmalara ve Ar-Ge faaliyetlerine yardımcı olan öğretim üyelerine bazı teşvikler sunularak, Ar-Ge yatırımlarının ve inovasyon kapasitesinin artırılması hedeflenmektedir.

Teknoloji Geliştirme Bölgelerinde faaliyet gösteren firmalara sunulan teşvikler; Gelir ve Kurumlar Vergisi Muafiyeti (2023 yılına kadar), Katma Değer Vergisi Muafiyeti, Personel Ücret Vergileri Muafiyeti ve Sigorta Primi Teşviğinden oluşmaktadır. Buna göre;

Gelir ve Kurumlar Vergisi Muafiyeti, Teknoloji Geliştirme Bölgesinde faaliyet gösteren firmaların, yazılım ve Ar-Ge faaliyetlerinden elde ettikleri kazançları 31.12.2023 tarihine kadar gelir ve kurumlar vergisinden muaf tutulmaktadır.

KDV Muafiyeti, Teknoloji Geliştirme Bölgelerinde faaliyet gösteren firmaların ürettikleri "sistem yönetimi, veri yönetimi, iş uygulamaları, sektörel, internet, mobil ve askeri komuta kontrol uygulama yazılımı" şeklindeki hizmetleri KDV'den muaftır.

Personel Ücret Vergileri Muafiyeti: Teknoloji Geliştirme Bölgelerinde çalışan araştırmacı, yazılımcı ve Ar-Ge personelinin bu görevleri ile ilgili ücretleri 31.12.2023 tarihine kadar her türlü vergiden muaf tutulmaktadır.

Sigorta Primi Teşviği: Teknoloji Geliştirme Bölgelerinde çalışanların sigorta primi işveren hissesinin %50'si desteklenmektedir.

Teknoloji Bölgeleri'nde faaliyet göstermek isteyen girişimcilerin veya firmaların üretmek istedikleri teknolojik ürünün yönetici şirket tarafından uygun bulunması ve Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığının izni ve onayı gerekmektedir.

6. VAN İLİNİN SANAYİ YAPISI

6.1 Organize Sanayi Bölgeleri

Van ilinde Tuşba Belediye sınırları içersinde 1 adet ve Erciş ilçesinde 1 adet olmak üzere toplam 2 adet Organize Sanayi Bölgesi bulunmaktadır.

6.1.1 Van Organize Sanayi Bölgesi

Van-Erciş Karayolunda 13. kilometre civarında bulunan Van Organize Sanayi Bölgesi iki etap halinde planlanmış ve 1995 yılında tüzel kişilik kazanmış olup, altyapı çalışmalarına 1998 yılında başlanmıştır. Van Organize Sanayi 1. etap 60 ha, 2. etap 67 ha 3.etap 44 ha. 4.etap 60 ha. olup, toplam 231 ha alana kuruludur. 5. Etap için 283 ha. çalışmalar devam etmekte olup, etapların tamamlanması halinde 514 ha. üzerinde hizmet verecektir.

Organize Sanayi bölgesinde 1400 kişi istihdam edilmektedir.

Şekil 14.Van Organize Sanayi Bölgesinin görünümü

[illegible]

6.1.2 Van Erciş Organize Sanayi Bölgesi

Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığının kredi desteği ile Erciş İlçesi İncesu ve Karnıyarık mevkiinde 55 Ha'lık alan Organize Sanayi Bölgesi kurulması için tahsis edilmiştir. Organize Sanayi Bölgesi İmar aşamasındadır.

6.2 Küçük Sanayi Siteleri

Van ili Tuşba Belediye sınırları içerisinde 3 adet Küçük Sanayi Sitesi, Erciş ilçesinde 2 adet Küçük Sanayi Sitesi, Çaldıran İlçesinde 1 adet Küçük Sanayi sitesi ve Özalp ilçesinde 1 adet Küçük Sanayi Sitesi olmak üzere toplam 7 adet Küçük Sanayi Sitesi bulunmaktadır. Bunlardan S.S.Van Yeni KSS. Kooperatif Başkanlığında 1218 kişi, S.S.Van Marangozlar Keresteciler Hızarcılar Yapı Kooperatifi Başkanlığında 447 kişi, S.S.Yeni Van Marangozlar Hızarcılar Keresteciler Yapı Kooperatif Başkanlığında 264 kişi ve S.S. Erciş KSS Yapı Kooperatif Başkanlığında 823 kişi olmak üzere toplam 2752 kişi istihdam edilmektedir (Tablo 17).

Tablo 17. Van ili küçük sanayi siteleri işyeri ve istihdam bilgileri

Sıra No	KOOPERATİF ADI	İŞYERİ SAYISI	DOLU İŞYERİ SAYISI	BOŞ İŞYERİ SAYISI	İSTİHDAM
1	S.S.Van Yeni KSS. Koop. Başkanlığı	1122	594	528	1218
2	S.S.Van Marangozlar Keresteciler Hızarcılar Yapı Kooperatifi Başkanlığı	169	168	1	447
3	S.S.Yeni Van Marangozlar Hızarcılar Keresteciler Yapı Koop.Başkanlığı	225	213	12	264
4	S.S. Erciş KSS Yapı Koop. Başkanlığı	253	253	0	823
5	S.S. Erciş II KSS Yapı Koop. Başkanlığı	95	Taşınma	aşaması	
6	S.S. Çaldıran KSS Yapı Koop. Başkanlığı	79	Taşınma	aşaması	
7	S.S. Kazım Özalp Yapı Koop. Başkanlığı	Kuruluş	için	başvuru	aşamasında
TOPLAM		1943	1228	541	2752

6.2.1 Van Yeni Küçük Sanayi Sitesi

802.840 m² alan üzerinde inşa edilen Van Yeni Küçük Sanayi Sitesi; Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığının kredi desteği ile yapılmıştır. 380 işyerlerinin bulunduğu 1. bölümün yapımı 1988 yılında bitirilmiştir. 372 işyerlerinin bulunduğu 2. bölümün yapımı ise 2004 yılında bitirilmiştir. 370 işyeri inşa aşamasında olup, toplamda 1122 işyerine sahip Van Yeni Küçük Sanayi Sitesi; Van ili Merkez ilçesinde Van- Erciş karayolu üzerinde faaliyet göstermektedir.

6.2.2 Van Marangozlar Küçük Sanayi Sitesi

61.000 m² alan üzerinde inşa edilen ve 169 işyerlerinin bulunduğu Van Marangozlar Küçük Sanayi Sitesi 1987 yılında faaliyete geçmiştir. Site, ortaklarının desteği ile yapılmıştır. Van Marangozlar Küçük Sanayi Sitesi; Van ili Merkez ilçesinde, Van-Erciş karayolu üzerinde faaliyet göstermektedir.

6.2.3 Van Yeni Marangozlar Küçük Sanayi Sitesi

197.160 m² alan üzerinde inşa edilen ve Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığının kredi desteği ile 1995 yılında yapımına başlanan ve 2003 yılında biten sitede 225 işyeri bulunmaktadır. Yeni Marangozlar Küçük Sanayi Sitesi; Van ili Merkez ilçesinde, Van-Erciş karayolu üzerinde faaliyet göstermektedir.

6.2.4 Erciş Küçük Sanayi Sitesi

219.000 m² alan üzerinde inşa edilen ve Bilim Sanayi ve Teknoloji Bakanlığının kredi desteği ile yapımına başlanan ve 2001 yılında bitirilen sitede 184 işyeri bulunmaktadır. Diğer işyerleri ile birlikte 253 işyeri ile hizmet veren Erciş Küçük Sanayi Sitesi; “Van ili Erciş ilçesinde, Erciş-Van karayolu üzerinde faaliyet göstermektedir.

6.2.5 Erciş II Küçük Sanayi Sitesi

50.000 m² alan üzerinde inşa edilen ve Bilim Sanayi ve Teknoloji Bakanlığının kredi desteği ile yapımına başlanan ve 2013 yılında bitirilen sitede 95 işyeri bulunmaktadır. Erciş II Küçük Sanayi Sitesi; “Van ili Erciş ilçesinde, Erciş-Van karayolu üzerinde faaliyet göstermektedir.

6.2.6 Çaldıran Küçük Sanayi Sitesi

55.000 m² alan üzerinde inşa edilen Bilim Sanayi ve Teknoloji Bakanlığının kredi desteği ile yapımına başlanan ve 2014 yılında bitirilen sitede 79 işyeri bulunmaktadır. Çaldıran Küçük Sanayi Sitesi; “Van ili Erciş ilçesinde, Erciş-Van- karayolu üzerinde faaliyet göstermektedir.

6.2.7 Özalp Küçük Sanayi Sitesi

7.133 m² alan üzerinde inşa edilen ve 50 işyerlerinin bulunduğu Özalp Küçük Sanayi Sitesi 1996

yılında faaliyete geçmiştir. Site, ortaklarının desteği ile yapılmıştır. Özalp Küçük Sanayi Sitesi; Van ili Özalp ilçesinde faaliyet göstermektedir.

6.2.8 Özalp Kazım Özalp Sanayi Sitesi

Özalp İlçesi Boyaldı mevkiinde 300 da'lık kısım küçük sanayi sitesi kurulması için Mera Komisyonunca tahsis edilmiş, kooperatif tarafından Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığına kredi desteği için başvuruda bulunulmuştur.

6.3 Tekstil Kent

Tekstilkent, tekstil ve konfeksiyon alanında batı illerinde faaliyet gösteren işletmelerin, Van'a taşınmasının teşvik edilmesi amacıyla, 569 da'lık (1.etap: 300da ve 2.etap:269da) alanda kurulmaya başlanmıştır. Tekstilkentin yeri, Van ili Kurubaş bölgesinde Van Şehir Merkezi'ne 8 km, havaa-lanına 7 km mesafededir (Şekil 16).

Proje kapsamında 31.500 m² fabrika binaları ve 3.600 m² sosyal tesis ve idari bina inşaatı ve alt-yapısının yapımı planlanmıştır. 31.500m² kapalı alan dahilinde 10 adet 1500 m²'lik ve 11 adet 2x750 m²'lik işletme inşa edilmektedir (Şekil 17).

Kapalı alan tahsisi için Doğu Anadolu Kalkınma Ajansı'na yapılan firma başvuru sayısı 63 olup, toplam kapalı alan talebi yaklaşık 120.000 m²'dir. Kapalı alan talepleri dahilinde toplam 8.800 kişilik istihdam beyan edilmiştir. Birinci etap alanda 21 adet fabrika binasının yatırımcılara tahsis edilmesiyle, mevcut başvurular doğrultusunda, başlangıçta yaklaşık 2500 kişilik bir istihdam oluşacaktır. Birinci etaptaki diğer 26 adet parselin arsa olarak tahsis edilmesi ile toplam istihdamın 8800 kişiye ulaşacağı öngörülmektedir. İkinci etab alanın tahsisinin gerçekleşmesi ile birlikte ise toplam istihdamın bu rakamın yaklaşık iki katına çıkması beklenmektedir.

Şekil 16. Tekstil Kent'ten bir görünüm

Şekil 17. Tekstil Kent Projesi vaziyet planı (1.etap:300da)

7. SANAYİCİYE YÖNELİK HİZMETLERİMİZ

7.1 Sanayi Sicil Belgesi Hizmetleri

7.1.1 Sanayi Sicil Kanunu

Kanun Numarası: 6948

Kanun Kabul Tarihi: 17/04/1957

Yayımlandığı Resmi Gazete Tarihi: 24/04/1957

Yayımlandığı Resmi Gazete Sayı: 9593

Madde 1 - Bir maddenin vasıf, şekil, hassa veya terkipini makina, cihaz, tezgah, alet veya diğer vasıta ve kuvvetlerin yardımı ile veya sadece el emeği ile kısmen veya tamamen değiştirmek veya bu maddeleri işlemek suretiyle devamlı ve seri halinde imal veya istihsal eden yerlerle madenlerin çıkarılıp işlendiği yerler (Sanayi İşletmesi) ve buralarda yapılan işler (Sanayi işleri) sayılır.

Devamlı ve seri halinde tamirat yapan müesseselerle elektrik veya sair enerji istihsal eden santraller, gemi inşaatı gibi büyük inşaat yerleri de bu madde şümulüne girer.

El ve ev sanatları ile küçük tamirhaneler bu kanuna tabi değildir. Ancak bunlardan teşkilat, imal ve istihsal ettiği madde nevi ve miktarı bakımından bu kanuna tabi olacakları İktisat ve Ticaret Vekaleti tayin ve ilan edebilir.

7.1.2 Sanayi Sicil Belgesi Nedir?

6948 sayılı Sanayi Sicil Kanununun 1. maddesi kapsamında değerlendirilen sanayi işletmelerine ve devamlı ve seri halinde tamirat yapan işletmeler ile elektrik veya diğer enerji üreten santraller, gemi inşaatı gibi büyük inşaat yerlerine verilen ve işletmenin üretim faaliyetine başladığı tarihten itibaren 2(iki) ay içinde alınması zorunlu olan bir belgedir.

7.1.3 Sanayi Sicil Belgesi Nasıl Alınır?

Sanayi Sicil Belgesi almak için,

* e-Devlet veya Bakanlık Web sitesi Sanayi Sicil Bilgi Sistemi üzerinden elektronik ortamda işletme yetkilisi tarafından müracaat edilir. Bir dilekçe ekinde, aşağıda belirtilen belgeler (Sanayi Sicil Beyannamesi ve Yıllık İşletme Cetveli'nin elektronik çıktısı) ile üretim yerinin bulunduğu Bilim, Sanayi ve Teknoloji İl Müdürlüğüne gönderilir veya

* bir dilekçe ekinde doğrudan aşağıda belirtilen belgeler ile üretim yerinin bulunduğu ilin Bilim, Sanayi ve Teknoloji İl Müdürlüğüne müracaat edilir.

- Sanayi Sicil Beyannamesi
- Yıllık İşletme Cetveli
- Kapasite Raporu*
- Ticaret Sicil Gazetesi veya Esnaf Sicil Gazetesi

* Mikro işletme vasıflarını taşıyan sanayi işletmelerinden kapasite raporu olmayanlar için firma beyanı esas alınır. kapasite raporu yoksa ekspertiz raporu nüshası veya onaylı firma beyanı bir dilekçe ekinde ilgili İl Müdürlüğüne verilir.

7.1.4 Sanayi Sicil Belgesinin Sanayi İşletmelerine Sağladığı Faydalar Nelerdir?

Sanayi Sicil Belgesi olan sanayi işletmeleri,

- * İhraç kaydıyla mal teslimlerinde KDV Tecil-Terkin işleminden faydalanırlar.
- * Elektrik faturalarını Sanayi Abonesi Tarifesiyle öderler.
- * Kamu İhale Kanununda yer alan yerli isteklilerin belirlenmesinde avantajlıdırlar.
- * Dolaylı olarak iş imkanı sağlarlar.
- * Kamu Kurum ve Kuruluşlarının sağladığı desteklerden yararlanırlar.

7.1.5 Sanayi Sicil Belgesi Sahibi İşletmelerin Yükümlülükleri Nelerdir?

Sanayi Sicil Belgesi sahibi işletmelerin yükümlülükleri arasında,

- * Kanunun 4. maddesi gereği ilk müracaatta verilen bilgilerde değişiklik olması durumunda ve sanayi işletmesinin sürekli veya geçici olarak kapatılması veya tekrar faaliyete geçmesi durumunda, bir ay içinde Bakanlığa (Bilim, Sanayi ve Teknoloji İl Müdürlüğüne) bilgi verilmesi,
- * Kanunun 5. maddesi gereği işletmeler her yıl bir önceki yıla ait bilgileri içeren yıllık işletme cetvelini Nisan ayı sonuna kadar Bakanlığa (Bilim, Sanayi ve Teknoloji İl Müdürlüğüne) verilmesi,
- * Kanunun 10. Maddesi gereği Sanayi Sicil Belge'sinin görevli memura ibraz edilmesi,
- * Kanunun 11. maddesi gereği doğru bilgi verilmesi zorunlu olup
- * Yükümlülüklerini yerine getirmeyenler hakkında idari para cezası uygulanır.

7.1.6 Sanayi Sicil Belgesi Vize İşletmeleri Nasıl Yapılır?

Sanayi Sicil Belgesi vize işlemleri,

- * Sanayi Sicil Belgesi vizesi, belge veriliş tarihi itibarıyla 2 yılda bir üretim yerinin bulunduğu ilin Bilim, Sanayi ve Teknoloji İl Müdürlüğüne yapılır.
- * Vize için, bir dilekçe ekinde Sanayi Sicil Belgesi aslı ile Bilim, Sanayi ve Teknoloji İl Müdürlüğüne müracaat edilir.

7.2 Kamu-Üniversite-Sanayi İşbirliği Hizmetleri

Gelişmiş ülkeler inovasyonu teşvik etmek, rekabetçiliği güçlendirmek ve ekonomik büyümeyi hızlandırmak amacıyla kamu yatırımlarını araştırma ve geliştirme için kullanmakta ve her geçen gün bu doğrultuda yeni politikalar geliştirmektedirler. Bu hedeflere ulaşmak için uygulanan politikalar, üniversite ve sanayi arasındaki bilgi alışverişini güçlendirmek ve üniversite ile sanayi arasında yeni ilişkiler kurmak üzerine yoğunlaşmaktadır.

Bir ülkede inovasyonun etkili ve etkin bir şekilde geliştirilebilmesi için sağlam bilgi erişim kanallarına ve paydaşlar arası işbirliklerinin kolaylaştırılmasına ihtiyaç duyulmaktadır. Bilgi tabanlı bir ekonomide, üniversite ve sanayi arasındaki ilişki, inovasyonun ve ekonomik gelişmenin anahtar unsurlarındandır. Bu çerçevede kamunun etkin mevzuat ve politikalar yoluyla akademi ile iş sektörü arasında işbirliklerini kolaylaştırma ve geliştirme gibi önemli görevleri bulunmaktadır.

İşletmeler, mevcut pazarlarda rekabet üstünlüğünü artırmak ve yeni pazarlara girebilmek için, niş teknolojileri takip etmekte, teknoloji tabanlı ürün ve üretim süreçlerini uygulamaya almaktadırlar. İşletmelerin ticari potansiyeli yüksek yeni teknoloji arayışları üniversite ile işbirliği için önemli bir teşvik unsuru olmaktadır.

7.2.1 Van BSTM İşbirliği Ofisi

Kamu-Üniversite-Sanayi İşbirliği çerçevesinde; Van İli Sanayisinin kalkınmasını hedefleyen projeler üretmek, planlanan yeni projelerin uygulanabilirliğini daha kısa zamanda gözlemleyebilmek, firmaların Üretim ve hizmet altyapısının geliştirilmesi, fiziksel altyapının gözden geçirilmesi, pazarlama gücünün artırılması, finansman kaynaklarına erişimin güçlendirilmesi ve sektörde kurumsallaşma kapasitesinin artırılması amacıyla Van Bilim, Sanayi ve Teknoloji İl Müdürlüğünde 12/06/2013 tarihinde “Van BSTM İşbirliği Ofisi” kurulmuştur.

Ofisin görevleri,

- * Sanayicileri hibe ve destek programları hakkında bilgilendirme, sanayicilerin sorunlarına anında çözüm getirebilmek (Toplantılarda en az bir sanayicinin davet edilmesi),
- * İşletmeleri; Uluslararası pazarlarda rekabet edebilecek, yüksek katma değerli ürün ve hizmet üreten, nitelikli işgücü yetiştiren ve istihdam edebilecek doğru yatırıma yönlendirmek,
- * İlin Potansiyel yatırım alanları hakkında çalışmalar yapmak,
- * İlimizdeki sanayi işletmeleri AR-GE, Markalaşma, Patent konusunda bilgilendirilerek bu konuda bilinç oluşturulmasını sağlamaktır.

7.2.2 Kamu-Üniversite-Sanayi İşbirliği Çerçevesinde Yürütülen Projeler

Sanayicilerimizin Ar-Ge'ye dayalı ihtiyaçlarının, üniversite-sanayi işbirliği ile üniversite bilimsel-

liği kapsamında çözüme kavuşturulması, üniversitemizde yapılan bilimsel çalışmaların ticarileştirilerek uluslararası pazarlardaki rekabet gücünün artırılmasına katkı sağlayacak yeni ürün veya üretim yöntemi geliştirilmesine destek sağlaması amacıyla Bakanlığımız tarafından sağlanan San-Tez desteğinden ilimizde 2013 yılında 2 proje kabul görmüştür. Bunlar;

* Doç. Dr. Esvet Akbaş ile Gülerbay Boya firmasının ortaklığında “Su ve Sentetik Bazlı Boya İmalatında Kullanılmak Amacıyla Mikronize Malzemelerin Hazırlanması” adlı proje yürütölmektedir.

Bu çalışma kapsamında, boyalarda dolgu malzemesi olarak mikronize edilmiş asidik pomza taşı (pumice stone) kullanılması amaçlanmıştır. Bu suretle, boya kalitesinin arttırılması ve üstün ısı yalıtımı sağlanması planlanmaktadır.

* Doç.Dr.Nazmi Yüksek ile Birvan Medikal firması ortaklığında “Antibakteriyel Hidrojel-Kompozit Yara Örtü Malzemesinin Geliştirilmesi” adlı proje yürütölmektedir.

Bu proje ile yara örtü malzemelerine bir alternatif oluşturularak; ülserli yanıklar, ciltte oluşan yaralar, cerrahi kesikler ve akut yaraların tedavi edilmesinde karşılaşılan sorunların büyük ölçüde çözümlmesi planlanmaktadır.

8. VAN İLİNİN SANAYİ ENVANTERİ SONUÇLARI

Proje kapsamında öncelikle 27.06.2014 ile 20.09.2014 tarihleri arasında anket çalışmalarını gerçekleştirmek üzere firma ziyaretleri yapılmıştır. 602 adet iş yerinde yapılan faaliyet tespit çalışmasında, 6948 sayılı Sanayi Sicil Kanununa göre, sanayi tesisi kabul edilen 240 firma tespit edilmiş olup anket uygulanmıştır (Ek 1). Ayrıca bu faaliyet tespit çalışması sırasında, sanayi sicil belgesine sahip olup faaliyetine devam etmediği anlaşılan 12 adet firmanın sanayi sicil belgesi iptal edilmiştir. Dolayısıyla toplam 362 adet firma bu çalışma kapsamı dışında tutulmuştur (Tablo 18).

Tablo 18. Sahada taranan firma sayıları

	Firma Sayısı
Sanayi Siciline Uygun	240
Sanayi Siciline Uygun Olmayan	350
Sanayi Sicil Belgesi İptal Edilen	12
TOPLAM	602

Yapılan anket çalışmalarına göre firmaların yapısal durumları, faaliyet durumları, istihdam durumları, Ar-Ge faaliyet durumları, marka ve patent durumu, dış ticaret durumları, belge sahiplik durumları, ilgili kuruluşlarla ilişki durumu, Kamu-Üniversite-Sanayi işbirliği durumu ve OSB durumu SPSS (Statistical Package for the Social Sciences) ve Microsoft Office Excell 2013 programları aracılığıyla değerlendirilmiştir.

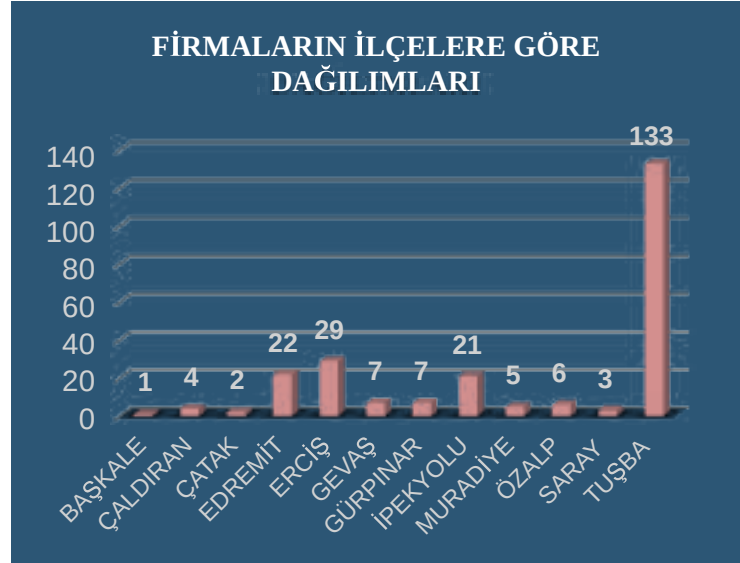
Bu çalışmada, anket çalışması yapılan firmaların sektörlerine göre dağılımları yapılarak iletişim bilgilerine Ek 2’de yer verilmiştir. Ayrıca, sanayicilerle ilgili gelişmeler, mevzuat değişiklikleri, teşvik ve hibeler gibi rekabet güçlerini artırıcı konularda güncel yayınların yapılabilmesi vb. bilgilerin gerekli kitlelere aktarılabilmesi için Van Sanayi Portalı (www.vansanayi.net) hazırlanmıştır (Ek 3).

8.1. Firmaların Yapısal Durumları

8.1.1 Firmaların İlçelere Göre Dağılımları

Firmaların yarısından fazlası il merkezinde (Tuşba, Edremit ve İpekyolu) faaliyet göstermektedir. Daha sonra sırasıyla Erciş, Gevaş, Gürpınar, Özalp, Muradiye, Saray, Çatak ve Başkale gelmektedir (Şekil 18).

Firmaların İlçelere Göre Dağılımları		
İlçe	Firma Sayısı	Oran %
Başkale	1	0,4
Çaldıran	4	1,7
Çatak	2	0,8
Edremit	22	9,2
Erciş	29	12,1
Gevaş	7	2,9
Gürpınar	7	2,9
İpekyolu	21	8,8
Muradiye	5	2,1
Özalp	6	2,5
Saray	3	1,3
Tuşba	133	55,4
TOPLAM	240	100

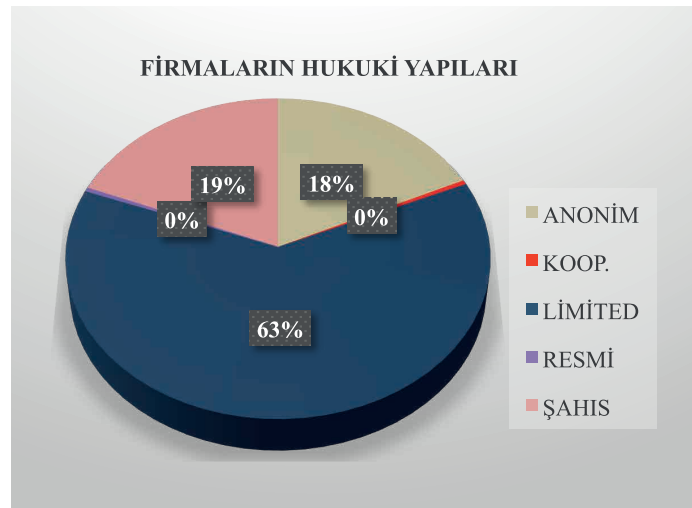

Şekil 18. İldeki firmaların “ilçelere göre dağılımları”nın tablo ve grafiklerle değerlendirilmesi

8.1.2 Firmaların Hukuki Yapıları

İldeki firmaları hukuki kişilikleri açısından değerlendirdiğimizde, il ve ilçe merkezlerinde faaliyette bulunan firmaların yarısından fazlasının limited şirket statüsünde olduğu dikkati çekmektedir (Şekil 19).

Firmaların Hukuki Yapıları		
	Firma Sayısı	Oran %
Anonim	43	17,9
Koop.	1	0,4
Limited	150	62,5
Resmi	1	0,4
Şahıs	45	18,8
TOPLAM	240	100

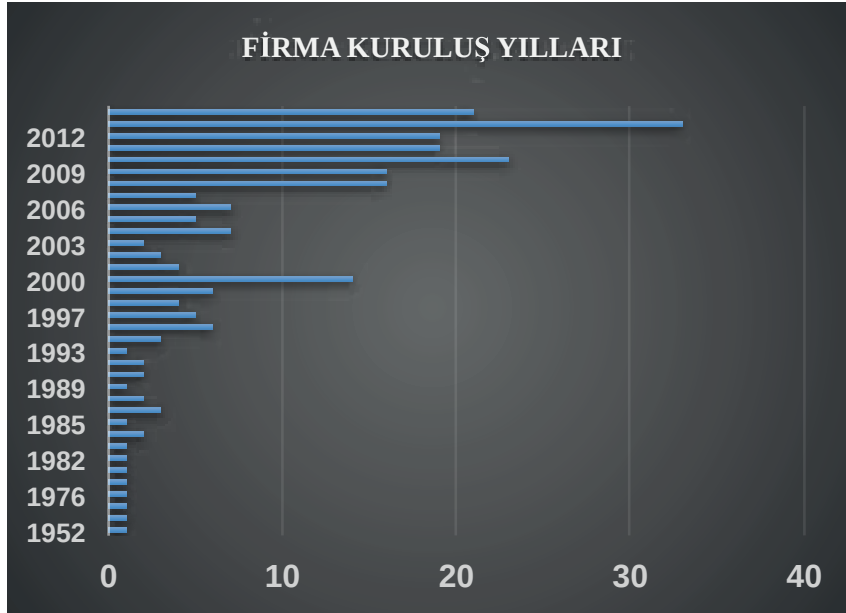
Şekil 19. İldeki firmaların “hukuki yapıları”nın tablo ve grafiklerle değerlendirilmesi

8.1.3 Firmaların Kuruluş Yıllarına Göre Dağılımları

Firmaların kuruluş yıllarına göre dağılımları incelendiğinde, 1952 yılından 2000 yılına kadar Van ve ilçelerinde kurulan firma sayısında genel anlamda artış eğilimi gözlenmektedir. 2000 yılından sonra firma sayısında ani bir azalış gözlenmiş olsa da 2013 yılına kadar yeniden firma sayısında artış söz konusu olmuştur. Bu 2000 ve 2013 yıllarındaki ani yükselişler dikkat çekici olup, bu artışta girişimciliği teşvik edici politikalar ve şirket kuruluş formalitelerinin azaltılması / kolaylaştırılmasının etkileri açıkça görülmektedir. Bu durum, söz konusu dönemde ilimizde girişimcilik kültürünün geliştiği, girişimcilik cesaret ve yeteneğinin arttığı şeklinde de yorumlanabilir. 2014 yılında ise, yeni kurulan firma sayısında azalış gözlenmektedir (Şekil 20).

Firmaların Kuruluş Yılları		
Yılı	Firma Sayısı	Oranı %
1952	1	0,4
1966	1	0,4
1969	1	0,4
1976	1	0,4
1977	1	0,4
1979	1	0,4
1982	1	0,4
1983	1	0,4
1984	2	0,8
1985	1	0,4
1987	3	1,3
1988	2	0,8
1989	1	0,4
1990	2	0,8
1992	2	0,8
1993	1	0,4
1994	3	1,3
1996	6	2,5
1997	5	2,1

Yılı	Firma Sayısı	Oranı %
1998	4	1,7
1999	6	2,5
2000	14	5,8
2001	4	1,7
2002	3	1,3
2003	2	0,8
2004	7	2,9
2005	5	2,1
2006	7	2,9
2007	5	2,1
2008	16	6,7
2009	16	6,7
2010	23	9,6
2011	19	7,9
2012	19	7,9
2013	33	13,8
2014	21	8,8
TOPLAM	240	100

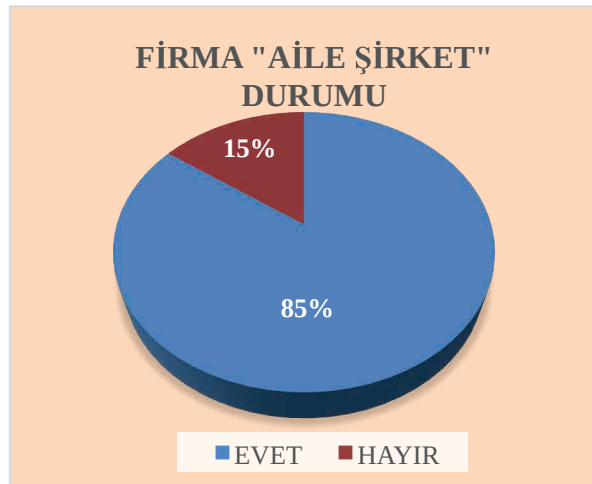

Şekil 20. İldeki firmaların “kuruluş yılları”nın tablo ve grafiklerle değerlendirilmesi

8.1.4 Firmaların “Aile Şirketi” Durumu

Değerlendirme kapsamındaki firmaların çoğunluğu aile şirketi niteliğindedir. Bu durum, gerek ailenin gerekse işletmenin kurumsallaşması adına atılması gereken önemli adımlar olduğunu göstermektedir (Şekil 21).

Aile Şirketi mi?	Firma Sayısı	Oranı %
Evet	204	85
Hayır	36	15
TOPLAM	240	100

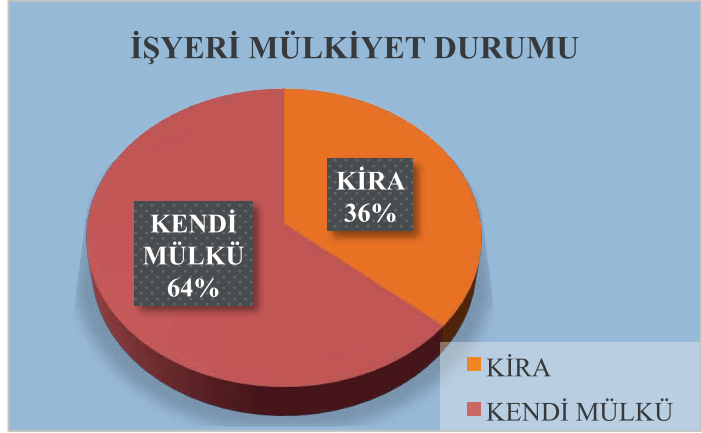

Şekil 21. İldeki firmaların “aile şirketi” durumlarının tablo ve grafiklerle değerlendirilmesi

8.1.5 Firmaların İşyeri Mülkiyet Durumu

Firmaların büyük çoğunluğu kendi mülkiyetlerinde bulunan tesislerde faaliyet göstermektedir (Şekil 22).

İşyeri Mülkiyet Durumu		
	Firma Sayısı	Oranı %
Kira	87	36,3
Kendi Mülkü	153	63,7
TOPLAM	240	100

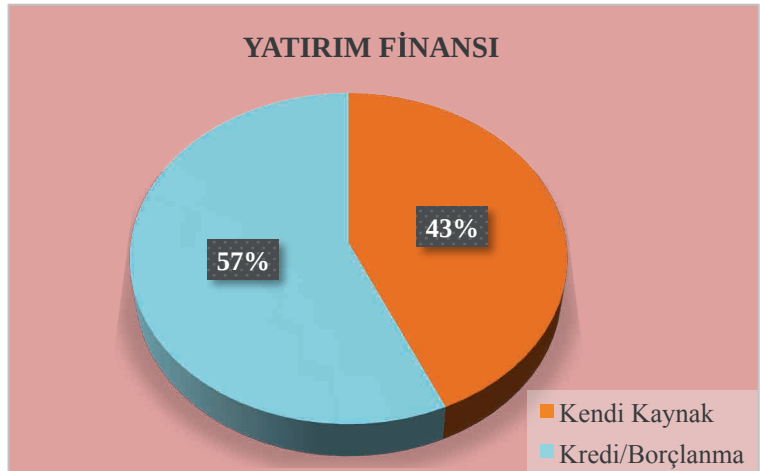

Şekil 22. İldeki firmaların “işyeri mülkiyet” durumlarının tablo ve grafiklerle değerlendirilmesi

8.1.6 Firmaların Yatırımlarına Ait Finans Kaynakları

Firmaların çoğunluğu yatırımlarında ağırlıklı olarak kredi/borçlanma ile finansmanı tercih etmektedir. Bu durum, firmalarımızın krizlere karşı kırılganlıklarını arttırmaktadır. Aynı zamanda da kredi/borç mekanizmasının sağlayacağı kaldıraç etkisinden yeterince yararlanılmasına neden olmaktadır (Şekil 23).

Yatırım Finansı		
	Firma Sayısı	Oranı %
Kendi Kaynak	104	43,3
Kredi/Borçlanma	136	56,7
TOPLAM	240	100

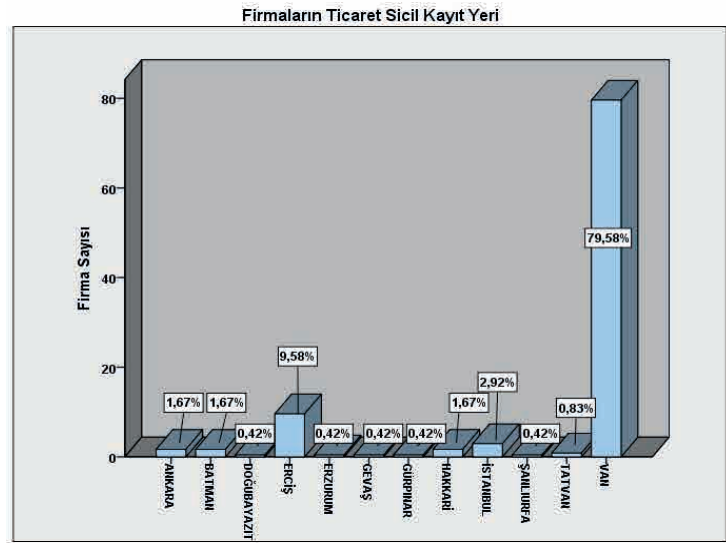

Şekil 23. İldeki firmaların “yatırımlarına ait finansları”nın tablo ve grafiklerle değerlendirilmesi

8.1.7 Firmanın Ticaret Sicil Kaydının Bulunduğu Şehir?

Firmaların tamamına yakınının ticaret sicil kaydı Van'da bulunmaktadır (Şekil 24).

Firmaların Ticaret Sicil Kayıt Yeri		
	Firma Sayısı	Oranı %
Ankara	4	1,7
Batman	4	1,7
Doğubeyazıt	1	0,4
Erciş	23	9,6
Erzurum	1	0,4
Gevaş	1	0,4
Gürpınar	1	0,4
Hakkari	4	1,7
İstanbul	7	2,9
Şanlıurfa	1	0,4
Tatvan	2	0,8
Van	191	79,6
TOPLAM	240	100

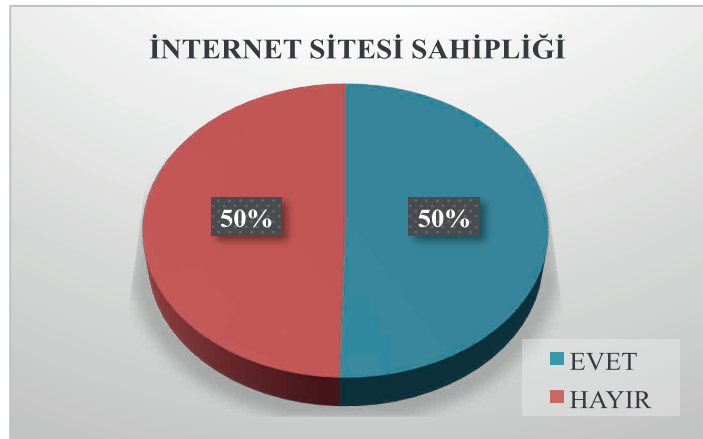

Şekil 24. İldeki firmaların “ticaret sicil kayıtları”nın tablo ve grafiklerle değerlendirilmesi

8.1.8 Firmaların İnternet Sitesi Sahipliği

Firmaların ancak yarısının kendi adlarına tasarlanmış bir web sayfası olduğu görülmektedir. İletişim, tanıtım reklam, satın alma, pazarlama, müşteri ilişkileri ve firma imajı başta olmak üzere, sunduğu avantajlarla işletmelere rekabet üstünlüğü sağlayan internet teknolojileri gözardı edilmemelidir (Şekil 25).

İnternet Sitesi Sahipliği		
	Firma Sayısı	Oranı
Evet	121	50,4
Hayır	119	49,6
TOPLAM	240	100

Şekil 25. İldeki firmaların “internet sitesi sahipliği” durumlarının tablo ve grafiklerle değerlendirilmesi

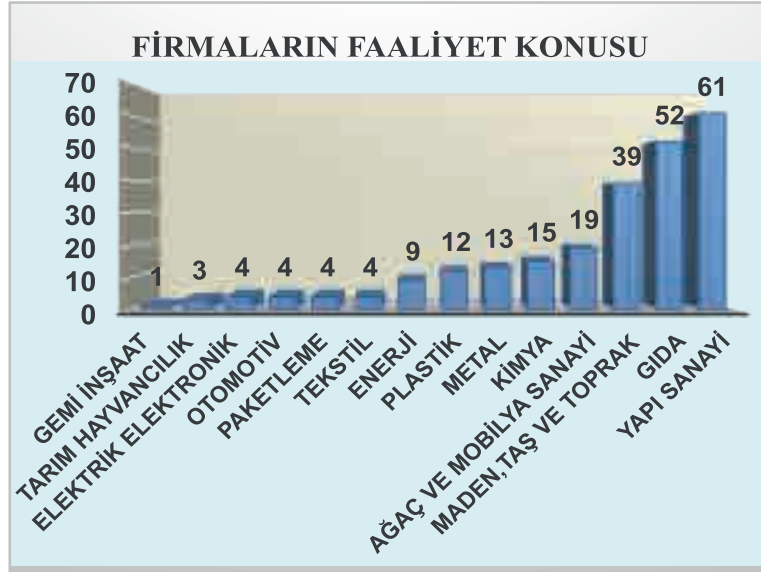

8.2. Firmaların Faaliyet Durumları

8.2.1 Firmaların Faaliyet Konusu

Sektörel dağılım incelendiğinde, ilk sırayı yapı sanayi sektöründe faaliyette bulunan firmalar almaktadır. Bu firmalar toplam firmaların yaklaşık dörtte birini temsil etmektedir. İkinci sırayı, gıda sektöründe faaliyette bulunan firmalar, üçüncü sırayı ise maden, taş ve toprak firmaları almaktadır (Şekil 26).

Firmaların Faaliyet Konusu	
	Firma Sayısı
Gemi İnşaat	1
Tarım Hayvancılık	3
Elektrik Elektronik	4
Otomotiv	4
Paketleme	4
Tekstil	4
Enerji	9
Plastik	12
Metal	13
Kimya	15
Ağaç ve Mobilya Sanayi	19
Maden, Taş ve Toprak Ürünleri	39
Gıda	52
Yapı Sanayi	61
TOPLAM	240

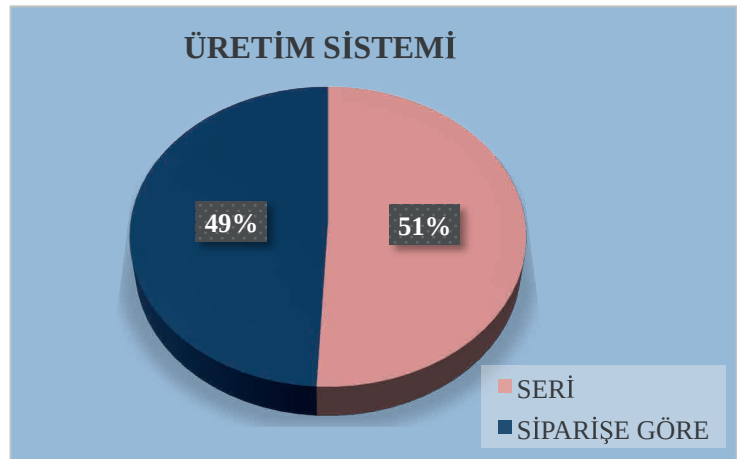

Şekil 26. İldeki firmaların “faaliyet konusu” nun tablo ve grafiklerle değerlendirilmesi

8.2.2 Firmaların Üretim Sistemi

Firmaların yarısından biraz fazlası sürekli (seri) üretim yaptığını, yarıya yakını ise sipariş üzerine üretim yaptığını ifade etmektedir (Şekil 27).

Üretim Sistemi		
Üretim Şekli	Firma Sayısı	Oran %
Seri	122	50,8
Siparişe göre	118	49,2
TOPLAM	240	100

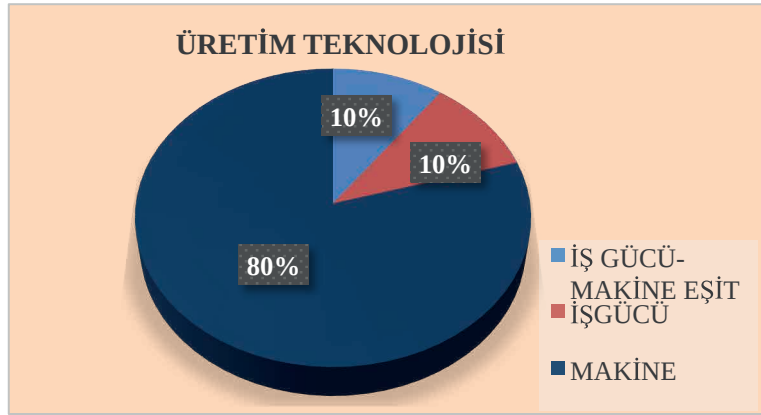

Şekil 27. İldeki firmaların “üretim sistemi” nin tablo ve grafiklerle değerlendirilmesi

8.2.3 Firmaların Üretim Teknolojisi

Makine yoğun üretim yapan firma sayısı, çoğunlukta olup hemen hemen tüm firma sayısını oluşturmaktadır. Bunun yanında firmaların çok az bir kısmı üretimde işgücü (emek) ve makineyi eşit yoğunlukta kullanırken yine çok az bir kısmı üretimde sadece iş gücünü kullandıklarını ifade etmişlerdir. Bu konuya ilişkin olarak, el emeği yoğun bazı özel üretim alanları istisna olmak üzere, ulusal ve uluslararası rekabetin bir gereği olarak hedeflenen hız, kalite, standardizasyon, kapasite ve verimlilik kriterlerinin, günümüzde makineleşmeyi zorunlu kıldığı göz ardı edilmemelidir (Şekil 28).

Üretim Teknolojisi		
Üretim Teknolojisi	Firma Sayısı	Oranı %
İş gücü makine eşit	24	10
İş gücü	25	10,4
Makine	191	79,6
TOPLAM	240	100

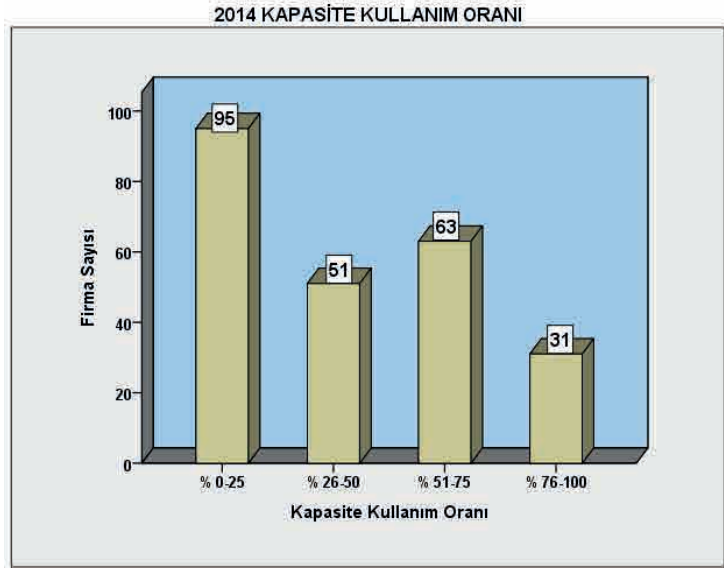

Şekil 28. İldeki firmaların “üretim teknolojisi” durumlarının tablo ve grafiklerle değerlendirilmesi

8.2.4 Firmaların 2013 Yılındaki Ortalama Kapasite Kullanım Oranları

Firmaların yarısından azı üretim faaliyetlerini %50'nin üzerinde kapasite kullanım oranı düzeyinde gerçekleştirmektedir. “Firmaların ürün yapısı” incelendiğinde, büyük çoğunluğunun tüketim malı, çok azının da ara malı üretimine yöneldiği görülmektedir. Türkiye genelinde gerek imalat sanayi, gerek tüketim malları grubu ve gerekse ara malı üretiminde kapasite kullanım oranının %70'in üzerinde olduğu dikkate alındığında, firmalarımızın yarıdan fazlasının ülke ortalamasını altında kaldığı görülmektedir. Dolayısıyla, kapasite kullanım oranı %50'nin, özellikle de %25'in altında kalan firmaların geleceği, atıl varlıkların fazlalığı ve bu varlıklara bağlanan fonların geri kazanılamaması noktasında olumsuz bir görünüm arz etmektedir. Bu firmalar için kapasite kullanım oranlarının artırılabilmesi, talebin sınırlı olduğu yerel pazardan ulusal pazara ve hatta uluslararası pazarlara yönelmesi ile mümkün görülmektedir. Bu yönelimin de, ulusal ve uluslararası rekabet kriterlerini sağlayacak nitelikte ürün ve hizmet üretilmesi için, Ar-Ge, know-how ve inovatif temelli çabaları gerektirdiği açıktır (Şekil 29).

Kapasite Kullanım Oranı		
Kullanım Oranı %	Firma Sayısı	Oranı %
0-25	95	39,6
26-50	51	21,3
51-75	63	26,3
76-100	31	12,9
TOPLAM	240	100

Şekil 29. İldeki firmaların “teknoloji sınıflaması” durumlarının tablo ve grafiklerle değerlendirilmesi

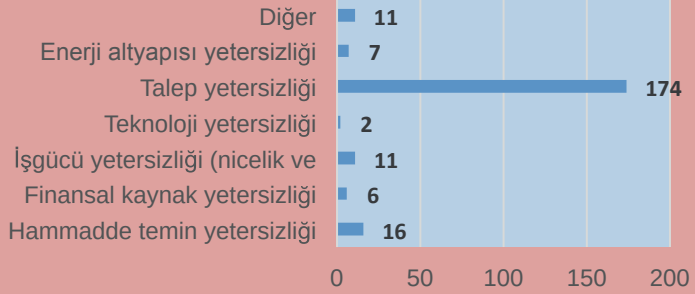
8.2.5 Firmaların Tam Kapasite Çalışmama Nedenleri

Firmaların % 76,7’si tam kapasite çalışmama nedenlerinin başında talep yetersizliği geldiğini belirtmişlerdir. Bunun yanında firmaların %7’si ilin konumu dolayısıyla hammadde temin yetersizliğinden, %4,8’i kalifiye eleman bulunamaması dolayısıyla işgücü yetersizliğinden ve diğer nedenlerden, % 3,1’i elektrik kesilmesine bağlı enerji alt yapısı yetersizliğinden, %2,6’sı finansal kaynak yetersizliğinden ve % 0,9’u ise teknoloji yetersizliğinden dolayı tam kapasite çalışamadıklarını belirtmişlerdir (Şekil 30).

Firmaların Tam Kapasite ile Çalışmama Nedenleri

	Firma Sayısı	Oran %
Hammadde temin yetersizliği	16	7,0
Finansal kaynak yetersizliği	6	2,6
İşgücü yetersizliği	11	4,8
Teknoloji yetersizliği	2	0,9
Talep yetersizliği	174	76,7
Enerji altyapısı yetersizliği	7	3,1
Diğer	11	4,8

FİRMALARIN TAM KAPASİTE ÇALIŞMAMA NEDENLERİ

Şekil 30. İldeki firmaların “tam kapasite çalışmama nedenleri”nin tablo ve grafiklerle değerlendirilmesi

8.2.6 Firmaların Beş Yıl İçerisindeki Yatırım Planları

İldeki firmaların yaklaşık dörtte biri beş yıl içerisinde yeni bir yatırım yapmayı planlamakta olup ilin beş yıllık kalkınması düşünüldüğünde bu oran oldukça düşüktür. Yatırım planlarına sektör bazında baktığımızda yatırım yapmayı düşünen firmaların yarısından biraz fazlası şuanki faaliyet konusu (yapı sanayi, gıda, maden, taş ve toprak sanayi...) ile aynı konularda (yapı sanayi ve gıda) yatırım yapmayı planlamaktadırlar. (Şekil 31).

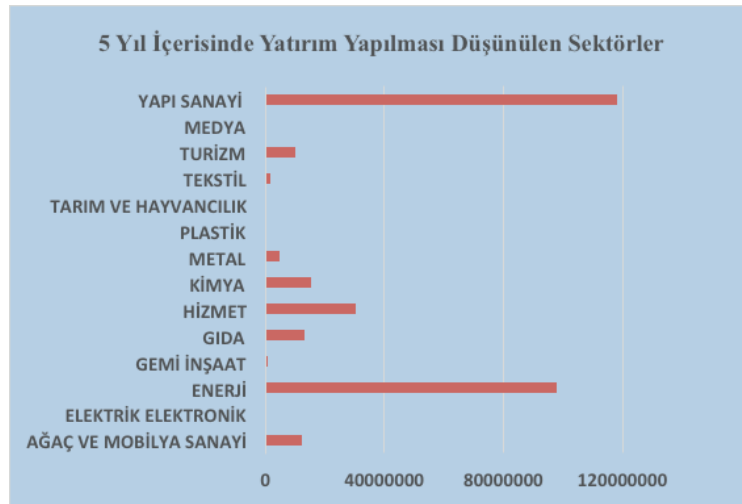
5 Yıl İçerisinde Yeni Bir Yatırım Yapmayı Düşünüyormusunuz?

	Firma Sayısı	Oran %
Evet	55	22,9
Hayır	185	77,1
TOPLAM	240	100,0

5 YIL İÇERSİNDEYENİ YATIRIM YAPMAYI DÜŞÜNÜYORMUSUNUZ?

5 Yıl İçerisinde Yatırım Yapılması Düşünülen Sektörler			
Sektör	Firma Sayısı	Yatırım Miktarı	Oranı %
Ağaç ve Mobilya Sanayi	6	12.500.000 TL	4,08
Elektrik Elektronik	2	650.000 TL	0,21
Enerji	3	98.000.000 TL	31,97
Gemi İnşaat	1	1.000.000 TL	0,33
Gıda	14	13.100.000 TL	4,27
Hizmet	2	30.300.000 TL	9,89
Kimya	2	15.500.000 TL	5,06
Metal	3	4.650.000 TL	1,52
Plastik	1	60.000 TL	0,02
Tarım ve Hayvancılık	1	500.000 TL	0,16
Tekstil	2	1.650.000 TL	0,54
Turizm	1	10.000.000 TL	3,26
Medya	1	500.000 TL	0,16
Yapı Sanayi	16	118.100.000 TL	38,53
TOPLAM	55	306.510.000	100,00

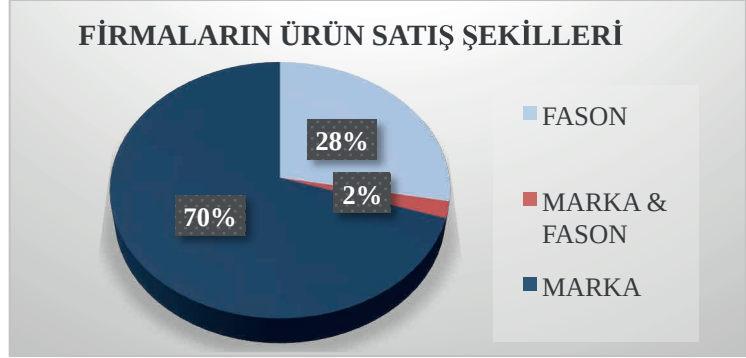

Şekil 31. İldeki firmaların “5 yıl içerisinde yatırım planları” nın tablo ve grafiklerle değerlendirilmesi

8.2.7 Firmaların Ürün Satış Şekilleri

Firmaların yarısından fazlası (% 70) kendi markaları ile satış yapmakta olup fason üretim yapan firma sayısı (% 27,9) oldukça azdır. Bu durum ildeki firmaların markalaşma bilincinin gelişmiş olduğunu göstermektedir (Şekil 32).

Firmaların Ürün Satış Şekilleri		
Satış Şekli	Firma Sayısı	Oran %
Fason	67	27,9
Fason & Marka	5	2,1
Marka	168	70,0
TOPLAM	240	100,0

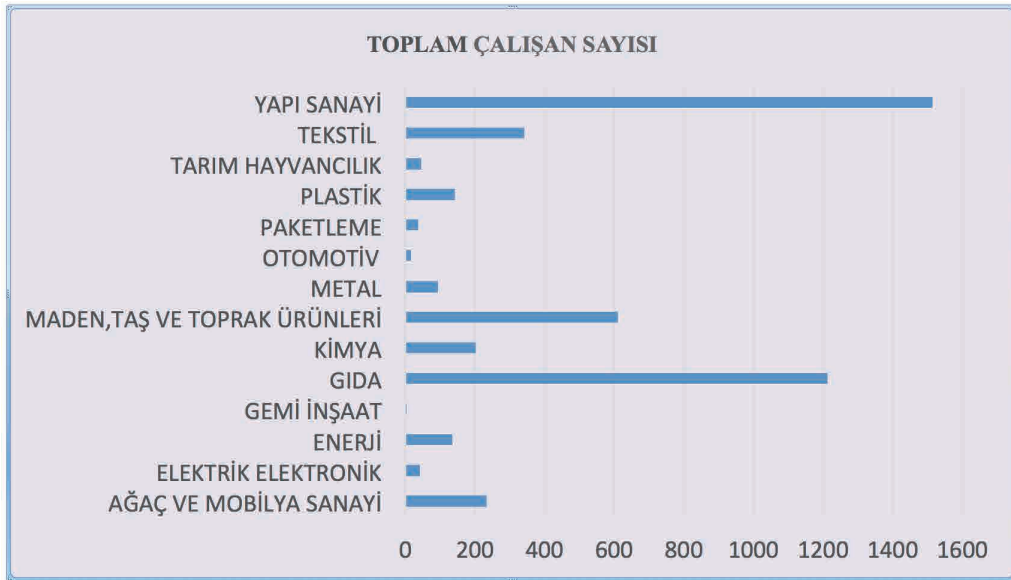
Şekil 32. İldeki firmaların “ürün satış şekilleri” nin tablo ve grafiklerle değerlendirilmesi

8.3. Firmaların İstihdam Durumları

8.3.1 Faaliyet Konularına Göre Toplam Çalışan Sayısı

İlin faaliyet konusuna göre dağılımına baktığımızda ilk üç sırayı yapı sanayi, gıda ve maden taş ve toprak ürünleri almaktadır. Bu sonuçlara göre faaliyet konusuna paralel bir değişim söz konusu olup yapı sanayinde 1513 kişi, gıda sanayinde 1213 kişi, maden, taş ve toprak sanayinde 609 kişi istihdam edilmektedir. İldeki tüm sanayi kollarında ise toplam 4624 kişi istihdam edilmektedir (Şekil 33).

TOPLAM ÇALIŞAN SAYISI		
SANAYİ KOLU	ÇALIŞAN SAYISI	ORANI %
Ağaç ve Mobilya Sanayi	233	5,04
Elektrik Elektronik	41	0,89
Enerji	135	2,92
Gemi İnşaat	4	0,09
Gıda	1213	26,23
Kimya	202	4,37
Maden, Taş ve Toprak Ürünleri	609	13,17
Metal	94	2,03
Otomotiv	16	0,35
Paketleme	36	0,78
Plastik	141	3,05
Tarım Hayvancılık	45	0,97
Tekstil	342	7,4
Yapı Sanayi	1513	32,72
TOPLAM	4624	100

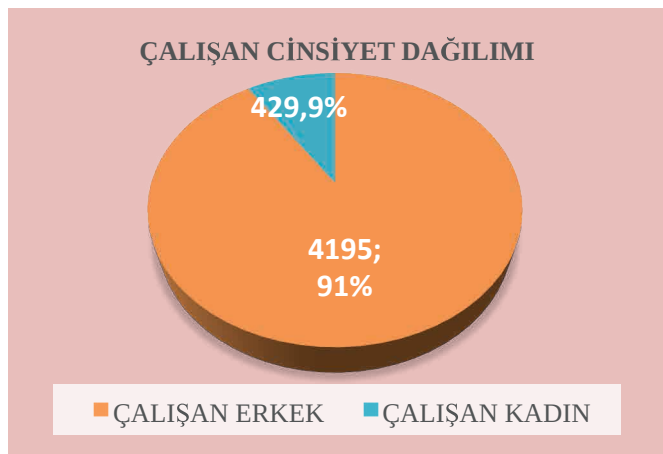

Şekil 33. İldeki firmaların “toplam çalışan sayısı” durumlarının tablo ve grafiklerle değerlendirilmesi

8.3.2 Firmalarda Çalışanların Cinsiyet Dağılımı

İl genelinde faaliyette bulunan firmalarda istihdam edilen personelin büyük çoğunluğunu erkekler oluşturmaktadır. Faaliyet konuları dikkate alındığında, firmaların yarısından fazlasının fiziki güç gerektiren işkollarında olması, bu durumu açıklamaktadır (Şekil 34).

Çalışan Cinsiyet Dağılımı		
	Çalışan Sayısı	Oranı %
Çalışan Erkek	4195	91
Çalışan Kadın	429	9
TOPLAM	4624	100

Şekil 34. İldeki firmalarda “çalışanların cinsiyet dağılımı”nın tablo ve grafiklerle değerlendirilmesi

8.3.3 Firmaların İşletme Yöneticisinin Cinsiyet Dağılımı

Firmaların tamamında üst yöneticilerin erkekler olduğu görülmektedir. Yönetim basamaklarını tırmanmada, bilgi düzeyi kadar işin içinden gelme ve deneyim kriterlerinin de ön planda tutulduğu günümüz işletmecilik anlayışında, söz konusu firmalarda çalışan personelin ağırlıklı olarak erkeklerden oluşması, doğal olarak bu sonucu kendi içinde anlamlı kılmaktadır (Şekil 35).

İşletme Yöneticisi Cinsiyeti		
	Firma Sayısı	Oranı %
Erkek	240	100,0
Kadın	0	0
TOPLAM	240	100

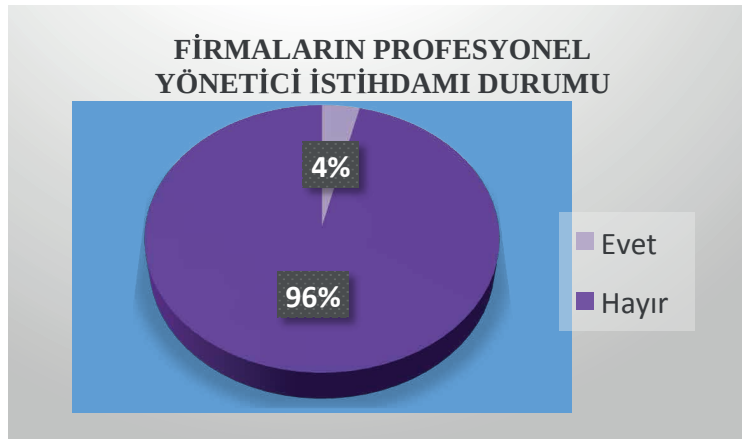

Şekil 35. İldeki firmalarda bulunan “işletme yöneticisinin cinsiyet dağılımı”nın tablo ve grafiklerle değerlendirilmesi

8.3.4 Firmaların Profesyonel Yönetici İstihdam Durumu

Van ili genelinde faaliyette bulunan firmalarda, profesyonel yönetici istihdam oranının çok düşük düzeyde kalması, kurumsallaşma anlayışının henüz yerleştirilemediğini göstermesi açısından önemlidir. Bu durum, firmaların çoğunluğunun aile işletmesi niteliğinde olması dolayısıyla yönetim kadrolarında aile bireylerinin bulunması ile açıklanabilir (Şekil 36).

Firmaların Profesyonel Yönetici İstihdamı Durumu		
	Firma Sayısı	Oranı %
Evet	9	3,8
Hayır	231	96,3
TOPLAM	240	100,0

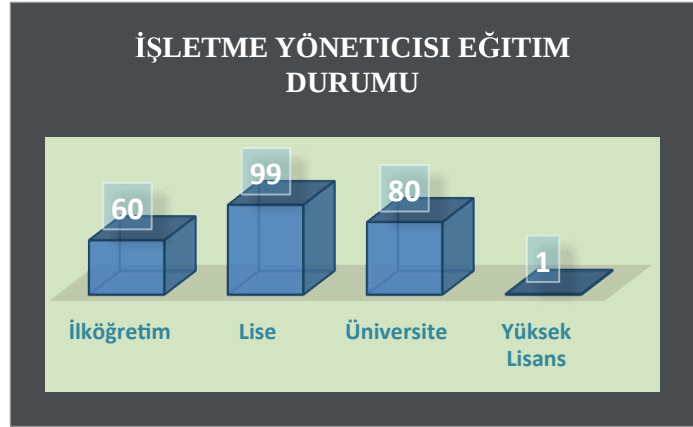

Şekil 36. İldeki firmalarda bulunan “profesyonel yönetici istihdamı durumu”nın tablo ve grafiklerle değerlendirilmesi

8.3.5 Firma Yöneticilerinin Eğitim Durumu

İldeki firma sahibi yöneticilerin yaklaşık yarısının lise (% 41,3), üçte birinin üniversite (% 33,3), dörde birinin ilköğretim (% 25) ve sadece birinin yüksek lisans (% 0,4) mezunu olduğu görülmektedir. Bu sonuçlar ildeki eğitim seviyesinin de ne kadar düşük olduğunu kanıtı olarak karşımıza çıkmaktadır (Şekil 37).

İşletme Yöneticisi Eğitim Durumu		
	Firma Sayısı	Oranı %
İlköğretim	60	25,0
Lise	99	41,3
Üniversite	80	33,3
Yüksek Lisans	1	0,4
TOPLAM	240	100,0

Şekil 37. İldeki firmaların “işletme yöneticisi eğitim durumu” nun tablo ve grafiklerle değerlendirilmesi

8.3.6 Firma Çalışanlarının Eğitim Durumu

İldeki firma çalışanlarının eğitim durumlarına baktığımızda yarısının ilköğretim mezunu (% 50), diğer yarısının ise lise mezunu (% 41), önlisans ve lisans mezunu (% 9) olduklarını görmekteyiz. Özellikle kalifiye eleman dediğimiz personelin en az lise mezunu olması gerektiği düşünülürse sadece çalışanların yarısının (% 41 + % 9) işlerinde deneyimli oldukları düşünülebilir. Bu durum bize eğitim seviyesinin ne kadar düşük olduğunu göstermektedir (Şekil 38).

Firma Çalışanlarının Eğitim Durumu	
İlköğretim Mezunu	2326
Lise Mezunu	1901
Önlisans ve Lisans Mezunu	397
TOPLAM	4624

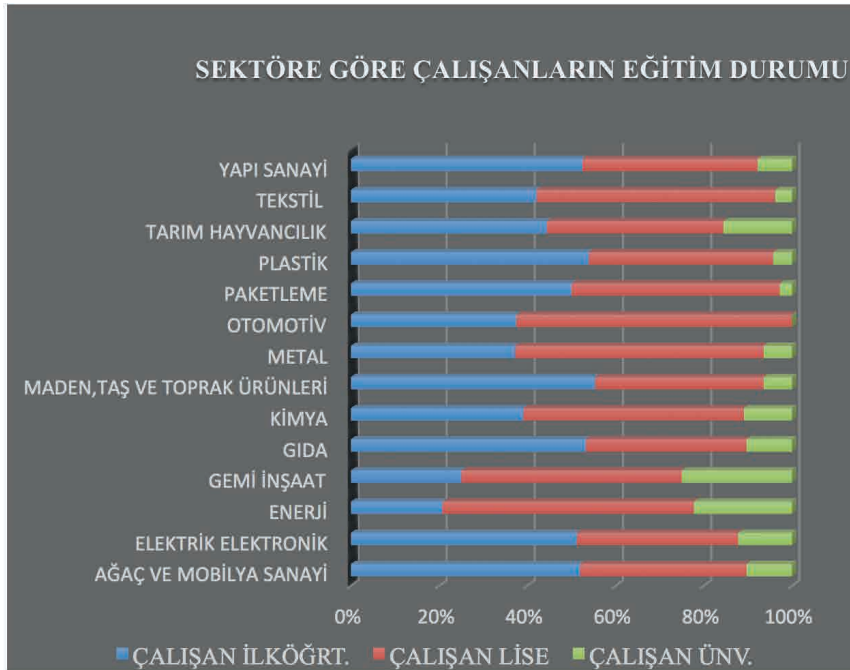

Şekil 38. İldeki firmaların “çalışan eğitim durumu” nun tablo ve grafiklerle değerlendirilmesi

8.3.7 Firma Çalışanlarının Sektöre Göre Eğitim Durumu

Firma çalışanlarının sektöre göre eğitim durumlarına bakıldığında özellikle enerji sektöründe lise ve üniversite mezunlarının ağırlıklı olarak çalıştıklarını görmekteyiz. (Şekil 39).

Sanayi Kolu	İlköğretim Mezunu	Lise Mezunu	Üniversite Mezunu
Ağaç ve Mobilya Sanayi	121	88	24
Elektrik Elektronik	21	15	5
Enerji	28	77	30
Gemi İnşaat	1	2	1
Gıda	646	442	125
Kimya	79	101	22
Maden, Taş ve Toprak Ürünleri	337	233	39
Metal	35	53	6
Otomotiv	6	10	0
Paketleme	18	17	1
Plastik	76	59	6
Tarım Hayvancılık	20	18	7
Tekstil	144	185	13
Yapı Sanayi	794	601	118
TOPLAM	2326	1901	397

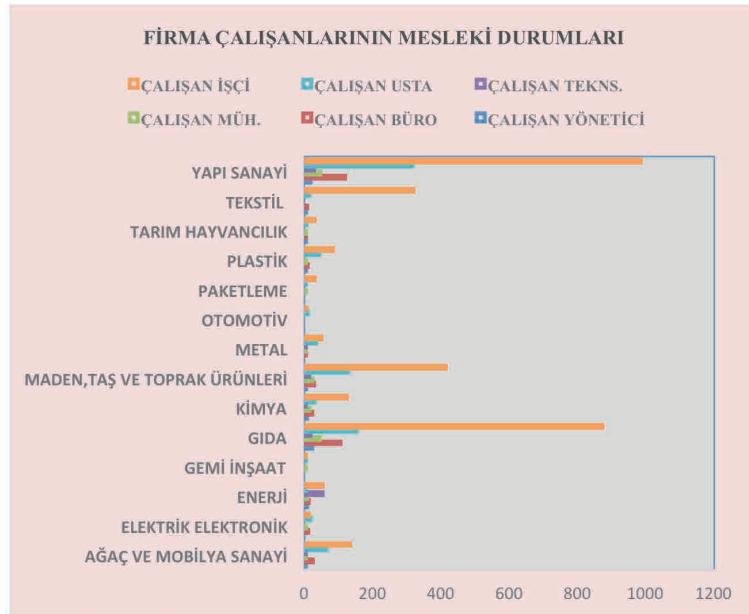

Şekil 39. İldeki firma çalışanlarının “sektöre göre eğitim durumu” nun tablo ve grafiklerle değerlendirilmesi

8.3.8 Firma Çalışanlarının Mesleki Durumları

Firma çalışanlarının mesleki durumlarını incelediğimizde, en fazla işçi kadrosunda (3112 kişi) personel istihdam edilmekte olup bunu usta (825 kişi), büro çalışanı (348 kişi), mühendis (149 kişi), teknisyen (121 kişi) ve yöneticiler (69 kişi) izlemektedir (Şekil 40).

SANAYİ KOLU	YÖNETİCİ	BÜRO ÇALIŞANI	MÜHENDİS	TEKNİSYEN	USTA	İŞÇİ
Ağaç ve Mobilya Sanayi	4	25	1	4	65	134
Elektrik Elektronik	0	11	1	0	17	12
Enerji	8	12	8	53	1	53
Gemi İnşaat	0	0	1	0	1	2
Gıda	22	105	44	17	153	872
Kimya	7	23	15	3	30	124
Maden, Taş ve Toprak Ürünleri	4	27	22	14	129	413
Metal	0	4	3	2	35	50
Otomotiv	0	0	0	0	10	6
Paketleme	0	0	1	0	5	30
Plastik	3	10	2	0	43	83
Tarım Hayvancılık	1	5	4	0	6	29
Tekstil	2	7	0	0	14	319
Yapı Sanayi	18	119	47	28	316	985
TOPLAM	69	348	149	121	825	3112

Şekil 40. İldeki firma çalışanlarının “mesleki durumu” nun tablo ve grafiklerle değerlendirilmesi

8.4. Firmaların Ar-Ge ile İlişki Durumu

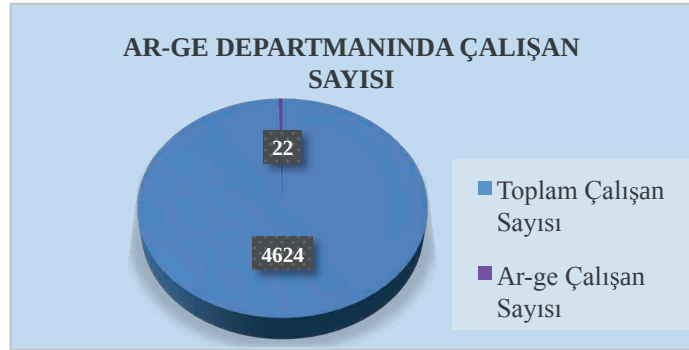
8.4.1 Firmaların AR-GE Departmanında Çalışan Sayısı

Ar-Ge çalışması yapan firmaların tamamı, bu çalışmalarını 1-2 personel ile yürüttüklerini ifade etmektedir. Ar-Ge departmanında istihdam edilecek personel sayısı, Ar-Ge faaliyetlerinin hangi konuya odaklandığı (ürün, üretim yöntemleri veya üretim teknolojileri gibi), ürünün ve/veya üretim faaliyetinin komplekslik derecesi ve sektördeki yenilenme periyodu ile doğrudan ilgilidir.

Grafikteki dağılımdan, ildeki toplam çalışan sayısının Ar-Ge çalışan sayısına oranı neredeyse sıfıra yakındır. Bu durum, Ar-Ge çalışması yapan firmaların çoğunluğunun ürünlerinin, kullandıkları üretim yöntemi ve/veya üretim teknolojilerinin, göreceli olarak yalın bileşim, süreç ve teknolojilerden oluştuğu ve uzun dönemli sektörel yenilik periyodu bulunduğu şeklinde yorumlanabilir (Şekil 41).

Ar-Ge Departmanında Çalışan Sayısı

Toplam Çalışan Sayısı	Ar-ge Çalışan Sayısı	Oranı %
4624	22	0,48

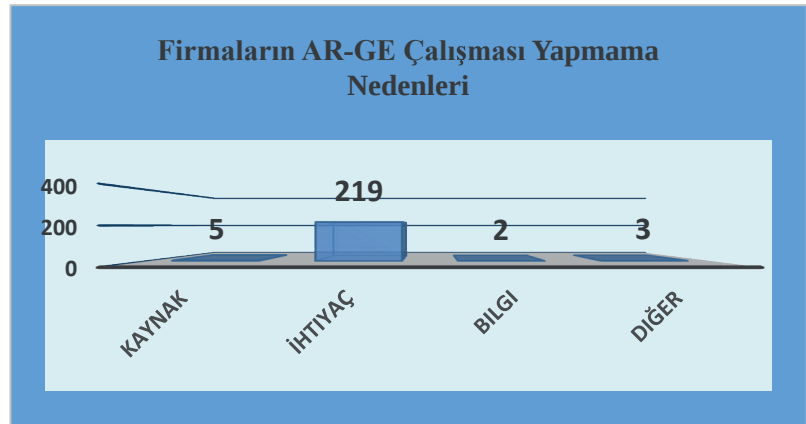
Şekil 41. İldeki firmaların “Ar-Ge departmanında çalışan sayısı”nın tablo ve grafiklerle değerlendirilmesi

8.4.2 Firmalarda AR-GE Çalışmaları Yapılmama Nedenleri

AR-GE çalışması yapmayan firmaların büyük çoğunluğu bu tür çalışmalara ihtiyaç duymadıklarını belirtirken, az sayıda firma bu durumu kaynak yetersizliği ve bilgi eksikliği gibi nedenlere bağlamaktadır. Firmaların ağırlıklı olarak ulusal, hatta yerel bazda satış yapmaları, yoğun rekabet şartlarını yaşamadıkları ve bu nedenle gerek ürün gerekse üretim yöntemleri bağlamında inovatif arayışlara girmediklerini göstermektedir. Oysa ki, mevcut pazar payını koruyabilmek, pazar payını genişletebilmek ve yeni pazarlara girebilmek, ürün, üretim yöntemleri, pazarlama ve firma organizasyonu gibi konularda, ilk etapta radikal olmasa da artırimsal inovasyon sağlayacak AR-GE çalışmalarının yapılmasını gerekli kılmaktadır (Şekil 42.).

AR-GE Çalışması Yapılmama Nedenleri

	Firma Sayısı	Oranı %
Kaynak Yetersizliği	5	2,2
İhtiyaç Duyulmaması	219	95,6
Bilgi Eksikliği	2	0,9
Diğer	3	1,3

Şekil 42. İldeki firmaların “AR-GE çalışması yapmama nedenleri” nin tablo ve grafiklerle değerlendirilmesi

8.4.3 Kalite-Kontrol AR-GE vb Amaçlı Kullanılan Laboratuvarınız var mı?

Firmaların yarısından fazlasında kalite-kontrol ve AR-GE amacıyla kullanılan laboratuvar bulunmamaktadır (Şekil 43).

LABORATUVAR SAHİPLİĞİ		
	Firma Sayısı	Oranı %
Hayır	148	61,7
Evet	92	38,3
Toplam	240	100,0

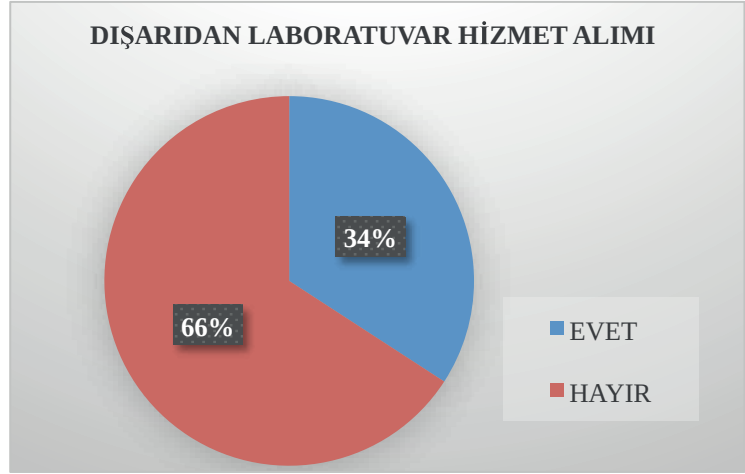

Şekil 43. İldeki firmalarda “laboratuvar sahipliği” durumlarının tablo ve grafiklerle değerlendirilmesi

8.4.4 Dışarıdan Kalite Kontrol AR-GE vb Laboratuvar Hizmetleri Alıyor Musunuz?

Firmaların üçte biri dışarıdan kalite kontrol, AR-GE vb. amaçlı hizmet alımı yaptığını belirtmektedir. Kalite kontrol ve AR-GE amaçlı laboratuvarı bulunan firma sayısı ile bu hizmetleri dışarıdan alan firma sayısı toplamının, tüm firmaların yarısından biraz fazla olduğu görülmektedir (Şekil 44)

Dışarıdan Laboratuvar Hizmet Alımı		
	Firma Sayısı	Oranı %
Evet	82	34,2
Hayır	158	65,8
TOPLAM	240	100,0

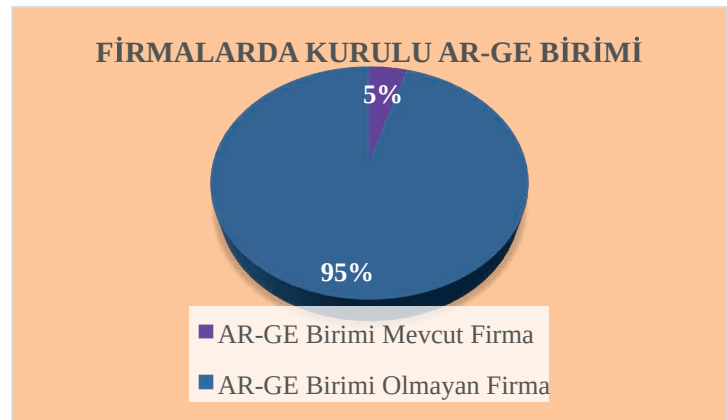

Şekil 44. İldeki firmalarda “dışarıdan laboratuvar hizmet alımı”nın tablo ve grafiklerle değerlendirilmesi

8.4.5 Firmalarda Kurulu AR-GE Birimleri

İlde Ar-Ge birimi bulunan firma sayısı yok denecek kadar az olup % 5 oranındadır (Şekil 45).

Firmalarda Kurulu AR-GE Birimi		
	Firma Sayısı	Oranı %
AR-GE Birimi Mevcut Firma	11	5
AR-GE Birimi Olmayan Firma	229	95
TOPLAM	240	100

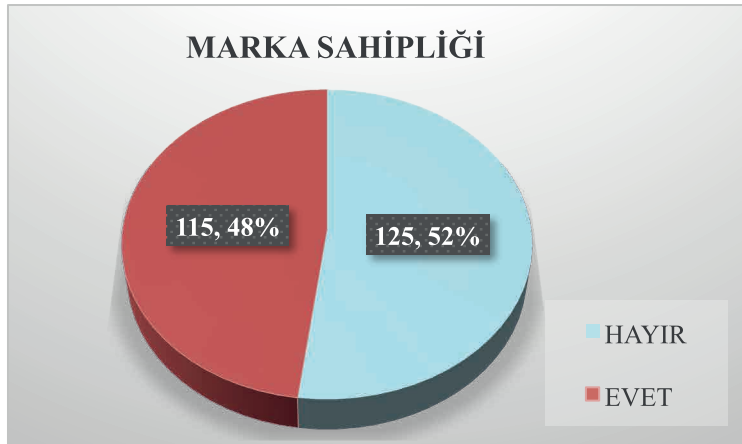
Şekil 45. İldeki firmalarda “kurulu Ar-Ge birimi”nin tablo ve grafiklerle değerlendirilmesi

8.5. Firmaların Marka ve Patent Durumu

8.5.1 Firmaların Sahip Olduğu Marka Sayısı

Firmaların yaklaşık yarısının kendine özgü markası bulunduğu, ancak marka sayısındaki çeşitliliğin son derece sınırlı olduğu dikkati çekmektedir (Şekil 46).

Marka Sahipliği		
	Firma Sayısı	Oranı %
Hayır	125	52
Evet	115	48

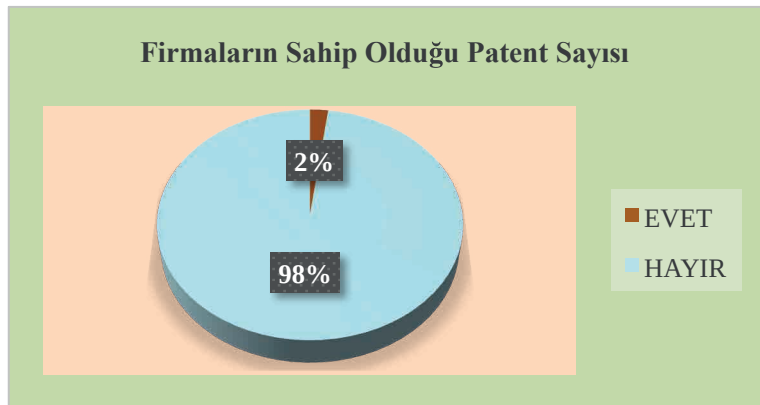

Şekil 46. İldeki firmaların “marka sahipliği” durumlarının tablo ve grafiklerle değerlendirilmesi

8.5.2 Firmaların Sahip Olduğu Patent Sayısı

Firmaların çoğunluğunun kendi adlarına tescil edilmiş herhangi patentleri bulunmamaktadır. Patenti bulunan firmaların ise genellikle adlarına tescillenmiş 1 adet patentleri olduğu görülmektedir. Ar-Ge faaliyetlerine ihtiyaç duyulmadığının ağırlıklı olarak ifade edildiği dikkate alındığında, patent sayısındaki azlığın nedeni daha iyi anlaşılmaktadır (Şekil 47).

Firmaların Sahip Olduğu Patent Sayısı		
	Firma Sayısı	Oranı %
Evet	5	2,08
Hayır	235	97,02
TOPLAM	240	100,00

Şekil 47. İldeki firmaların “sahip oldukları patent sayısı”nın tablo ve grafiklerle değerlendirilmesi

8.5.3 Firmaların Marka Tescil Durumu

Firmalar, çoğunlukla ürünlerini kendi markaları ile satmakta olup markalarını tescil ettirmişlerdir (Şekil 48).

Kullanılan Markaların Tescil Durumu		
Tescil Durumu	Firma Sayısı	Oranı %
Var	171	80
Yok	43	20
TOPLAM	214	100

Şekil 48 İldeki firmaların “marka tescil durumları”nın tablo ve grafiklerle değerlendirilmesi

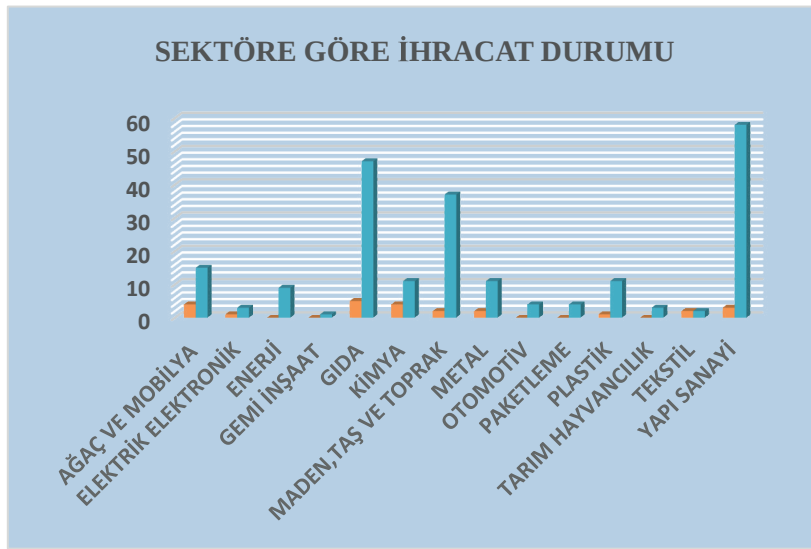
Firmaların Dış Ticaret Durumları

8.6.1 İhracat Yapan Firmaların Faaliyet Konusuna Göre Dağılımı

İhracat yapan firmalar faaliyet konuları açısından değerlendirildiğinde, ilk sırayı gıda firmaları almakta, bu firmaları ağaç ve mobilya sanayi ve kimya firmaları izlemektedir. Sözü edilen faaliyet alanlarındaki ihracatçı firmaların sayısı, diğer faaliyet alanlarında doğrudan ve dolaylı ihracat yapan firmaların üçte birinden azdır (Şekil 49).

SEKTÖRE GÖRE İHRACAT DURUMU			
	İHRACAT YAPIYORMU		TOPLAM
	EVET	HAYIR	
Ağaç ve mobilya sanayi	4	15	19
Elektrik Elektronik	1	3	4
Enerji	0	9	9
Gemi İnşaat	0	1	1
Gıda	5	47	52
Kimya	4	11	15
Maden, Taş ve Toprak Ürünleri	2	37	39
Metal	2	11	13
Otomotiv	0	4	4
Paketleme	0	4	4
Plastik	1	11	12
Tarım Hayvancılık	0	3	3
Tekstil	2	2	4
Yapı Sanayi	3	58	61
TOPLAM	24	216	240

Şekil 49. İldeki firmaların “sektöre göre ihracat” durumlarının tablo ve grafiklerle değerlendirilmesi

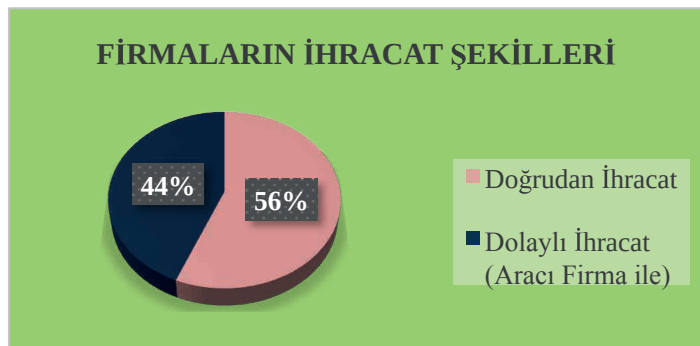

Şekil 49. İldeki firmaların “sektöre göre ihracat” durumlarının tablo ve grafiklerle değerlendirilmesi

8.6.2 Firmaların İhracat Şekilleri

Grafik incelendiğinde, az sayıda firmanın ihracata yöneldiği, bu firmaların bir kısmının doğrudan kendi departmanları aracılığıyla daha az bir kısmının da dış ticaret şirketleri aracılığıyla ihracat gerçekleştirdikleri görülmektedir. Firmaların çoğunluğu ise ihracat yapmadıklarını belirtmektedir. Bu durumun, ağırlıklı olarak tüketim ürünleri üreten işletmelerimizin, yerel pazarı yeterli görmelerinden ve ihracat konusunda yeterli bilgi, deneyim ve personele sahip olmamalarından kaynaklandığı düşünülebilir (Şekil 50).

Firmaların İhracat Şekilleri		
İhracat Yöntemi	Yöntem Sayısı	Oranı %
Doğrudan İhracat	18	56,25
Dolaylı İhracat (Aracı Firma ile)	14	43,75
TOPLAM	32	100

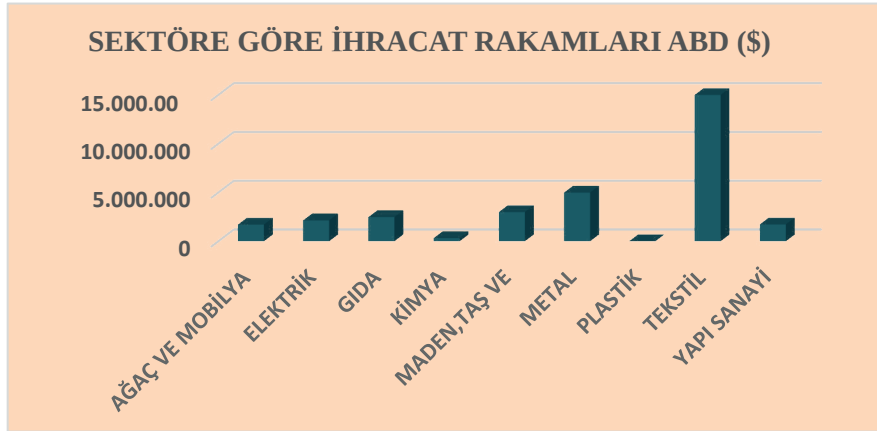

Şekil 50. İldeki firmaların “ihracat şekilleri” nin tablo ve grafiklerle değerlendirilmesi

8.6.3. Firmaların Sektöre Göre İhracat Rakamları

Firmalar sektör bazında değerlendirildiğinde çok az sektörün ihracat yaptığı görülmektedir. İlde en fazla ihracat yapan 15.000.000 \$ ile tekstil sektörü olup bunu 5.000.000 \$ ile metal sektörü takip etmektedir. Toplamda ise 31.429.000 \$ ihracat yapılmıştır (Şekil 51).

Firmaların Sektöre Göre İhracat Rakamları	
SEKTÖR	MİKTARI ABD (\$)
Ağaç ve Mobilya Sanayi	1.710.000
Elektrik Elektronik	2.150.000
Gıda	2.483.000
Kimya	330.000
Maden, Taş ve Toprak Ürünleri	3.000.000
Metal	5.000.000
Plastik	20.000
Tekstil	15.000.000
Yapı Sanayi	1.736.000
TOPLAM	31.429.000

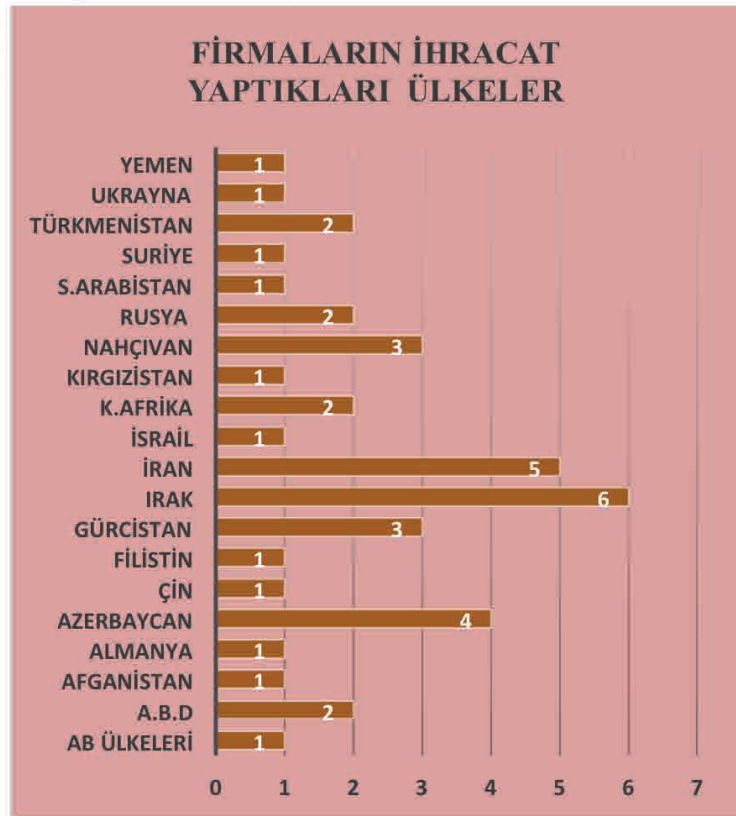

Şekil 51. İldeki firmaların “ihracat rakamları”nın tablo ve grafiklerle değerlendirilmesi

8.6.4 Firmaların İhracat Yaptıkları Ülkeler

İlde firmaların en çok ihracat yaptıkları ülkeler ilin coğrafi konumu dolayısıyla Irak, İran ve Azerbaycan'dır. Bunun yanında Nahçıvan, Gürcistan, Rusya gibi ülkelere de ihracat yapılmaktadır (Şekil 52).

Firmaların İhracat Yaptıkları Ülkeler	
İhracat Yapılan Ülke	Firma Sayısı
AB ÜLKELERİ	1
A.B.D	2
AFGANİSTAN	1
ALMANYA	1
AZERBAYCAN	4
ÇİN	1
FİLİSTİN	1
GÜRCİSTAN	3
IRAK	6
İRAN	5
İSRAİL	1
K.AFRIKA	2
KIRGIZİSTAN	1
NAHÇIVAN	3
RUSYA	2
S.ARABİSTAN	1
SURİYE	1
TÜRKMENİSTAN	2
UKRAYNA	1
YEMEN	1

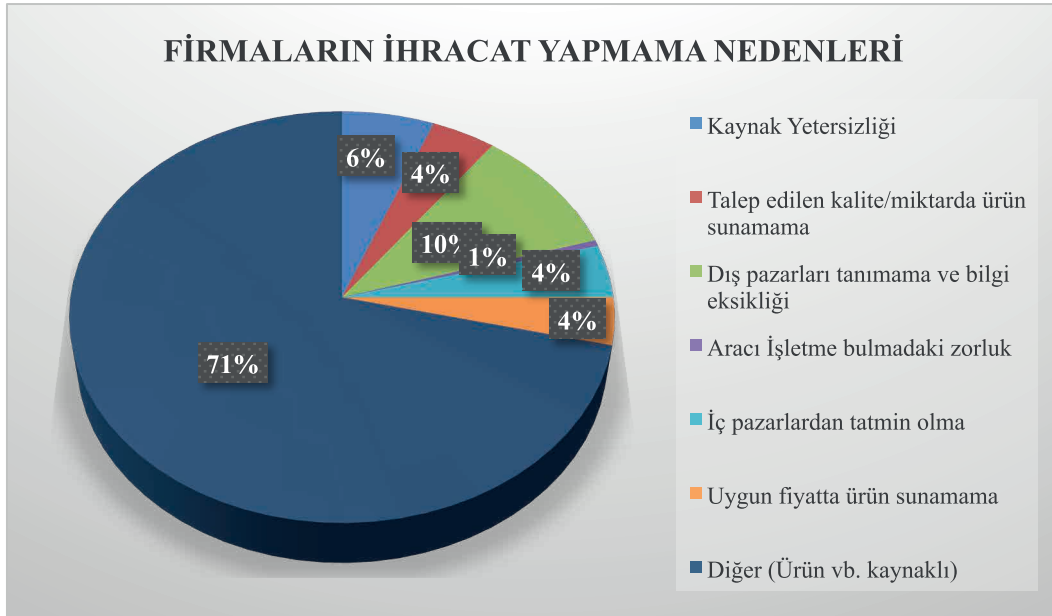

Şekil 52. İldeki firmaların "ihracat yaptıkları ülkeler" in tablo ve grafiklerle değerlendirilmesi

8.6.5 Firmaların İhracat Yapmama Nedenleri

İldeki firmaların ihracat yapmama nedenleri incelendiğinde, birinci sırayı üründen kaynaklı nedenler almaktadır. Bunun dışındaki nedenler ise, dış pazarı tanımama ve bilgi eksikliği, kaynak yetersizliği gibi nedenler olarak dikkati çekmektedir (Şekil 53).

Firmaların İhracat Yapmama Nedenleri		
	Firma Sayısı	Oranı %
Kaynak Yetersizliği	13	6,0
Talep edilen kalite/miktarda ürün sunamama	9	4,0
Dış pazarları tanımama ve bilgi eksikliği	22	10,0
Aracı İşletme bulmadaki zorluk	1	1,0
İç pazarlardan tatmin olma	9	4,0
Uygun fiyatta ürün sunamama	8	4,0
Diğer (Üründen kaynaklı)	154	71,0
TOPLAM	216	100,0

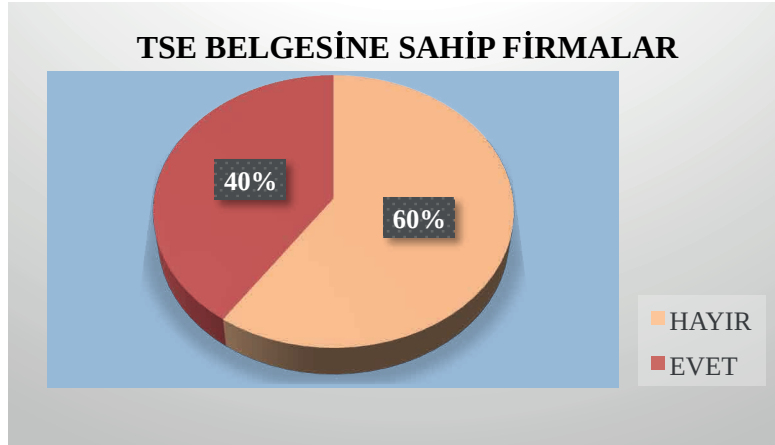
Şekil 53. İldeki firmaların “ihracat yapmama nedenleri” nin tablo ve grafiklerle değerlendirilmesi

8.7. Firmaların Belge Sahiplik Durumları

8.7.1 TSE Belgesine Sahip Firma Sayısı

Firmaların büyük çoğunluğunun TSE Belgesi bulunmamaktadır (Şekil 54).

TSE Belgesine Sahip Firmalar		
TSE Belge Sahipliliği	Firma Sayısı	Oran %
Hayır	143	59,6
Evet	97	40,4
TOPLAM	240	100,0

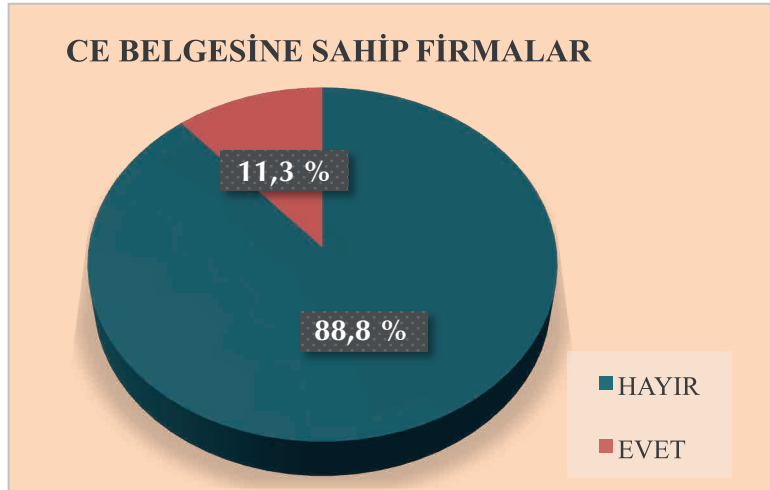

Şekil 54. İldeki “TSE belgesi” ne sahip firmaların tablo ve grafiklerle değerlendirilmesi

8.7.2 CE Belgesine Sahip Firma Sayısı

Firmaların büyük çoğunluğunun CE Belgesi bulunmamaktadır (Şekil 55).

CE Belgesine Sahip Firmalar		
CE Belge Sahipliliği	Firma Sayısı	Oran %
Hayır	213	88,8
Evet	27	11,3
TOPLAM	240	100,0

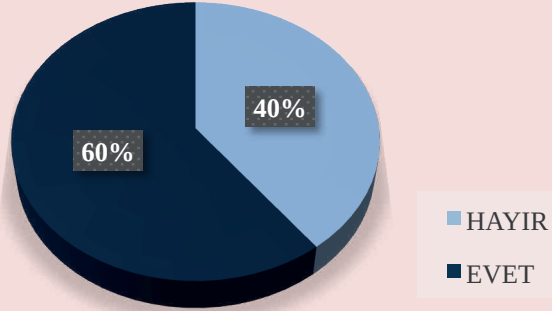

Şekil 55. İldeki “CE belgesi” ne sahip firmaların tablo ve grafiklerle değerlendirilmesi

ISO 9001 Kalite Yönetim Sistemi Belgesine Sahip Firmalar

ISO 9001 Belge Sahipliliği	Firma Sayısı	Oranı %
Hayır	95	88,8
Evet	145	11,3
TOPLAM	240	100,0

ISO 9001 BELGE SAHİPLİĞİ

Şekil 56. İldeki “ISO 9001 kalite yönetim sistemi belgesi” ne sahip firmaların tablo ve grafiklerle değerlendirilmesi

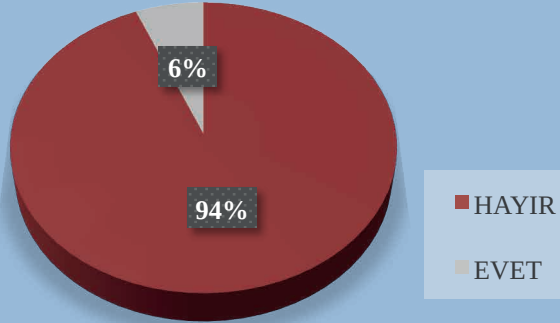
8.7.4 ISO 22000 Gıda Güvenliği Yönetim Sistemi Belgesine Sahip Firma Sayısı

Genel olarak gıda sektöründe faaliyet gösteren firmaları ilgilendiren bir belge olduğundan, az sayıda firma hariç, firmaların çok büyük kısmının ISO 22000 (Gıda Güvenliği Yönetim Sistemi) Belgesi bulunmamaktadır (Şekil 57).

ISO 22000 Gıda Güvenliği Yönetim Sistemi Belgesine Sahip Firmalar

ISO 22000 Belge Sahipliliği	Firma Sayısı	Oranı %
Hayır	225	93,8
Evet	15	6,2
TOPLAM	240	100,0

ISO 22000 BELGE SAHİPLİĞİ

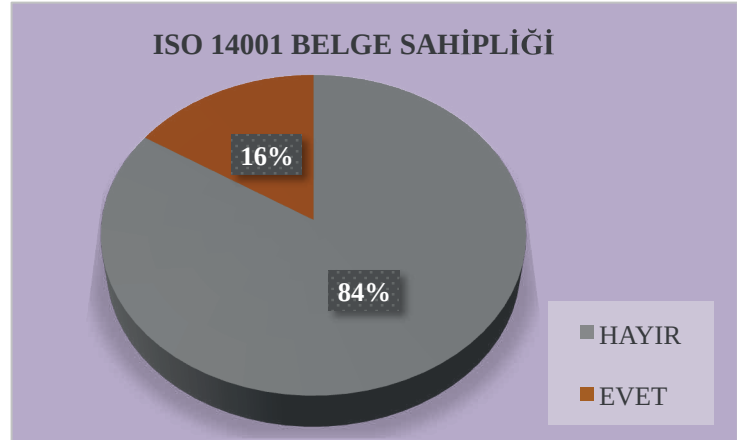

Şekil 57. İldeki “ISO 22000 gıda güvenliği yönetim sistemi belgesi” ne sahip firmaların tablo ve grafiklerle değerlendirilmesi

8.7.5 ISO 14001 Çevre Yönetimi Sistemi Belgesine Sahip Firma Sayısı

Az sayıda firma hariç, firmaların çok büyük kısmının ISO 14001 (Çevre Yönetim Sistemi) Belgesi bulunmamaktadır (Şekil 58).

ISO 14001 Çevre Yönetim Bilgi Sistemi Belgesine Sahip Firmalar		
ISO 14001 Belge Sahipliliği	Firma Sayısı	Oran %
Hayır	202	84,2
Evet	38	15,8
TOPLAM	240	100,0

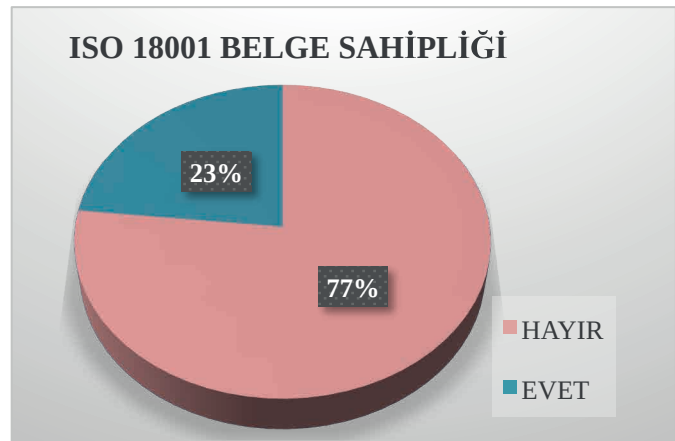

Şekil 58. İldeki “ISO 14001 çevre yönetimi sistemi belgesi” ne sahip firmaların tablo ve grafiklerle değerlendirilmesi

8.7.6 ISO 18001 İş Sağlığı ve Güvenliği Belgesine Sahip Firma Sayısı

Az sayıda firma hariç, firmaların çok büyük kısmının ISO 18001 (İş Sağlığı ve Güvenliği Yönetim Sistemi) Belgesi bulunmamaktadır (Şekil 59).

ISO 18001 İş Sağlığı ve Güvenliği Belgesine Sahip Firmalar		
ISO 18001 Belge Sahipliliği	Firma Sayısı	Oran %
Hayır	184	76,7
Evet	56	23,3
Toplam	240	100,0

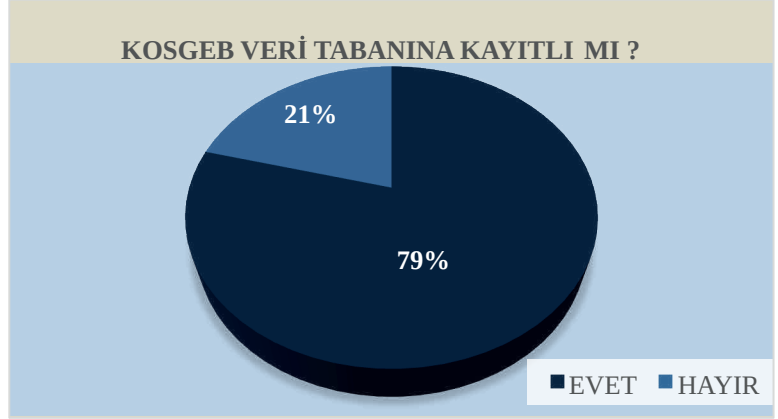
Şekil 59. İldeki “ISO 18001 İş Sağlığı ve Güvenliği Belgesi” ne sahip firmaların tablo ve grafiklerle değerlendirilmesi

8.8. Firmaların İlgili Kuruluşlarla İlişki Durumu

8.8.1 Firmaların KOSGEB Veri Tabanına Kayıt Durumları

Firmaların yarısından fazlası KOSGEB veri tabanına kayıtlı bulunmaktadır (Şekil 60).

KOSGEB Veri tabanına Kayıt Durumu		
Kosgeb'e kayıtlı mı ?	Firma Sayısı	Oranı %
Evet	190	79,2
Hayır	50	20,8
TOPLAM	240	100,0

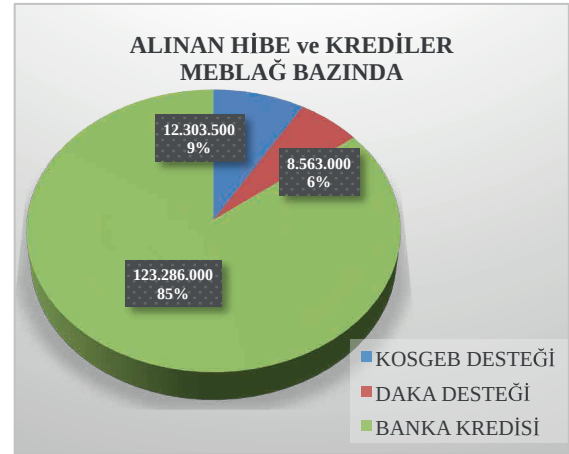
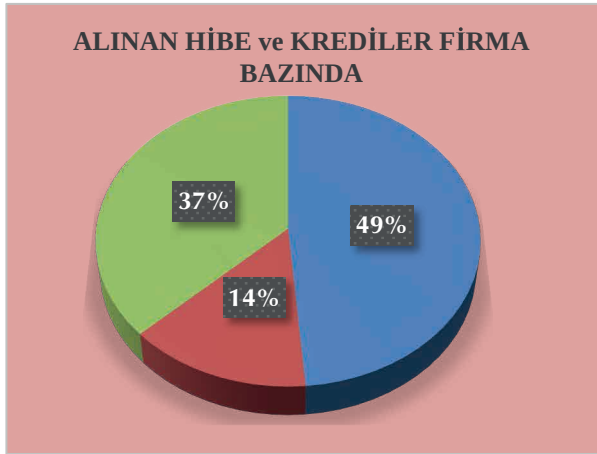

Şekil 60. İldeki firmaların “KOSGEB veri tabanına kayıt” durumlarının tablo ve grafikte gösterimi

8.8.2 Firmaların Hibe, Teşvik Desteği Alıp Almadıkları Durumu

Firmaların yarısından fazlasının devletin farklı mekanizmalar ve programlar aracılığıyla sunmuş olduğu hibe ve teşvik benzeri desteklerden yararlandıkları görülmektedir. Başta KOSGEB yardımları, Banka kredileri ve Kalkınma Ajanslarının destekleri gibi hibe ve destek programları gelmektedir (Şekil 61).

Firmaların Aldığı Hibe, Kredi Destekleri		
Destek Alınan	Firma Sayısı	Destek Tutarı
KOSGEB Desteği	109	12.303.500,00 TL
DAKA Desteği	32	8.563.000,00 TL
Bankla Kredisi	83	123.286.000,00 TL
TOPLAM	224	144.152.500,00 TL

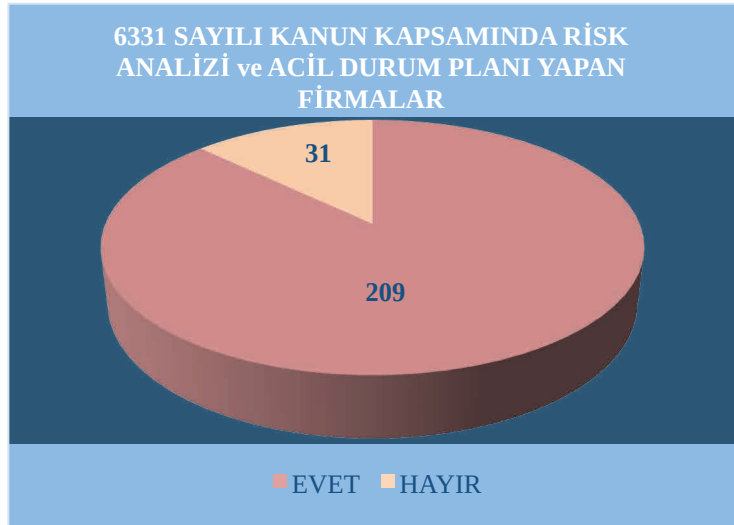

Şekil 61. İldeki firmaların “hibe, teşvik desteği alıp almadıkları” durumlarının tablo ve grafikte gösterimi

8.8.3 Firmaların 6331 Sayılı İş Güvenliği Kanundan Haberdarlık Durumu

Firmaların tamamına yakını 6331 Sayılı İş Güvenliği Kanununun getirdiği düzenleme ve yenikler hakkında genel anlamda bilgi sahibidir. Az sayıda firmada ise, iş ve çalışma koşulları üzerinde önemli etkileri bulunan bu kanun hakkında henüz bir farkındalık oluşmamıştır (Şekil 62).

6331 Sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu kapsamında risk analizi ve acil durum planı yapılan Firmalar		
	Firma Sayısı	Oran %
Evet	209	87,1
Hayır	31	12,9
TOPLAM	240	100,0

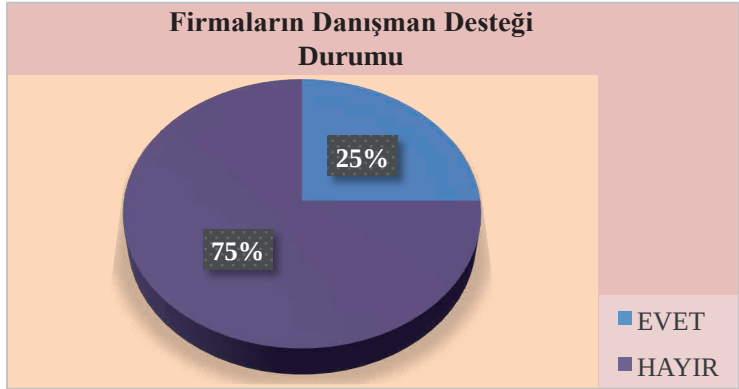

Şekil 62. İldeki firmaların “6331 sayılı iş güvenliği kanundan haberdarlık” durumlarının tablo ve grafiklerle değerlendirilmesi

8.8.4 Firmaların Danışman Desteği Alma Durumları

Az sayıda firma yatırım, üretim, Ar-Ge, finansman ve pazarlama gibi konularda danışman desteği aldığını belirtirken, firmaların çoğunluğu dışarıdan böyle bir destek almadığını belirtmektedir (Şekil 63).

Firmaların Danışman Desteği Durumu		
	Firma Sayısı	Oranı %
Evet	60	25
Hayır	180	75
TOPLAM	240	100

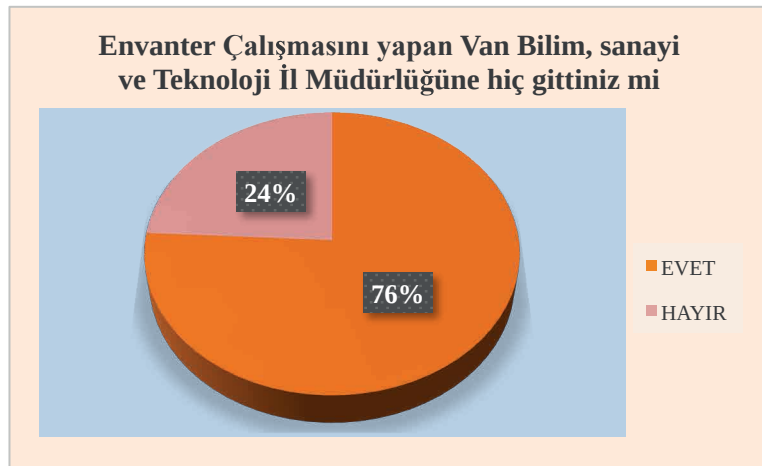

Şekil 63. İldeki firmaların “danışman desteği alma” durumlarının tablo ve grafiklerle değerlendirilmesi

8.8.5 Firmaların Bilim, Sanayi ve Teknoloji İl Müdürlüğü ile İlişkisi

Firmaların yarısından fazlası ilimiz Bilim, Sanayi ve Teknoloji İl Müdürlüğü ile iletişim halinde olduklarını belirtmektedir (Şekil 64).

Envanter Çalışmasını yapan Van Bilim, Sanayi ve Teknoloji İl Müdürlüğüne hiç gittiniz mi?		
	Firması Sayısı	Oranı %
Evet	182	75,83
Hayır	58	24,17
TOPLAM	240	100

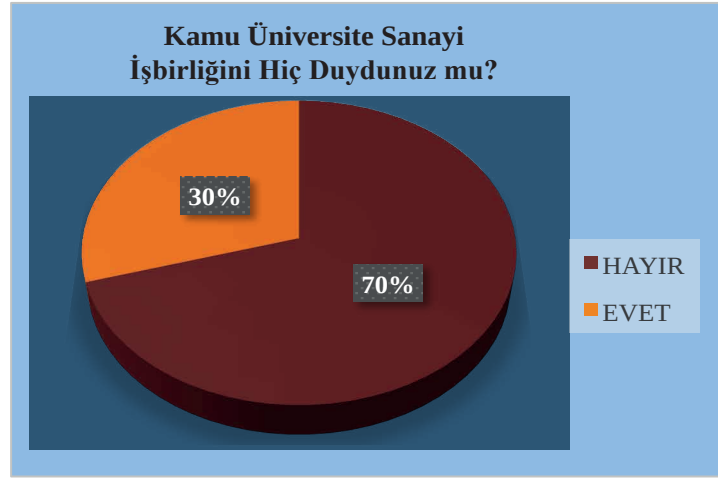
Şekil 64. İldeki firmaların “Bilim, Sanayi ve Teknoloji İl Müdürlüğü ile ilişkisi” nin tablo ve grafiklerle değerlendirilmesi

8.9. Firmaların Kamu-Üniversite-Sanayi İşbirliği Durumu

8.9.1 Kamu-Üniversite-Sanayi İşbirliği İfadesini Duydunuz Mu?

Firmaların çoğunluğu kamu-üniversite-sanayi işbirliği ile ilgili bilgileri olmadığını ifade etmektedir. Oysa Bakanlığımızın Kamu-Üniversite-Sanayi işbirliği kapsamında yürütülen çalışmaları sırasında firma ziyaretleri yapılmış ve bazı ortak çalışmalar da başlatılmıştır. Fakat bu çalışmaların daha etkin bir şekilde sürdürülmesi için üniversite, iş dünyası temsilcileri ve ilgili kamu kurumlarına önemli görevler düştüğü ifade edilebilir (Şekil 65).

Kamu Üniversite Sanayi İşbirliğini hiç duydunuz mu?		
	Firma Sayısı	Oranı %
Hayır	169	70,4
Evet	71	29,6
TOPLAM	240	100,0

Şekil 65. İldeki firmaların “Kamu-Üniversite-Sanayi işbirliği” konusunda bilgi sahibi olup olmadıklarının tablo ve grafiklerle değerlendirilmesi

8.9.2 Firma Olarak Üniversite İle İşbirliği İçin Hiç Üniversiteye Gittiniz Mi veya Görüşme Girişiminiz Oldu Mu?

Grafikteki dağılımdan, az sayıda firmanın işbirliği için üniversiteye gittiği veya görüşme girişiminin de bulunduğu anlaşılmaktadır (Şekil 66).

Firma olarak üniversite ile işbirliği için hiç Üniversiteye gittiniz mi veya görüşme girişimleriniz oldu mu?		
	Firma Sayısı	Oranı %
Hayır	207	86,3
Evet	33	13,8
TOPLAM	240	100,0

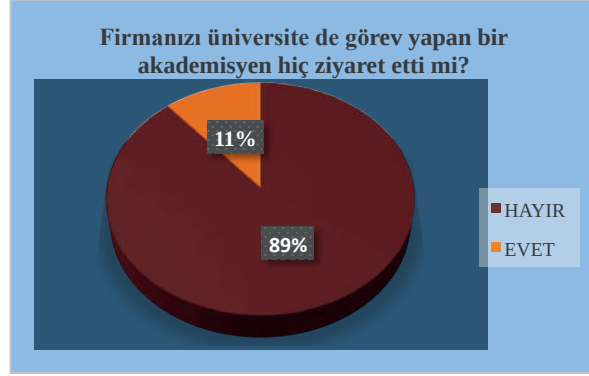

Şekil 66. İldeki firmaların “üniversiteyle olan ilişkileri” nin tablo ve grafiklerle değerlendirilmesi

8.9.3 Firmanızı Üniversitede Görev Yapan Bir Akademisyeni Ziyaret Etti Mi?

Az sayıda firmanın üniversitede görev yapan akademisyen(ler) tarafından ziyaret edildiği görülmektedir (Şekil 67).

Firmanızı üniversite de görev yapan bir akademisyen hiç ziyaret etti mi?		
	Firma Sayısı	Oranı %
Hayır	213	88,8
Evet	27	11,3
TOPLAM	240	100,0

Şekil 67. İlde üniversitede görev yapan bir akademisyenin firma ziyaretinde bulunup bulunmadıklarının tablo ve grafiklerle değerlendirilmesi

8.9.4 Üniversite Akademisyenleri ile Ortak Çalışmanız Oldu Mu?

Firmaların çok azı üniversite akademisyenleri ile ortak çalışmalar içerisine girdiklerini belirtmiştir. Akademisyenler tarafından ziyaret edilen firma sayısı, işbirliği için üniversiteye giden / görüşme girişiminde bulunan firma sayısı ve üniversite akademisyenleri ile ortak çalışmalar içerisine girdiklerini belirten firma sayısı arasındaki benzerlik, karşılıklı ziyaret ve görüş alışverişinin ortak çalışma yapılma şansını arttırdığını göstermektedir. Dolayısıyla, karşılıklı beklentilerin anlaşılabilmesi ve en üst düzeyde karşılanabilmesi için, iletişimin daha yaygınlaştırılması ve sıklaştırılması gerektiği açıktır (Şekil 68).

Üniversite akademisyenleri ile ortak bir çalışmanız oldu mu?		
	Firma Sayısı	Oranı %
Hayır	223	92,9
Evet	17	7,1
TOPLAM	240	100,0

Şekil 68. İldeki firmaların “üniversite akademisyenleri ile ortak bir çalışmaları”nın olup olmadıklarının tablo ve grafiklerle değerlendirilmesi

8.9.5 Yüzüncü Yıl Üniversitesinin Sizce Sanayiye Katkısı Var mı?

Çoğu firma, Yüzüncü Üniversitesinin sanayiye katkısının olmadığını düşünmektedir. Fakat Çok sayıda firmanın kamu-üniversite-sanayi işbirliği “ifadesi”ni dahi duymadığından hareketle, Van Yüzüncü Yıl Üniversitesinin bu kapsamda yapılan çalışma ve faaliyetlerinin katkı düzeyine ilişkin farkındalığının oluşmaması da doğal karşılanmalıdır (Şekil 69).

Van Yüzüncü Yıl Üniversitesinin sizce sanayiye katkısı var mı?		
	Firma Sayısı	Oranı %
Hayır	208	86,7
Evet	32	13,3
TOPLAM	240	100,0

Şekil 69. İldeki firmalara “Van Yüzüncü Yıl Üniversitesinin katkısı olup olmadığı”nın tablo ve grafiklerle değerlendirilmesi

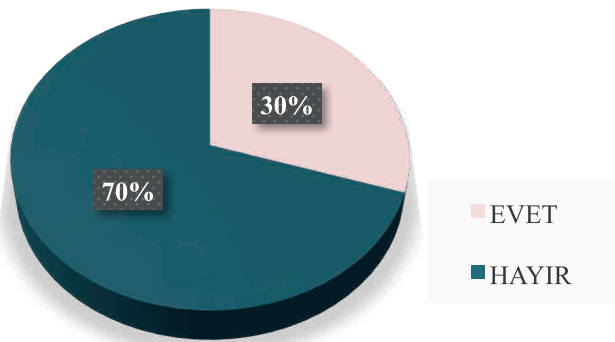
8.10. Van`da OSB Durumu

8.10.1 Firmanız OSB sahası içinde mi faaliyet gösteriyor?

Az sayıda firma Organize Sanayi Bölgesi (OSB) içinde faaliyette bulunurken, çoğunluk bu bölgelerin dışında faaliyetini sürdürmektedir. Dolayısıyla, çok sayıda firma, OSB içinde faaliyette bulunmanın sağladığı avantajlardan yararlanamamaktadır (Şekil 70).

Firmanız OSB Sahası içinde mi faaliyet gösteriyor?		
	Firma Sayısı	Oranı %
Evet	72	30
Hayır	168	70
TOPLAM	240	100

Firmanız OSB Sahası İçinde mi Faaliyet Gösteriyor mu?

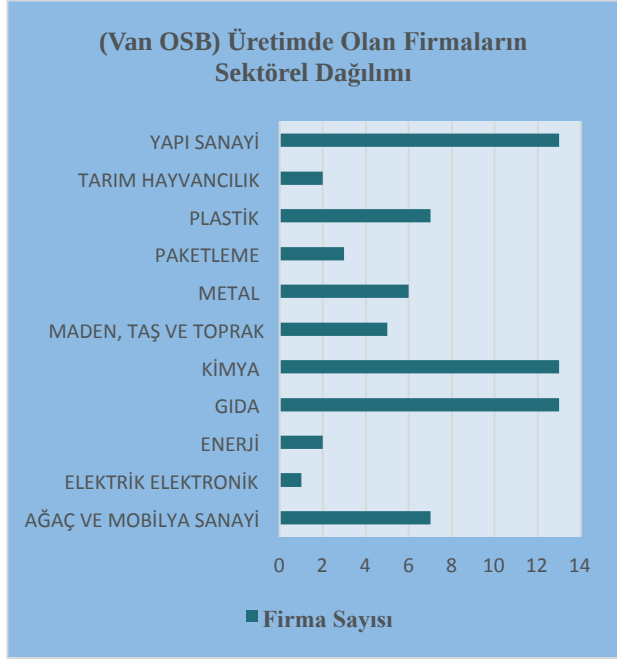

Şekil 70. İldeki firmaların “OSB sahası içinde faaliyet gösterip göstermedikleri”nin tablo ve grafiklerle değerlendirilmesi

8.10.2 OSB'deki Firmaların Faaliyet Konusu

OSB'lerdeki firmalar faaliyet konuları açısından değerlendirildiğinde, yoğunlaşmanın en fazla yapı sanayi, gıda ve kimya sektörlerinde olduğu görülmektedir. Sözü edilen sektörlerde faaliyet gösteren firma sayısı, toplam firma sayısının yarısı kadardır. Bu dağılımda dikkati çeken nokta, faaliyet konusu itibarıyla, OSB'lerde ortaya çıkan yoğunlaşma (yapı sanayi, gıda ve kimya...) ile tüm firmalar baz alındığında ortaya çıkan yoğunlaşmanın (yapı sanayi, gıda ve maden, taş ve toprak...) büyük ölçüde aynı olmasıdır (Şekil 71).

(Van OSB) Üretimde Olan Firmaların Faaliyet Konusu		
Sektör	Firma Sayısı	Oran %
Ağaç ve Mobilya Sanayi	7	9,7
Elektrik Elektronik	1	1,4
Enerji	2	2,8
Gıda	13	18,1
Kimya	13	18,1
Maden, Taş ve Toprak Ürünleri	5	6,9
Metal	6	8,3
Paketleme	3	4,2
Plastik	7	9,7
Tarım Hayvancılık	2	2,8
Yapı Sanayi	13	18,1
TOPLAM	72	100,0

Şekil 71. İlde “OSB’de bulunan firmaların faaliyet konusu” nun tablo ve grafiklerle değerlendirilmesi

8.10.3 OSB’lerde Çalışanların Cinsiyet Dağılımı

Van Organize Sanayi Bölgesi’nde çalışanların cinsiyet dağılımına bakıldığında çalışanların neredeyse tamamını erkeklerin oluşturduğu görülmektedir (Şekil 72).

OSB’de çalışanların Cinsiyet Dağılımı		
	Çalışan Sayısı	Oran %
Erkek	1308	93,4
Kadın	92	6,6
TOPLAM	1400	100

Şekil 72. İlde “OSB’de çalışanların cinsiyet dağılımları” nın tablo ve grafiklerle değerlendirilmesi

8.11. Sanayi Envanteri Sonuçlarının Değerlendirilmesi

Van merkez ve ilçelerinde faaliyet gösteren 602 adet iş yerinde yapılan faaliyet tespit çalışmasında, 6948 sayılı sanayi sicil kanununa göre, sanayi tesisi kabul edilen 240 adet firma tespit edilmiş olup anket uygulanmıştır. Bu anket sonuçlarına göre aşağıdaki sonuçlara ulaşılmıştır.

Limited şirket türü hukuki yapının hakim olduğu gözlenmekte olup, tamamına yakınının ticaret sicil kayıtları Van'da bulunmaktadır.

Firmalar ağırlıklı olarak “birinci nesil aile şirketi” görünümünde olup, profesyonel yönetici istihdamı oldukça düşük, dolayısıyla kurumsallaşma yetersiz düzeydedir.

Firmaların kuruluş yılları dikkate alındığında, 2000 ve 2013 yıllarındaki ani yükselişler dikkat çekici olup, bu artışta girişimciliği teşvik edici politikalar ve şirket kuruluş formalitelerinin azaltılması / kolaylaştırılmasının etkileri açıkça görülmektedir.

Firmalar ağırlıklı olarak tüketim malı üretimi yapmakta, sektörel dağılımda ilk sırayı yapı sanayi alırken, ikinci ve üçüncü sırada gıda ve maden, taş ve toprak ürünleri sanayi firmaları gelmektedir. Firmalar genellikle özkaynak ve kredi/borçlanma ağırlıklı finansmanı tercih ederken, genel olarak kendi mülkiyetlerindeki tesislerinde faaliyet göstermektedir.

Firma yöneticileri ve istihdam edilen personel ağırlıklı olarak erkeklerden oluşmaktadır.

Firmaların tamamına yakını 6331 Sayılı İş Güvenliği Kanununun getirdiği düzenleme ve yenikler hakkında bilgi sahibidir.

Firmaların yarıdan biraz fazlası sürekli (seri) üretim yaparken, yarıya yakını sipariş üzerine üretim yapmaktadır.

Firmalar çoğunlukla makine yoğun üretim yapmakta olup çok az bir kısmı üretimde işgücü (emek) ve makineyi eşit yoğunlukta kullanırken yine çok az bir kısmı üretimde sadece iş gücünü kullanmaktadırlar.

Firmaların büyük çoğunluğu AR-GE çalışmalarına ihtiyaç duymadıklarını belirtmektedir. AR-GE çalışmaları bulunan firmalarda ise, bu amaçla istihdam edilen personel sayısının azlığı dikkat çekmektedir.

Kalite kontrol ve AR-GE amaçlı laboratuvarı bulunan firma sayısı ile bu hizmetleri dışarıdan alan

firma sayısı toplamı, tüm firmaların yarısından biraz fazladır.

Üretimde ithal ara mamul kullanımı oldukça düşük düzeydedir.

Firmaların büyük çoğunluğu kendi markaları ile satış yapmaktadır.

Satışlar ağırlıklı olarak yurtiçi pazara yönelik olup, iç pazardan duyulan tatmin ihracatın önündeki enbüyük engel durumundadır.

2013 yılı itibariyle, firmaların yarısından fazlası üretim kapasitelerini etkin şekilde kullanamamıştır.

Firma dışından danışman desteği alan firma sayısı yok denecek kadar azdır.

Az sayıda firmanın kendi adına tescil edilmiş patenti bulunmakta olup, patent sayısı ağırlıklı olarak 1'dir.

Firmaların faaliyet alanlarına bağlı olarak edinmeleri gereken ISO 9001, ISO 22000, ISO 14001, ISO 18001, TSE ve CE Belgeleri pek çok firmada bulunmamaktadır.

Firmaların yarısından fazlası KOSGEB veri tabanına kayıtlı durumdadır.

Firmaların yarısından fazlasının devletin sunduğu hibe ve teşvik benzeri desteklerden yararlandıkları görülmektedir.

Bilim, Sanayi ve Teknoloji İl Müdürlüğü ile iletişim halinde olan firmaların sayısı, tüm firmaların $\frac{3}{4}$ ü kadardır.

Firmaların yarısından biraz fazlasının kendi adlarına tasarlanmış bir web sayfası bulunmaktadır.

Firmaların istihdam düzeyleri incelendiğinde, sırasıyla yapı sanayi, gıda, maden, taş ve toprak ürünleri, tekstil, ağaç ve mobilya sanayi, kimya, plastik, enerji, metal, tarım hayvancılık, elektrik elektronik, paketlenme ve gemi inşaatı firmalarının öne çıktığı görülmektedir.

İhracat yapan firmalar faaliyet konuları açısından değerlendirildiğinde, firma sayısı olarak ilk sırayı gıda firmaları almakta, bu firmaları ağaç ve mobilya sanayi ve kimya firmaları izlemektedir. Fakat ihracat miktarı olarak ilk sırayı Tekstil Sanayi bunu da Metal Sanayi takip etmektedir. Bunun yanında, firmaların büyük çoğunluğunun doğrudan ihracat yöntemini kullandıkları görülmektedir.

Firmaların yarısından fazlası Van il merkezinde faaliyet göstermekte olup, bu firmalarda çalışanların sayısı toplam çalışan sayısının yarısından fazladır. İlçelerde ise Erciş, Gevaş ve Gürpınar öne çıkmaktadır.

Çoğu firma kamu-üniversite-sanayi işbirliği ifadesini duymadıklarını, üniversite ile karşılıklı ziyaret/görüşme olmadığını ve üniversite ile ortak çalışma yapmadıklarını ifade etmekte, Üniversitenin sanayiye katkısının olmadığını düşünmektedir.

Mevcut OSB'deki firma sayısı, toplam firma sayısının üçte biri kadar olup toplam firma sayısı ile kıyaslandığında çok düşük kalmaktadır.

OSB'lerdeki firmaların faaliyet konuları özellikle yapı sanayi, gıda ve kimya sektöründe yoğunlaşmaktadır.

9. SONUÇLAR

Van'ın Sanayi Envanteri ve Fizibilite Çalışmalarının değerlendirilmesi sonucunda İlin sanayisinin genel yapısı ve çözüm önerilerimiz;

İlimizdeki sanayi sektöründeki yatırımların dağılımına baktığımızda, Yapı ve Gıda sanayisinin öne çıkan sektörler olduğu görülecektir. Yatırımcıların dış pazarlara yönelik ürün üretmekten ziyade genellikle yerel pazarın talebini karşılamaya yönelik tercihin yapıldığı gözlemlenmiştir. Özellikle de Yapı sanayi sektöründeki firmalarımız İlimizdeki inşaat sektörünün durağan konumuna geçmesinden dolayı önceki yıllarda, kapasitelerinin üzerinde çalışırken bu yıl çok düşük kapasite ile çalıştıklarından, bu durum aynı zamanda sektördeki istihdam oranını düşürmeye ve işletmelerin makine ve teçhizatların atıl duruma düşmesine neden olduğu tespit edilmiş, sorunun çözümü için, İlimizde yapılması büyük yararlar sağlayan kar marjı yüksek yatırımların tespit edilerek çeşitli toplantı ve etkinlikler ile girişimcilere duyurulması sağlanarak, sanayicinin yanlış yatırım yapmasına engel olunacağı.

Gıda sektöründeki firmalarımızın İlimizde bulunan hammaddeden ziyade dışarıdan temin edilen ara malı ile üretim yaptığı görülmüştür. Özellikle TÜİK verilerine göre, Van İlinde küçükbaş hayvancılık kapasitesinin Türkiye'de en yüksek seviyede bulunmasına rağmen et, süt ve süt ürünleri sanayi tesislerinin verimli çalışmadığı ve bu sektöre yatırım talebinin de bulunmadığı gözlemlenmiştir. Orta ve uzun vadede İl ekonomisinin daha yüksek seviyelere çıkartılması için yatırımcılarımızın bu yönde bilgilendirilmesi ve bir farkındalığın oluşturulması görüşündeyiz.

İldeki sanayi sektöründeki firmaların kapasite kullanım oranlarının düşük olduğu, bunu etkileyen en önemli nedenin talep yetersizliğinden kaynaklandığı. "Firmaların ürün yapısı" incelendiğinde, büyük çoğunluğunun tüketim malı, çok azının da ara malı üretimine yöneldiği görülmektedir. Türkiye genelinde gerek imalat sanayi, gerek tüketim malları grubu ve gerekse ara malı üretiminde kapasite kullanım oranının %70'in üzerinde olduğu dikkate alındığında, firmalarımızın yarıdan fazlasının ülke ortalamasını altında kaldığı görülmektedir. Dolayısıyla, kapasite kullanım oranı özellikle de %25'in altında kalan firmaların geleceği, atıl varlıkların fazlalığı ve bu varlıklara bağlanan fonların geri kazanılamaması noktasında olumsuz bir görünüm arz etmektedir. Bu firmalar için kapasite kullanım oranlarının artırılabilmesi, talebin sınırlı olduğu yerel pazardan ulusal pazara ve hatta uluslararası pazarlara yönelmesi ile mümkün görünmektedir. Bu yönelimin de, ulusal ve uluslararası rekabet kriterlerini sağlayacak nitelikte ürün ve hizmet üretilmesi için, Ar-Ge, inovatif temelli ürünleri üretme çabaları gerektirdiği açıktır.

Firmalarda yapılan ziyaretler sonucunda önemli sorunlardan birinin de kalifiye çalışan sı-

kıntısının olduğu, özellikle çalışanların eğitim durumu değerlendirildiğinde; İldeki firma çalışanlarının yarısının ilkokul mezunu diğer yarısının ise lise ve üniversite mezunu olduklarını görmekteyiz. Bu durum bize eğitim seviyesinin ne kadar düşük olduğunu göstermektedir. İŞ-KUR ve Halk Eğitim Merkezleri vasıtasıyla mesleki eğitimlerin verilmesi ayrıca sanayi işletmelerinde işbaşı eğitimleri verilmesi kalifiye personel ihtiyacı giderilebilecektir. Ayrıca istihdam verilerine bakıldığında, kadın çalışan sayısının oldukça az olduğu, sadece tekstil ve gıda sektöründe kadın çalışana yer verildiği gözlemlenmiştir. Kadınların çalışabileceği sektörlerde de istihdam edilmesi gerektiği kanaatindeyiz

* İlimizde sanayicilerimizin verimli çalışmalarını etkileyen faktörlerden biri de kaliteli enerji eksikliğinden dolayı makine ve teçhizatları zarar görmesi ile uğranılan maddi kayıplardır. Ülkemiz enerji bakımından dışa bağlı bir ülke konumundadır. İlimizde yer alan HES'lerin tam kapasite ile çalışamamalarından dolayı, alternatif enerji üretim yoluna gidilmesi gerekmektedir. Aynı zamanda Türkiye'de güneş enerjisi potansiyeli açısından en zengin iki bölgeden birisi olan TRB2 Bölgesi içinde yer alan Van İli güneş enerjisi potansiyeli ve kullanılabilir alan açısından zengin potansiyele sahiptir. Yenilenebilir enerji sektöründe yatırımlar yapılarak enerji sorununun çözüleceği kanaatindeyiz,

* Yaptığımız envanter çalışmasının sonuçlarına göre, işletmelerin daha çok gıda ve yapı sanayi sektörüne yatırım yapmalarına karşılık en çok ihracat yapan sektörün Tekstil sektörü olduğu görülmektedir. Bu da Tekstil sektöründe yatırım yapan firmaların, bölgeye dair özel teşviklerin bulunması, yerel talebi karşılamaktan ziyade dış pazarlara yönelik ürün üretmesi sebebiyle İlin ihracatında büyük pay almaktadır. Bu tür yatırımcıların İlimize getirilerek doğru yatırım ile İlin İhracatı ve istihdam oranını yükselecektir. Ayrıca İlin Jeopolitik konumuna bağlı olarak Irak, İran, Azerbaycan ve Nahçıvan gibi ülkelere ihracatın yoğun olarak yapıldığı görülmektedir. İldeki işletmecilerin doğru yatırımlar yapması ile Türkiye Cumhuriyetlere ve diğer komşu ülkelere ihracatın artacağı düşünülmektedir.

* İlimizde faaliyet gösteren işletmelerin ihracat konusundaki bilgi eksikliği, özelliklede yurtdışındaki pazarları tanımama sorunu giderilmelidir. Bu konu sivil toplum örgütlerinin destekleri ile giderilebilir. Ayrıca iç ve dış ticaret ofislerin kurulması veya Ticaret ve Sanayi Odası, vb sivil toplum örgütlerinin bu noktada uzmanlaşmaya gitmesiyle mümkün olacaktır. İhracatın miktarını doğrudan değil de dolaylı olarak etkileyen etkenlerden biride lojistik faktörlerdir. Demiryolu, Karayolu ve Havayolunun iyi kullanılması özellikle Van Ferit Hava Meydanı'nın uluslararası uçuşlara açılarak Hava Limanı'na dönüştürülmesi ile lojistik sorunlar çözüme kavuşturulabilir.

İlimizdeki Organize Sanayi Bölgesindeki firmaların en çok yapı sektöründe faaliyet gösterdiği, bu nedenle OSB de ihracata yönelik üretim yapan firma sayısının az olduğu gözlemlen-

miştir. OSB'nin daha verimli, kar marjı yüksek ve inovatif üretim sağlayabilmesi için yatırımcıların bu yönde yönlendirilmesi gerektiği düşünülmektedir.

İlimizde Kamu- niversite-Sanayi işbirliği çalışmaları yeni başlamış olup işbirliğinin tam olarak sağlanabilmesi için kamu tarafından sağlanan Ar-GE ve yenilik destekleri hakkında tarafların bilgilendirilmesi, tarafları bir araya getirerek işbirliğini geliştirmeye yönelik toplantılar yapılması, sanayinin ihtiyaı doğrultusunda ilgili ğretim üyelerinin sektör kuruluşlarına yönlendirilmesi, ve niversite bünyesinde kurulmuş olan yapım aşamasındaki Teknokent biriminin aktif hale getirilerek, kurumsal yapının artırılması yolu ile işbirliğinin artırılması gerektiği düşüncesindeyiz,

Van'ın Sanayi Envanteri sonuçlarına göre; İl Sanayi durumumuzu, ülke sanayisinde ki yerini kıyasladığımızda, olması gereken yerde olmadığı, fakat bu durum bizi karamsarlığa düşürmemesi gerektiği, 2023 hedefleri doğrultusunda Van İl ekonomisinin daha yüksek seviyelere yükseltilmesi için, İldeki tüm kamu kuruluşları, sivil toplum kuruluşları ve yatırımcılarımızın elbirliği ile çalışması dileklerimizle...

KAYNAKLAR

- Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, <http://www.sanayi.gov.tr/Pages.aspx?pageID=203&lng=tr>
- Coğrafya Dünyası, <http://www.cografya.gen.tr/tr/van/iklim.html>
- Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı, Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğü (MTA), <http://www.mta.gov.tr/v2.0/bolgeler/van/index.php?id=van>
- Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı, Yenilebilir Enerji Genel Müdürlüğü, http://www.eie.gov.tr/il_enerji_ayr.aspx?van
- Kalkınma Bakanlığı, Doğu Anadolu Kalkınma Ajansı, www.daka.org.tr
- Kalkınma Bakanlığı, Doğu Anadolu Kalkınma Ajansı Faaliyet Raporu, 2010.
- Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK), 2013.
- Wow Türkiye, Van Eski Fotoğraflar, <http://wowturkey.com/forum/viewtopic.php?t=28026&start=5>
- Van Valiliği, <http://www.van.gov.tr/index.php?icerik=146&goster=146>

- Ek 1. Van'ın Sanayisinin Envanterinin Oluşturulması ve Fizibilite Çalışması Anketi
- Ek 2. Van İli Sanayi Envanteri Araştırmasına Katılan Firmalar
- Ek 3. Van Sanayi Portalı Hakkında

Ek 1
Van'ın Sanayisinin Envanterinin Oluşturulması ve
Fizibilite Çalışması Anketi

VAN'IN SANAYİSİNİN ENVANTERİNİN OLUŞTURULMASI VE FİZİBİLİTE ÇALIŞMASI ANKETİ
Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı Van İl Müdürlüğü

Anketör Adı/Soyadı:	Fatih KARAKOÇ - Menekşe ÇELİK	Tarih:		Saat:	
Görüşülen Kişinin Adı/Soyadı		Firmanın Kaşesi:			
Firmadaki Görevi					
Web Adresi:					
GSM:		E-Posta Adresi:			
Tel/Fax Numarası:		Vergi No:			
PRODCOM/NACE FAALİYET KODU	/...../.....	SGK No:			
1.Kuruluş Yılı		2.Hukuki Yapı	1) ☐ Limited 2) ☐ Şahıs 3) ☐ Anonim 4) ☐ Diğer.....		
3.Firmanın Ticari Kaydı	1) ☐ İstanbul 2) ☐ Bursa 3) ☐ Ankara 4) ☐ Diğer.....				
4.Firma 6948 sayılı Sanayi Sicil kanununa göre Sanayi Kuruluşumu:	1) ☐ Evet 2) ☐ Hayır				
5.Sanayi Sicil Belgesi hakkında bilgi sahibi misiniz:	1) ☐ Evet 2) ☐ Hayır				
6.Firmanın Sanayi Sicil Belgesi	1) ☐ Var 2) ☐ Yok Var ise No su:.....				
7.Faaliyet Konusu	1) ☐ Gıda 2) ☐ Yem 3) ☐ Süt ve Süt Ürünleri 4) ☐ PVC ve Sistemleri 5) ☐ Tekstil, Konfeksiyon 6) ☐ Maden, Toprak 7) ☐ Mermer 8) ☐ Orman Ürünleri 9) ☐ Mobilya, Doğrama 10) ☐ Otomotiv 11) ☐ Kimya 12) ☐ Plastik Kauçuk 13) ☐ Makina İmalat 14) ☐ Demir, Alm. Doğrama 15) ☐ Elektrik Elektronik 16) ☐ Yapı Sanayi 17) ☐ Ambalaj 18) ☐ Diğer:.....				
8.Temel ürünleriniz ve 2013 yılı ortalama üretim miktarı	1) ☐ Ürün.....Miktar..... kg ☐ adet ☐ m ² ☐ 2) ☐ Ürün.....Miktar..... kg ☐ adet ☐ m ² ☐ 3) ☐ Ürün.....Miktar..... kg ☐ adet ☐ m ² ☐ 4) ☐ Ürün.....Miktar..... kg ☐ adet ☐ m ² ☐				
9.Temel ürünlerinizde kullanılan ana hammaddeler ve miktarları	1) ☐ Ürün.....Miktar..... kg ☐ adet ☐ m ² ☐ 2) ☐ Ürün.....Miktar..... kg ☐ adet ☐ m ² ☐ 3) ☐ Ürün.....Miktar..... kg ☐ adet ☐ m ² ☐ 4) ☐ Ürün.....Miktar..... kg ☐ adet ☐ m ² ☐				
10.Firmanın Ürünü	1) ☐ Ara Mali 2) ☐ Tüketim Mali Yurtiçi Pazarındaki İller:.....				
11. İşletme Yöneticisinin	Yaşı:..... Cinsiyeti: 1) ☐ Kadın 2) ☐ Erkek				
	Eğitim Durumu: 1) ☐ İlköğretim 2) ☐ Lise 3) ☐ Üniversite 4) ☐ Yüksek Lisans ve Üzeri				
12.Firmanızda profesyonel yönetici istihdam ediliyor mu?	1) ☐ Evet 2) ☐ Hayır		13.Firmanız bir aile şirketi mi?		1) ☐ Evet 2) ☐ Hayır
15.Firmanızda personelin iş tanımları yapılmış, iç süreçleri tanımlanmış mı?	1) ☐ Evet 2) ☐ Hayır		14.İthal ettiğiniz ara mamül ürünü var mı?		1) ☐ Evet 2) ☐ Hayır
			16. Çalışan sayısının cinsiyete göre dağılımı		Kadın:..... Erkek:..... Toplam:.....
17.Çalışan sayısının eğitim durumuna göre dağılımı	İlköğretim: Lise: Üniversite ve üzeri:		Toplam:		18. Üretim Alanı Büyüklüğüm ²
19. Çalışan sayısının pozisyona göre dağılımı	Yönetici: İdareci: Mühendis:		Teknisyen: Usta: İşçi:		Toplam:
20. İşyeri Mülkiyeti	1) ☐ Kendi Mülkü 2) ☐ Kira				
21. İşyeri Mülkiyeti	Kapalı:.....m ² Açık:.....m ² Toplam:.....m ²				
22.Toplam Satış Cironuz					
23.Üretim Yöntemi	1) ☐ Siparişe Göre Üretim 2) ☐ Parti Üretimi 3) ☐ Sürekli (Seri) Üretim				
24.Üretim teknolojisi	1) ☐ İşgücü yoğun 2) ☐ Makine yoğun 3) ☐ İşgücü-makine eşit yoğunlukta				
25.Van Bilim, Sanayi ve Teknoloji İl Müdürlüğünde bulunan "İşbirliği Ofisi" ni hiç duydunuz mu?	1) ☐ Evet 2) ☐ Hayır				
26. Van Bilim, Sanayi ve Teknoloji İl Müdürlüğünde bulunan "İşbirliği Ofisi" nin faaliyetleri hakkında bilginiz var mı?	1) ☐ Evet 2) ☐ Hayır				

VAN'IN SANAYİSİNİN ENVANTERİNİN OLUŞTURULMASI VE FİZİBİLİTE ÇALIŞMASI ANKETİ
Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı Van İl Müdürlüğü

28.Satış Şekli	1) ☐ Kendi markası ile 2) ☐ Müşterinin istediği marka ile (fason) 3) ☐ Her ikisi		
29.Dağıtım Kanalları	1) ☐ Doğrudan satış (Aracısız) 2) ☐ Aracılı satış (Toptancı, perakendeci, komisyoncu vb.)		
30.Departmanlar	1) ☐ Üretim 2) ☐ Satış/Pazarlama 3) ☐ Satın Alma 4) ☐ İdari İşler 5) ☐ Muhasebe-Finansman 6) ☐ Kalite Kontrol 7) ☐ İnsan Kaynakları 8) ☐ Planlama/Kontrol 9) ☐ AR-GE 10) ☐ Diğer:		
31.Firmanızda ait bir marka var mı?	1) ☐ EvetAdet Marka ismi:..... 2) ☐ Hayır		
32.firmanızda ait patent var mı?	1) ☐ Evet 2) ☐ Hayır Evet ise Kaç Adet:.....		
33.Firmanızın kalite belgeleri var mı?	ISO 9001 ☐ ISO 22000 ☐ ISO 14001 ☐ ISO 18001 ☐ TSE ☐ CE ☐		
34.Kamu-Üniversite-Sanayi İşbirliği cümlesini hiç duydunuz mu?	1) ☐ Evet 2) ☐ Hayır		
35.Van Yüzüncü Yıl Üniversitesinin sizce sanayiye katkısı var mı?	1) ☐ Evet 2) ☐ Hayır		
36.Üniversite akademisyenleri ile ortak bir çalışmanız oldu mu?	1) ☐ Evet 2) ☐ Hayır		
37.Firmanızı üniversite de görev yapan bir akademisyen hiç ziyaret etti mi?	1) ☐ Evet 2) ☐ Hayır		
38.Firma olarak üniversite ile işbirliği için hiç Üniversiteye gittiniz mi veya görüşme girişimlerin oldu mu?	1) ☐ Evet 2) ☐ Hayır		
39.Ar-Ge departmanı var ise bu departmanda kaç personel çalışmaktadır?	Sayı:.....	40.Firmanızda Ar-Ge çalışmaları yapılmıyor ise nedenleri nelerdir?	1) ☐ Kaynak yetersizliği 3) ☐ Bilgi eksikliği 2) ☐ İhtiyaç duyulmaması 4) ☐ Diğer:.....
41. Kalite-kontrol, Ar-ge vb. amaçlı kullanılan laboratuvarınız var mı?	1) ☐ Evet 2) ☐ Hayır 42. Dışarıdan kalite-kontrol, Ar-ge vb. laboratuvar hizmetleri alıyor musunuz? 1) ☐ Evet 2) ☐ Hayır		
43.İhracat şekli	1) ☐ İhracat yapmıyor 2) ☐ Doğrudan ihracat 3) ☐ Dolaylı ihracat (Aracı firma üzerinden)		
44.İhracat yapıyor ise 2013 yılı ihracat tutarı	Tutar:..... Dolar	45.En çok ihracat Yapılan ilk 4 ülke?	1)..... 2)..... 3)..... 4).....
46.İhracat yapmama nedenleriniz	1) ☐ Kaynak yetersizliği (Sermaye, nitelikli personel, teknoloji, malzeme,...) 2) ☐ Talep edilen kalite/miktarda ürün sunamama 3) ☐ Dış pazarları tanımama ve bilgi eksikliği 4) ☐ Aracı işletme bulmadaki zorluk 5) ☐ İç pazarlardan tatmin olma 6) ☐ Uygun fiyatta ürün sunamama 7) ☐ Diğer:.....		
47.Yatırımlarınızı nasıl finanse ediyorsunuz?	1) ☐ Özkaynak 2) ☐ Kredi ve/veya borçlanma 48.KOSGEB veritabanına kaydınızı mısınız? 1) ☐ Evet 2) ☐ Hayır		
49.Daha önce hibe, kredi ya da teşvik desteği alındı ise kuruluş ve destek tutarı	1) ☐ KOSGEB Tutar:.....TL 2) ☐ TÜBİTAK Tutar:.....TL 3) ☐ Avrupa Birliği Tutar:.....TL 4) ☐ Banka Tutar:.....TL	5) ☐ DAKA Tutar:.....TL 6) ☐ BST Bakanlığı Tutar:.....TL 7) ☐ Ekonomi Bakanlığı Tutar:.....TL 8) ☐ Almadım Tutar:.....TL	
50.2013 yılındaki ortalama kapasite kullanım oranı (%)	1) ☐ 0-25 2) ☐ 26-50 3) ☐ 51-75 4) ☐ 76-100		
51.Firmanızın tam kapasiteyle çalışmamasının nedenleri	1) ☐ Hammadde temin yetersizliği 2) ☐ Finansal kaynak yetersizliği 3) ☐ İşgücü ve tersizliği (Nicelik ve nitelik olarak) 4) ☐ Teknoloji yetersizliği 5) ☐ Talep yetersizliği 6) ☐ Enerji altyapısı yetersizliği 7) ☐ Diğer:.....		
52.5 yıl içerisinde yeni bir yatırım yapmayı düşünüyor musunuz?	1) ☐ Hayır 2) ☐ Evet ise; Sektör:..... Tutar:..... TL		
53.Firmanızın belirtilen hangi alanlarda geleceğe dönük ihtiyacı bulunmaktadır?	1) ☐ Yatırım için ek finans 2) ☐ İlave işletme sermayesi 3) ☐ Ürün kalitesinin iyileştirilmesi 4) ☐ İç pazarda büyüme 5) ☐ Dış pazara açılma 6) ☐ Markalaşma 7) ☐ Personel eğitimi 8) ☐ Yeni dağıtım kanalı oluşturma		
54.6331 sayılı iş sağlığı iş güvenliği kanunundan haberdar mısınız?	1) ☐ Evet 2) ☐ Hayır		
55. İşletmenizin risk analizi ve acil durum planını yaptırınız mı?	1) ☐ Evet 2) ☐ Hayır		
56. İş sağlığı ve iş güvenliği konusunda OSGB lerden destek alıyor musunuz?	1) ☐ Evet 2) ☐ Hayır		
57.Firmanızın kurumsal gelişimine destek sağlamak için danışman desteği alıyor musunuz?	1) ☐ Evet 2) ☐ Hayır		
58.Çevre kanunu kapsamında gerekli GFB ve Çevre Lisansınız var mı?	1) ☐ Evet 2) ☐ Hayır		
59. İthal ettiğiniz ara mamül varsa 2013 yılı ithalat tutarı?			
60.8, 9, 22, 42, 44, 48, 50, 51, 57. Maddedeki bilgiler kesinlikle hiçbir yerde paylaşılmayacaktır. Diğer bilgilerin www.vansanayi.net web sayfasında işyeri resminizle birlikte paylaşılmasını ister misiniz?	1) ☐ Evet 2) ☐ Hayır		
61. sizin bilgilerinizi yayınlayan web sayfasının firmanızda bir faydası olur mu?	1) ☐ Evet 2) ☐ Hayır		
62. Bu çalışmayı yapan Bilim, Sanayi ve Teknoloji İl Müdürlüğüne hiç gittiniz mi?	1) ☐ Evet 2) ☐ Hayır		

Ek 2
Van İli Sanayi Envanteri Araştırmasına Katılan Firmalar

AĞAÇ VE MOBİLYA SANAYİ

FİRMA ADI	ADRES	TEL/FAX	WEB / E-POSTA	PRODCOM	FAALİYETİ
1 3FF MOBİLYA DEK. ORM. RN. İNŞ. TURZ. SAN. TİC. LTD. ŞTİ.	Yeni Marangozlar San. Sitesi M1 Blok No:129-130 TUŞBA/VAN	432-223 23 63 432-223 67 00	www.favorikapak.com iletisim@favorikapak.com	31-01-03	Mutfak mobilya
2 ADA AHŞAP Mehmet Ferit CALAN	A. Gazi Mah. Kısmet 2.Sok.No:3 TUŞBA/VAN	432-223 23 72	www.vanadaahsap.com calan_65@hotmail.com	31-02-01	Mutfak mobilya
3 BAYRAM TİCARET Bayram KILIÇ	Yeni Çarşı Halit Deveci Cad.No:1 GEVAŞ/VAN	432-612 31 79 432-612 40 06	bayram-nivin@outlook.com	31-03-01	Yatak baza
4 BUZKAN YAPI MALZ. SAN. VE TİC. LTD. ŞTİ	Organize Sanayi Bölge Vanyolu Cad.No:4 TUŞBA/VAN	432-226 00 72	www.buzkanyapi.com fuatbuzkan@gmail.com	31-01-01	Kapı pencere
5 CRYSTAL MOBİLYA TEM. İNŞ. TUR. SAN. TİC. LTD. ŞTİ.	Organize Sanayi Bölge Vangölü Cad.6.Sok.No:2 TUŞBA/VAN	432-226 00 70 432-226 00 71		31-03-01	Yatak baza
6 DOĞU ANADOLU MATBAACILIK İTH. İHR. SAN. VE TİC. LTD. ŞTİ.	Zerbank Sok.No:5/A İPEKYOLU/VAN	432-212 16 73 432-215 46 62	www.doguofset.com dogu_ofset@hotmail.com	18-12-03	Matbaa
7 DOĞU DÖRTLER MOB. TEKS. İNŞ. TAR. HAYV. İTH. VE İHR. LTD. ŞTİ.	Organize San. Bölgesi Akdamar Cad.No:10 TUŞBA/VAN	432-226 00 02 432-226 00 02	dogustar2000@hotmail.com	31-03-02	Yaylı yatak kanepa koltuk
8 FARUK MOBİLYA Faruk AKTAŞ	Yeni Marangozlar San. Sitesi D/1 Blok No:69 TUŞBA/VAN			31-02-01	Vestiyer yüklük mutfak dolabı
9 FATİH-1 MAKİNA GIDA VE MOB. ORM. ÜRN. SAN. TİC. LTD. ŞTİ.	Yeni Marangozlar Sitesi Koop. Binası altı No:1/2 TUŞBA/VAN	432-223 12 27 432-223 12 27	www.fatihmakine.com.tr fatihmakine65@hotmail.com	31-01-03	Mutfak mobilya
10 HÜSEYİNOĞULLAR İ DAY. TÜK. MAL. İNŞ. TEM. PET. VE GIDA İTH. İHR. SAN. TİC. LTD. ŞTİ.	Organize Sanayi Bölgesi Vangölü Cad.10.Sok.No:9 TUŞBA/VAN	432-227 10 85 432-227 10 86	www.huseyinogullari.com huseyinogullari@kilimmobilya.com.tr	31-09-04	Oturma grupları sehpa
11 MEHMET GÜNDÜZ ORMAN ÜRN. MOB. İML. SAN. TİC. LTD. ŞTİ.	Organize San. Bölge Vangölü Cad.4.Sok.No:7/9 TUŞBA/VAN		gunduz65van@mynet.com	16-23-90	Kapı pencere oturma grupları

12	MEŞE MOBİLYA & KAPI İMALATI Mehmet Mehdi SAY	Yeni Marangozlar Sanayi Sitesi E2 Blok No:104 TUŞBA/VAN	432-223 26 90 432-223 26 90	www.mesekapi.com info@mesekapi.com	43-32-02	Kapı
13	ÖZ KARADENİZ MOBİLYA VE DEKORASYON Süleyman TOSUN	Yeni Marangozlar Sanayi Sitesi J2 Blok No:8 TUŞBA/VAN		suleymantosun61@hotmail.com	31-02-01	Mutfak mobilya
14	SAĞLAM OLUKLU MUKAVVA AMB. KAĞ. VE GIDA SAN. TİC. AŞ.	Organize Sanayi Bölge Ahtamara Cad.No:30 TUŞBA/VAN	432-226 01 34 432-226 01 36	www.saglamambalaj.com info@saglamambalaj.com	17-21-13	Mukavva
15	SAYTEK MOBİLYA AHŞAP İNŞ. PAZ. İTH. İHR. TİC. VE SAN. LTD. ŞTİ.	Organize Sanayi Bölgesi 2.Etap TUŞBA/VAN	432-215 26 26 432-215 98 48	www.saytekahsap.com saytekmobilya@yahoo.com.tr	16-23-90	Kapı mutfak büro mobilyaları
16	STAR RÜYAM ORG. TURZ. İNŞ. TEM. İTH. İHR. SAN. VE TİC. LTD. ŞTİ.	İŞGEM EDREMIT/VAN	432-217 00 11	starryamorganizasyon@hotmail.com	31-09-02	Aksesuar
17	VAMEDA OFSET MAT. KAĞIT REK. SAN. TİC. LTD. ŞTİ.	Hastane Cad. Nedim Odabaşı İşmerkezi İPEKYOLU/VAN	432-215 80 60 432-215 11 62	www.vameda.com.tr vamerda@vameda.com.tr	18-12-03	Matbaa
18	VAN AĞAÇ SAN. VE TİC. A.Ş.	Süphan Mah. Edremit yolu üzeri no:38 EDREMIT/VAN	432-217 34 19 432-217 18 52	www.vanagacgunstockblanks.com yusufinan@hotmail.com	25-40-01	Silah kabzalarının imalatı
19	VEFA KAĞIT Muhammed Fatih KAYA	İŞGEM No:D/8 EDREMIT/VAN	432-217 77 21 432-217 77 22	www.vefabilisim.com.tr nesim1938@hotmail.com	17-12-07	Rulo ve termal kağıt

ENERJİ SANAYİ

	FİRMA ADI	ADRES	TEL/FAX	WEB / E-POSTA	PRODCOM	FAALİYETİ
1	DOĞUBAY ELEKTRİK ÜRETİM A.Ş.	Sarimehmet Mahallesi MURADIYE/VAN	212-465 76 67	e.topcuoglu@pehlivan.av.tr	35-11-19	Elektrik
2	HALIÇ ELEKTRİK ÜRETİM A.Ş.	Koçköprü Mah. ERCİŞ/VAN		kavi_72@hotmail.com	35-11-19	Elektrik
3	HALIÇ ELEKTRİK ÜRETİM A.Ş.	Zernek Mah. GÜRPINAR/VAN		kavi_72@hotmail.com	35-11-19	Elektrik
4	HALIÇ ELEKTRİK ÜRETİM A.Ş.	Engil Mevkii EDREMİT/VAN		kavi_72@hotmail.com	35-11-19	Elektrik
5	HALIÇ ELEKTRİK ÜRETİM A.Ş.	Erciş Ağrı Yolu Üzeri 2.Km ERCİŞ/VAN		kavi_72@hotmail.com	35-11-19	Elektrik
6	İPRAGAZ A.Ş. VAN ŞUBESİ	Erciş Yolu Üzeri 3.Km TUŞBA/VAN	432-223 10 16 432-223 10 17	www.ipragaz.com.tr vantesis@ipragaz.com.tr	46-71-03	LPG
7	MİLANGAZ LPG DAĞITIM TİCARET VE SANAYİ A.Ş. VAN ŞUBESİ	Organize Sanayi Bölgesi TUŞBA/VAN	432-226 00 48 432-228 58 61	www.milangaz.com.tr van@demiroren.com.tr	46-12-01	LPG
8	MURADIYE ELEKTRİK ÜRETİM A.Ş. MURADIYE ŞUBESİ	Muradiye Çaldıran yolu 6.Km. MURADIYE/VAN	432-475 61 50 432-475 61 50	www.muradiyeelektrik.com bilgi@boydakenerji.com	35-11-19	Elektrik
9	RASA ENERJİ ÜRETİM A.Ş. VAN ŞUBESİ	Organize Sanayi Bölgesi TUŞBA/VAN	432-226 01 30 432-226 01 31	www.aksaenerji.com.tr nazifa@aksa.com.tr	35-11-10	Elektrik

GEMİ İNŞAA SANAYİ

	FİRMA ADI	ADRES	TEL/FAX	WEB / E-POSTA	PRODCOM	FAALİYETİ
1	ENZAR DENİZCİLİK TUR. VE YATÇILIK İNŞ. İTH. İHR. SAN. TİC. LTD. ŞTİ.	İŞGEM EDREMİT/VAN	432-217 13 69 432-217 13 70	www.enzaryat.com.tr netaymuhendizlik@hotmail.com.tr	30-11-02	Yat tekne

PLASTİK SANAYİ

	FİRMA ADI	ADRES	TEL/FAX	WEB / E-POSTA	PRODCOM	FAALİYETİ
1	AKDAMAR MÜHENDİSLİK TEMİZLİK YEMEK HİZM. NAK. İTH. İHR. SAN. TİC.	Organize Sanayi Bölgesi 3.Etap TUŞBA/VAN	432-215 72 72	www.akdamarplastik.com.tr akdamarmuh@hotmail.com	22-22-43	Poşet
2	ASILVAN GIDA İNŞ. MAK. SAN. TİC. LTD. ŞTİ.	Organize San. Bölgesi Vangölü Cad. 3.Sok.No:5 TUŞBA/VAN	432-226 00 31 432-226 00 33	aydinuzumcu@hotmail.com	22-23-08	Pvc kapı
3	BİŞAROĞLU MAK. SAN. VE TİC. LTD. ŞTİ.	Organize San. Bölge. Vangölü Cad.3.Sok.No:1 TUŞBA/VAN	432-226 00 34 432-226 00 38	bisarogluambalaj@hotmail.com	22-22-43	Poşet
4	BUZKANLAR MOBİLYA PVC AKS. LTD. ŞTİ.	Erciş Yolu Üzeri Et Balık yanı TUŞBA/VAN	432-223 63 63 432-223 63 43	www.buzkanlar.com.tr buzkanlaryapi@hotmail.com	22-23-08	Kapı pencere mobilya
5	DEMİRCİOĞLU CAM ALM.PVC İNŞ. İTH. İHR. TİC. VE SAN. LTD.ŞTİ	Organize Sanayi Bölgesi TUŞBA/VAN	432-223 57 67 432-223 02 46	www.demircioglu.com ferhatanildemir@hotmail.com	43-32-02	Cam Pvc kapı sistemleri
6	ER-POL PLİETİLEN PLASTİK MAK. İNŞ. İML. İTH. İHR. SAN. TİC. LTD.ŞTİ.	Organize San. Bölgesi 1.Etap No:8 TUŞBA/VAN	432-226 00 94 432-226 00 95	gulercan@hotmail.com	22-23-03	Su depoları
7	HAKPEN PVC PENCERE KAPI SİSTEMLERİ TİC.SAN. LTD.ŞTİ.	Erciş Yolu üzeri 2.Km. TUŞBA/VAN	432-223 61 11 432-223 34 34	hakpen@gmail.com	22-23-08	Kapı Pencere lambri
8	HAKPEN PVC PENCERE KAPI SİSTEMLERİ TİC.SAN. LTD.ŞTİ.	Organize Sanayi Bölgesi 3.Etap TUŞBA/VAN	432-223 61 11 432-223 34 34	hakpen@gmail.com	22-23-08	Kapı Pencere lambri
9	KUTLUTÜRK MOB. PVC TAŞ. İNŞ. İML. SAN.	Erciş Yolu 8.Km. TUŞBA/VAN	432-223 15 88 432-223 31 77	k65van@hotmail.com	20-16-01	Plastik ham madde
10	SEBAHATTİN PARLAK PARLAK PLASTİK	Organize San. Bölgesi 2.Sok..No:18 TUŞBA/VAN	432-228 60 00 432-226 01 22	parlakugur65@gamil.com	22-23-03	Su depoları Pvc
11	VAN PLASTİK SAN. TİC. A.Ş.	Erciş Yolu 5.Km. TUŞBA/VAN	432-223 35 51 432-223 01 41	www.vanplastik.com.tr info@vanplastik.com.tr	22-21-03	Boru ve fiç
12	VANGÖLÜ PLASTİK İMALATI Eşref ADSAZ	Yeni Mah. Sahil Cad.No:5 EDREMİT/VAN	432-216 34 62 432-216 08 83	vangolu_6500@mynet.com	22-23-03	Bidon ve kapağı

TARIM, HAYVANCILIK SANAYİ

	FİRMA ADI	ADRES	TEL/FAX	WEB / E-POSTA	PRODCOM	FAALİYETİ
1	HAKAN DENİZ PETROL ÜRN. PAZ. TİC.VE SAN. LTD.ŞTİ.	Organize San. Bölgesi 1.Sok.No:7 TUŞBA/VAN	432-226 00 63 432-228 59 11	hidayethakan65@hotmail.com	10-91-01	Yem
2	HAKSAN YEM İMALAT İNŞ. TAAH. SAN. VE TİC. A.Ş.	Organize San. Bölgesi TUŞBA/VAN	432-226 00 27 432-226 00 59	www.haksan.com.tr celalinan80@hotmail.com	10-91-01	Yem
3	ŞEVGİNLER YEM SAN. TİC. A.Ş.	Van Erciş Yolu Üzeri 5.Km. TUŞBA/VAN	432-226 55 02 432-226 55 03	www.sevginleryemsanayi.com.tr sevginleryem@hotmail.com	10-91-01	Yem

GIDA SANAYİ

	FİRMA ADI	ADRES	TEL/FAX	WEB / E-POSTA	PRODCOM	FAALİYETİ
1	AŞVAN GIDA TAR. HAY. İNŞ. İML. SAN. TİC. LTD. ŞTİ.	Kurubaş Geçidi Kurubaş Mah. EDREMİT/VAN	432-214 05 65 432-214 05 86	www.asvanun.com asvanun@gmail.com	10-61-02	Un
2	ARAZNUR GIDA SAN. VE TİC. LTD. ŞTİ.	Yeni Sanayi Sitesi C Blok No:9 ERCIŞ/VAN		www.aranurgida.com zafer@aranurgida.com	46-37-02	Cips
3	ARKAS TARIM VE HAYV. İNŞ. GIDA SAN. VE TİC. LTD. ŞTİ.	Güzelsu Mah. GÜRPINAR/VAN	432-571 40 93	muhasebevan@hotmail.com	10-61-02	Un
4	AS-PA GIDA SAN. PAZ. LTD. ŞTİ.	Organize San. Bölgesi TUŞBA/VAN	432-226 00 69 432-226 00 09	- akdamarun@hotmail.com	10-61-02	Un Yem
5	BEYSAN GIDA PET. ÜRN. PAZ. SAN. VE TİC. LTD. ŞTİ.	Organize San.Böl.1.Etap TUŞBA/VAN	432-212 01 32 432-216 75 64	beysangida@mynet.com	10-81-01	Şeker
6	CAN İNŞ. GIDA İML. SAN. VE TİC. LTD. ŞTİ.	Şerefiye Mah. Ordu Cad.NO:101 İPEKYOLU/VAN	432-216 85 50 432-216 92 94	ataaltayli@hotmail.com	10-61-02	Un
7	CANDOST YEMEK HİZ. OTOM. İNŞ. İTH. İHR. SAN. TİC. LTD. ŞTİ.	S.S. Doğu Toptancılar Sit.2.Kısım C Blok No:7 TUŞBA/VAN	432-223 44 44 432-223 44 44	candostyemek@hotmail.com	10-85-01	Hazır yemek
8	CAN-GÜL AKY. İNŞ. TAAH. TUR. İTH. İHR. SAN. VE TİC. LTD. ŞTİ.	Yeni Marangozlar San. Sitesi O Blok No:201 TUŞBA/VAN	432-214 50 14 432-214 50 14	sakirmamuk@hotmail.com	10-85-01	Hazır yemek
9	CEVHER BAL Halil TANDOĞAN	Konalga Mahallesi ÇATAK/VAN	432-212 16 00 432-214 79 48	www.cevherbal.com.tr haliltandogan@hotmail.com	01-49-01	Bal
10	CEVSER İNŞ. TAR. TUR. GIDA SAN. TİC. LTD. ŞTİ.	Bostaniçi Mah. İPEKYOLU/VAN	432-213 13 73 432-213 13 76	www.ereksu.com info@ereksu.com	11-07-01	Su
11	ÇAĞDAŞ EKMEK FABRİKASI Salih ALAN	Yeni Çarşı Muslih Görentaş Bulvarı NO:33 GEVAŞ/VAN	432-612 33 34	salihalan3465@gmail.com	10-71-02	Ekmek unlu mamüller
12	ÇOKLAR GIDA PET. ÜRN. MAD. NAKL. İTH. İHR. TİC. SAN A.Ş.	Organize San. Böl.1. Etap TUŞBA/VAN	432-226 00 11 432-226 00 13	www.vantat.com.tr vantat@vantat.com.tr	10-39-03	Reçel lokum tahin pekmez
13	DALPA GIDA YEMEK TEM. İNŞ. VE PAZ. TİC. SAN. LTD. ŞTİ.	Zeve Kampüs İçi TUŞBA/VAN		sutkur65@hotmail.com	10-51-05	Yoğurt ayran
14	DAYI YEĞEN İNŞ. GIDA TURZ. NAK. İTH. İHR. SAN. VE TİC. LTD. ŞTİ. VAN ŞUBESİ	Bostaniçi Şafak Mah. Kurtuluş Cad.No:152 İPEKYOLU/VAN		dayiyegen30@hotmail.com	10-85-01	Hazır yemek
15	DÖNERDERE TARIMSAL KALKINMA KOOPERATİFİ	Dönerdere Mah. ÖZALP/VAN		turgayozbek65@hotmail.com	10-51-05	Yoğurt yağ peynir

16	ERCİŞ KARDELEN PET. ÜRN. TEKS. GIDA İNŞ. İML. İTH. İHR. SAN. TİC. LTD. ŞTİ.	Tekevler Mah. Karataşlar Mevkii ERCİŞ/VAN	432-351 71 10 432-351 71 11	kardelen_yemek@hotmail.com	10-85-01	Hazır yemek
17	ERCİŞ KÜP ŞEKER Cevdet ÇELİK	Organize Sanayi Bölgesi Vangölü cad.3.Sok.No:7 TUŞBA/VAN	432-226 01 19	sekerci0465@hotmail.com	10-81-01	Şeker
18	ET VE SÜT KURUMU VAN ET KOMBİNASI MÜDÜRLÜĞÜ	Erciş Yolu Üzeri TUŞBA/VAN	432-223 53 57 432-223 53 67	www.esk.gov.tr ebkticaretvan@hotmail.com	10-11-01	Et
19	FERHAT HAZİR YEMEK GÜV. İNŞ. TEM. HİZM. SAN. VE TİC. LTD. ŞTİ.	Erciş Yolu Üzeri Doğu Töptancılar Sitesi C Blok No:28 TUŞBA/VAN	432-223 23 30	www.ferhatyemek.com ferhatyemek@hotmail.com	10-85-01	Hazır yemek
20	GÖKTAT UNLU MAMÜLLERİ Tacettin GÖK	Ordu Cad.Japon Pasajı karşısı İPEKYOLU/VAN	432-215 15 26 432-215 15 26	orhansayan77@hotmail.com	10-71-02	Ekmek Unlu mamüller
21	GÖLKENT GIDA TEM. İNŞ. ELKT. İTH. İHR. SAN. TİC. LTD. ŞTİ.	Sakarya Cad. Ziraat Bank. Karşısı GEVAŞ/VAN		ercan.65@hotmail.com	10-85-01	Hazır Yemek
22	GÖRENTAŞ SÜT ÜRÜNLERİ PAZ. TİC. VE SAN. LTD. ŞTİ.	Gürpınar Gevaş karayolu 4.km.Aşağıkaymaz Mah. GÜRPINAR/VAN	432-551 20 50	rodi_ken@hotmailk.com	10-51-05	Yoğurt ayran tereyağı peynir
23	GÜN-AL DAMAK GIDA SAN. TİC. İTH. İHR. LTD. ŞTİ.	Bahçivan Mah.Uzun 5 Sok.Onur Apart.Altı NO:19/1 İPEKYOLU/VAN	432-217 88 17	www.ahtamaralokum.com.tr info@ahtamaralokum.com.tr	10-82-04	Lokum şekerleme
24	HACIOĞLU EKMEK FABRİKASI Hasan YAKIN	Şerefîye Mah.Ordu Cad.No:22 İPEKYOLU/VAN	432-215 99 00 432-215 27 62	enginyakin@hotmail.com	10-71-02	Ekmek Unlu mamüller
25	HACIOĞLU UNLU MAMÜLLERİ Abidin YAKIN	İskele Cad.İkinisan Polisevi karşısı İPEKYOLU/VAN	432-215 80 65	abidinyakin@gmail.com	10-71-02	Ekmek unlu mamüller
26	HAKANSOY İNŞ. MÜH. TEM. TUR. SAN. VE TİC. A.Ş.	Organize San.Böl.2.Etap 2.Sok. TUŞBA/VAN	432-226 00 76 432-226 00 77	sinanhakan@msn.com	10-11-01	Yoğurt ayran
27	Hamdi ULUKAYA	Altındere Tarım İşletmesi Tesisleri ERCİŞ/VAN	432-382 22 32 432-382 22 50	mahmutulukaya@gmail.com	10-51-05	Yoğurt ayran
28	HAS ERCİŞ KÜP ŞEKER İMALATI Bülent OCAK	Çelebibağı İnönü Mah.Adilcevaz Yolu Üzeri ERCİŞ/VAN	432-354 25 56 432-354 25 56	cabirgormus@hotmail.com	10-81-01	Şeker
29	İ.HALİL PAZARBAŞI BESLEN EKMEK FABRİKASI	Sihke Cad.No:148 İPEKYOLU/VAN	432-216 24 99 432-216 95 21	beslen_ekmek@hotmail.com	10-71-01	Ekmek unlu mamüller

30	İPEKYOLU ORAGNİZASYON TAAH. VE YEMEK ÜRT. SAN. VE TİC. LTD. ŞTİ.	S.S. Doğu Toptancılar Sit. C Blok No:21 TUŞBA/VAN	432-212 12 02 432-223 19 13	www.ipekyoluorganizasyon.com.tr seda.ipekyolu@gmail.com	10-85-01	Hazır yemek
31	KARATAŞ YEMEK FAB. TEM. İNŞ. OTOM. SAN. TİC. LTD.ŞTİ.	İŞGEM No:9/A EDREMİT/VAN	432-214 54 84	karatas-yemek-fab@hotmail.com	10-85-01	Hazır yemek
32	KIR-ET NAKLİYAT GIDA İNŞ. SAN. TİC. İTH. VE İHR. LTD. ŞTİ.	Organize San. Bölgesi Akdamar Cad.No:24 TUŞBA/VAN	432-226 00 75 432-226 00 75	- vansahas@hotmail.com	52-10-02	Et
33	MAVİ KALEM YEMEK GIDA İNŞ. TAŞ. SAN. VE TİC. LTD. ŞTİ.	Organize San. Bölğ.2 Etap No:9 TUŞBA/VAN	432-226 00 22 432-226 00 24	www.mutadyemek.com mavikalemyemek@hotmail.com	10-85-01	Hazır yemek
34	MİR-UN SAN. VE TİC. A.Ş.	Organize San. Bölgesi TUŞBA/VAN	432-226 00 78 432-226 00 78	mir-un@hotmail.com	10-61-02	Un
35	MİSS YERLİ UN FARİKASI İTH. İHR. SAN. TİC. LTD. ŞTİ.	Organize San. Böl.2.Sok.No:10 TUŞBA/VAN	432-226 01 44 432-226 01 11		10-61-02	Un
36	MUSTAFA BÜYÜKASLAN BÜYÜKASLANLA R EKMEK FAB. VE UNLU MAMÜLLER	Van Yolu Cad.No:3 ERCİŞ/VAN	432-351 41 17	m.buyukaslan@hotmail.com	10-71-01	Ekmek
37	NECDET GIDA İNŞ. TUR. SAN. VE TİC. LTD. ŞTİ	Cevdetpaşa Mah.2402 Hacıbekir Bulvarı NO:48 İPEKYOLU/VAN	432-216 85 18	mustafabitirge@hotmail.com	10-71-02	Ekmek
38	ÖZMENGÖL İNŞ. SAN. TİC. AŞ.	Selimbey Mah. Melen Cad.No:50 İPEKYOLU/VAN	432-215 35 64 432-215 35 64	dagaynasi@gmail.com	10-71-02	Ekmek unlu mamüller
39	ÖZSÖNMEZ KERESTECİLİK PETROL ÜRN. VE GIDA PAZ. SAN. VE TİC. LTD. ŞTİ.	Organize San. Bölgesi 2.Etap No:11 TUŞBA/VAN	432-226 00 04	pacimo_65@hotmail.com	10-31-02	Cips (patates- mısır)
40	ÖZSÜERLER HAYVANCILIK GIDA TAŞ. TİC. LTD. ŞTİ.	Bostaniçi Mah. İPEKYOLU/VAN	432-212 27 68	www.suerlrmobilya.net suerlerhayat@hotmail.com	10-11-01	Et
41	PAZARBAŞI GIDA UN YEM PAZ. SAN. VE TİC. LTD. ŞTİ.	Organize San. Böl.2.Etap No:15 TUŞBA/VAN	432-226 01 25 432-226 01 26	pazarbasi_un@hotmail.com	10-61-02	Un yem
42	SARAY YEMEK FABRİKASI Cafer OSKAY	Kandahar Mah.D.S.İ. Kanalı Yanı MURADIYE/VAN	432-451 27 44 432-451 27 44	veysel_orskay_65@hotmail.com	10-85-01	Hazır yemek
43	ŞEVGİNLER KÜP ŞEKER BAKILAYAT GIDA AMBALAJ SAN. TİC. A.Ş.	Organize San. Bölgesi No:7 TUŞBA/VAN	432-226 55 01 432-226 00 30	www.sevginler.com.tr sevginler@sevginler.com.tr	10-81-01	Şeker

44	ŞEVGINLER UN VE İRMİK SAN. TİC. A.Ş.	Van Erciş Yolu Üzeri 5.Km. TUŞBA/VAN	432-226 55 00 432-226 55 25	www.sevginler.com.tr sevginler@sevginler.com.tr	10-61-02	Un
45	TAŞDEMİRLER UN SAN. TİC. LTD. ŞTİ.	Organize San. Bölgesi TUŞBA/VAN	432-226 00 43 432-226 00 44	www.tasdemirlerun.com.tr ali.tasdemir@hotmail.com	10-61-02	Un kepek
46	TEKBİR GIDA SAN. TİC. İTH. İHR. LTD. ŞTİ.	Salihiye Mah. Karan Sok.NO:42 ERCİŞ/VAN	432-354 20 56 432-354 20 25	tekbirseker@gmail.com	10-81-01	Şeker
47	TOPRAK CAN UN VE GIDA İNŞ. TAAH. İTH. İHR. SAN. VE TİC. A.Ş.	Suphan Mah. İpekyolu Üzeri 7.Km. EDREMİT/VAN	432-227 12 13	smmmtarkanguven@hotmail.com	10-61-02	Un
48	TÜRKİYE ŞEKER FABRİKALARI A.Ş. ERCİŞ ŞEKER FABRİKASI	Vanyolu Cad. Haydarbey Mah. ERCİŞ/VAN	432-388 20 06 432-388 20 05	www.turkseker.gov.tr ercisseker@turkseker.gov.tr	10-81-01	Şeker
49	VAN ET GIDA SAN. İÇ VE DIŞ. TİC. A.Ş.	Gürpınar-Gevaş Karayolu üzeri GÜRPINAR/VAN	432-551 23 46 432-551 23 39	www.vanet.com.tr info@vanet.com.tr	10-13-02	Et ve et ürünleri
50	YENİ VAN NUMUNE UNLU MAMÜLLERİ Mirza Mehmet YAVUZ	Bahçıvan KKB Cad.No:25 İPEKYOLU/VAN	432-214 04 40	ts_1903@hotmail.com	10-71-02	Ekmek unlu mamüller
51	YETKİN TEM. TAŞ. YEMEK HİZ. İNŞ. İTH. İHR. SAN. VE TİC. LTD. ŞTİ.	S.S. Doğu Toptancılar Sitesi B Blok No:2 TUŞBA/VAN	432-223 63 50 432-223 63 50	www.yetkinyemek.com info@yetkinyemek.com	10-85-01	Hazır yemek
52	YUSUFOĞLU UNLU MAMÜLLERİ VE EKMEK FABRİKASI Gürgin TAY	Şerefiye Mah. M.Fevzi Çakmak Cad.No:62/A İPEKYOLU/VAN	432-216 48 49	canan.aksuhilal@hotmail.com	10-71-02	Ekmek unlu mamüller

KİMYA SANAYİ

	FİRMA ADI	ADRES	TEL/FAX	WEB / E-POSTA	PRODCOM	FAALİYETİ
1	AK-SER YAPI KİMYASAL ÜRETİM PAZ. İNŞ. İTH. İHR. SAN. TİC. LTD. ŞTİ.	Organize San. Bölgesi 1.Sok.No:4 TUŞBA/VAN	432-226 00 86 432-226 00 86	sen_yasar30@mynet.com	23-64-01	Yapı Kim. derz kalekim yapıştırıcı
2	AKYÜZ MERMER Muhlis AKYÜZ	Yeni Sanayi Sitesi A Blok ERCİŞ/VAN		colorvboya@gmail.com	20-30-13	Boya
3	AS-PA GIDA SAN. PAZ. LTD. ŞTİ.	Organize Sanayi Bölgesi Vangölü Cad.11.Sok. VAN	432-226 00 69 432-226 00 09	akdamarun@hotmail.com	22-21-03	strafor
4	AURALİNE ENDÜSTRİYEL YAPI KİMYASALLARI İNŞ. SAN. TİC. LTD. ŞTİ.	Organize Sanayi Bölg.2.Cad.No:2 TUŞBA/VAN	432-226 01 52 432-226 01 53	www.auralineyapi.com info@auralineyapi.com	23-64-01	Yapı Kim. derz kalekim yapıştırıcı
5	BOSAŞ MÜH. MİM. İNŞ. SAN. VE TİC. LTD. ŞTİ.	Organize Sanayi Bölgesi 3.Etap No:7 TUŞBA/VAN	432-226 54 54 432-226 54 53	www.bospor.com.tr bosasyapiinsaat@hotmail.com	22-21-03	strafor
6	DURANLAR SAĞ. EĞİTİM SPOR VE TAR. LTD. ŞTİ.	Organize Sanayi Bölgesi Vangölü Cad.NO:43 TUŞBA/VAN	432-226 01 91 432-226 01 91	www.duranlarambalaj.com duranlarambalaj@gmail.com	22-29-99	Köpük tabak
7	ESVAN KOLONYA KOZMETİK SAN. İTH. İHR. LTD. ŞTİ.	Organize Sanayi Bölgesi Vangölü Cad.11.Sok.No:2 TUŞBA/VAN	432-223 23 58 432-223 62 48	www.esvankimya.com esvan65@mynet.com	20-42-02	Kolonya, deterjan
8	GÜLERBAY İMALAT İNŞ. SAN. VE TİC. A.Ş.	Organize Sanayi Bölgesi Van gölü Cad.No:39 TUŞBA/VAN	432-228 50 06 432-228 50 05	www.dolpindayboya.com nuriguleryuz65@hotmail.com	20-30-13	Boya
9	KALORİ ENERJİ ISI İMALAT İTH. İHR. İNŞ. TİC. LTD. ŞTİ.	Organize San. Bölg. Akdamar Cad. TUŞBA/VAN	432-226 00 20 432-226 00 21	keban65@hotmail.com	23-99-02	Isı yalıtım malzemeleri
10	KENAN YAPI VE VE YAPI MALZ. İNŞ. SAN. TİC. VE PAZ. LTD. ŞTİ.	Organize Sanayi Bölgesi TUŞBA/VAN	432-226 00 07 432-226 00 62	www.kareser.com.tr naimyavuzcan@kareser.com.tr	20-59-14	Yapı kim. derz kalekim yapıştırıcı
11	NHS KİMYA VE İZOSYONAT MAD. NAK. İTH. İHR. SAN. TİC. LTD.ŞTİ.	Andaç Mahallesi Gölvan Petr. yanı EDREMİT/VAN		ay_sever65@mynet.com	19-20-16	Madeni yağ
12	ÖZ MOBİL MADENİ YAĞLAR ÜRETİM PAZ. SAN. VE TİC. LTD.	Organize Sanayi Bölgesi TUŞBA/VAN	432-228 62 26 432-228 62 27	oz.mobil@hotmail.com	19-20-16	Madeni yağ
13	ÖZERŞAH ENERJİ VE PET. ÜRÜN. TİC. VE SAN. LTD. ŞTİ.	Organize Sanayi Bölgesi TUŞBA/VAN	432-226 00 49 432-226 00 52	www.wanoil.com savra_81@hotmail.com	51-51-06	Madeni yağ
14	YILMAZLAR SİNAİ VE TIBBİ GAZLAR PAZ. TİC. LTD. ŞTİ.	Organize Sanayi Bölgesi Vangölü Cad. TUŞBA/VAN	432-226 01 08 432-226 01 09	www.yilmazlargaz.com.tr info@yilmazlargaz.com.tr	20-11-01	Oksijen tüp dolumu
15	ZÜYET HAKAN PERİHANOĞLU APEX BORU & PROFİL SANAYİ	Organize San. Bölg. 2 Etap Akdamar Cad.2.Sok.No:2 TUŞBA/VAN	432-226 01 48 432-226 01 49	www.apexboru.com vanapexboru@hotmail.com	22-21-04	Boru sondaj drenaj

MADEN, TAŞ VE TOPRAK ÜRÜNLERİ SANAYİ

FİRMA ADI	ADRES	TEL/FAX	WEB / E-POSTA	PRODCOM	FAALİYETİ
1 AB-D PROJE DANIŞMANLIK HİZM. SAN. VE TİC. A.Ş.	Uysal Mah. GEVAŞ/VAN	432-215 08 98 432-214 54 70	kalitebeton6500@hotmail.com	08-11-06	Taş ocağı
2 AFRA KÖMÜR İNŞ. SAN. TİC. A.Ş.	Kapıköy Mah. SARAY/VAN	432-214 73 75 432-216 35 10	www.afrainsaat.com.tr aykoc@hotmail.com	08-11-06	Taş ocağı
3 AFRA KÖMÜR İNŞ. SAN. TİC. A.Ş.	Mamedik Mah. ÖZALP/VAN	432-214 73 75 432-216 35 10	www.afrainsaat.com.tr aykoc@hotmail.com	08-11-06	Taş ocağı
4 AFRA KÖMÜR İNŞ. SAN. TİC. A.Ş.	Hoşgedik mevkii İPEKYOLU/VAN	432-214 73 75 432-216 35 10	www.afrainsaat.com.tr aykoc@hotmail.com	08-11-06	Taş ocağı
5 AL-BA YAPI İNŞAAT BET. SAN. NAK. TİC. LTD. ŞTİ.	Taşoluk Mahallesi ERCİŞ/VAN	432-351 90 05 432-351 91 68	www.albagrup.com.tr albahazirbeton@hotmail.com	08-11-06	Taş ocağı
6 AL-BİL KUM ELEMESİLERİ Kahraman BİLİCİ	Örene Mah.Seyit Memed mevkii ERCİŞ/VAN	432-351 90 05 432-351 91 68	charizma@hotmail.com	08-12-01	Kum ocağı
7 ARAZYOL YAPI MADENCİLİK TARIM HAYV. İNŞ. SAN. VE TİC.A.Ş.	Haydarbey Mahallesi ERCİŞ/VAN	432-386 30 07	www.gokcenaygroup.com b_biter65@hotmail.com	08-11-06	Taş ocağı
8 AVA YOL MADENCİLİK İNŞ. TAŞ. TİC. VE SAN. LTD. ŞTİ.	Aşağı Çitli Mahallesi İPEKYOLU/VAN	432-216 46 40 432-216 46 40	www.avayol.com.tr avayolinsaat@hotmail.com	08-11-06	Taş ocağı
9 BARIŞLAR MADENCİLİK TAŞ. İNŞ. VE GIDA ÜRN. PAZ. İTH. İHR. SAN. TİC. LTD. ŞTİ.	Organize San. Bölgesi Vangölü Cad.5.Sok.No:1 TUŞBA/VAN	432-226 01 04 432-226 01 05	www.barislarmermer.com barislaromadencilik@gmail.com	23-70-01	Mermer
10 BE-KA NAK. İNŞ. VE TAAH. İTH. İHR. LTD. ŞTİ.	Kalecik Mahallesi TUŞBA/VAN	432-216 14 13 432-216 03 00	efem.mimar@gmail.com	08-11-06	Taş ocağı
11 BİAR İNŞAAT MADENCİLİK TAR. VE HAYV. TEKS. TAAH. İTH. İHR. SAN. VE TİC. LTD. ŞTİ.	Özalp Yolu üzeri 6.Km.Kırat Mevkii İPEKYOLU/VAN	432-214 35 05 432-214 35 05	biarinsaat@hotmail.com	08-11-06	Taş ocağı
12 BSK-AYDIN İNŞ. MAD. TUR. SAN. VE TİC. LTD. ŞTİ.	Tekler Mah. ERCİŞ/VAN	432-214 36 45 432-214 23 14	bskmad@hotmail.com	08-11-06	Taş ocağı
13 COŞKUN İNŞAAT TARIM PAZ. SAN. VE TİC. LTD. ŞTİ.	Otluca Mah. Köprükötü Sok. TUŞBA/VAN	432-214 31 49 432-215 13 80	cmoguzbjk@hotmail.com	08-12-01	Kum ocağı
14 DATAŞ İNŞAAT MADENCİLİK Mahmut DÜLGER	Faruk Mahallesi TUŞBA/VAN	432-223 26 80 432-223 17 18	www.dulger.com.tr fikret@dulger.com.tr	08-11-06	Taş ocağı
15 DOĞU İNŞAAT TAAH. MAD. SAN. VE TİC. LTD. ŞTİ.	Dereüstü Mah. İPEKYOLU/VAN	432-214 46 02	www.dogusirketlergrubu.com	08-11-06	Taş ocağı

16	DOĞU İNŞAAT TAAH. MAD. SAN. VE TİC. LTD. ŞTİ.	Kızıltaş Mah. GEVAŞ/VAN	432-214 46 02	www.dogusirketlergrubu.com	08-11-06	Taş ocağı
17	DOĞU İNŞAAT TAAH. MAD. SAN. VE TİC. LTD. ŞTİ.	Hoşgedik mevkii TUŞBA/VAN	432-214 46 02	www.dogusirketlergrubu.com	08-11-06	Taş ocağı
18	EFEM MİMARLIK MADENCİLİK MAK. MÜH. İNŞ. VE TAAH. SAN. TİC. LTD. ŞTİ.	Kalecik Mahallesi TUŞBA/VAN	432-216 14 13 432-216 03 00	efem.mimar@gmail.com	08-11-06	Taş ocağı
19	ERDİNÇ NAK. İTH. İHR. SAN. VE TİC. LTD. ŞTİ.	Adilcevaz Yolu Üzeri Bayramlı Mah. ERCİŞ/VAN	432-354 41 50 432-354 41 50	avayolinsaat@hotmail.com	08-11-06	Taş ocağı
20	EREK BETON İNŞ. TURZ. TAŞ. SAN. VE TİC. LTD. ŞTİ.	Tabanlı Mahallesi TUŞBA/VAN	432-223 40 40 432-223 40 40	www.erekbeton.com.tr info@erekbeton.com.tr	08-11-06	Taş ocağı
21	EYYÜPOĞLU MAD. TAŞ. İNŞ. TURZ. PETR. MEDİKAL GIDA İTH. İHR. SAN. VE TİC. LTD. ŞTİ.	Gedikbulak Mah. TUŞBA/VAN	432-351 23 03 432-351 23 03	hamzaunal_van@hotmail.com	08-11-06	Taş ocağı
22	Fahrettin BEYAZELMA	Gedikbaşı Mahallesi BAŞKALE/VAN		bireybyzma65@hotmail.com	08-11-06	Taş ocağı
23	GÖKÇENAY İNŞAAT TİCARET VE SANAYİ A.Ş.	Kalecik Mahallesi TUŞBA/VAN	432-215 64 20 432-215 64 19	www.gokcenaygroup.com b_biter65@hotmail.com	08-11-06	Taş ocağı
24	Halil GÖKÇENAY	Direkli Köyü ÇALDIRAN/VAN	432-216 45 03 432-215 64 19	www.gokcenaygroup.com b_biter65@hotmail.com	08-11-06	Taş ocağı
25	İNELSAN İNŞ. ELK. SAN. TİC. LTD. ŞTİ.	Gevaş Gürpınar Yol ayrımı GEVAŞ/VAN	432-210 17 80 432-210 17 79	www.inelsan.com.tr msciftci65@gmail.com	23-99-05	Asfalt plent
26	M EMİN OTOMOTİV İNŞ. MADENCİLİK SAN. TİC. LTD. ŞTİ.	Kızıltaş Mah. GEVAŞ/VAN	432-214 12 43 432-214 12 43		08-11-06	Taş ocağı
27	MALAYLAR MERMER İNŞ. NAK. MADENCİLİK SAN. VE TİC. LTD. ŞTİ.	Organize San. Bölgesi Ahtamar Cad.No:38 TUŞBA/VAN		ahmetmalay@hotmail.com	23-70-01	Mermer
28	MİROĞULLARI İNŞ. PET. ÜRÜN PAZ. SAN. TİC. LTD. ŞTİ.	Kuşdağı Mevkii GÜRPINAR/VAN	432-216 26 74 432-216 26 73	www.mirogullari.com.tr info@mirogullari.com.tr	08-11-06	Taş ocağı
29	NK İNŞAAT NAK. MAD. SAN. VE TİC. LTD. ŞTİ.	Bölmeçeli Mah. GÜRPINAR/VAN	432-216 65 56 432-214 30 40	NK_insaat@hotmail.com	08-11-06	Taş ocağı
30	Nurettin GÖZEL	Memetalan Mahallesi ÖZALP/VAN	432-214 23 09 432-214 49 79	muzaffer mujdeci@hotmail.com	08-11-06	Taş ocağı
31	ÖLMEZ BETON YAPI ELM. İML. İNŞ. NAK. GIDA TAAH. SAN. VE TİC. LTD. ŞTİ.	Organize Sanayi Bölg. Vangölü Cad.10.Sok.No:12- 14 TUŞBA/VAN	432-226 00 60 432-226 0 61	www.olmezbeton.com.tr olmezbeton@hotmail.com	23-70-01	Yapay mermer

32	RSM MADENCİLİK ENERJİ İNŞ. VE TÜR. İTH. İHR. SAN. TİC. A.Ş.	Kapıköy SARAY/VAN	432-226 55 42 432-226 55 42	www.rsmmadencilik.com.tr info@rsmmadencilik.com.tr	08-11-06	Taş ocağı
33	SİLAHTAROĞLU İNŞAAT HARF. NAK. VE TİC. LTD. ŞTİ.	Esenpınar Mah. İPEKYOLU/VAN	432-354 33 01 432-351 60 16	www.silahtaroglu.com info@silaharoglu.com	08-11-06	Taş ocağı
34	ŞAH MERMER Ahmet Şahin KÜÇÜK	Akköprü Mah.Özalp Yolu Üzeri Toprakkale Mevkii TUŞBA/VAN	432-228 62 26 432-228 62 27	oz.mobil@hotmail.com	23-70-01	Mermer
35	VAN MERMER MADENCİLİK SAN. TİC. A.Ş.	Organize Sanayi Bölg. Akdamar Cad.No:17 TUŞBA/VAN	432-226 06 65 432-226 06 66	www.gokcenaygroup.com b_biter65@hotmail.com	23-70-01	Mermer
36	VAN TAŞ MOZAIK İML. SAN. TİC. A.Ş.	Kevenli Mevkii TUŞBA/VAN		muhammedvanyem1968@hotmail.com	08-91-01	Kalsit
37	Y.T.Y. İNŞAAT NAK. TUR. MAD. SAN. VE TİC. LTD.ŞTİ.	Tabanlı Mahallesi TUŞBA/VAN	432-225 25 00 432-223 24 87	www.ytyinsaat.com.tr info@ytyinsaat.com.tr	08-11-06	Taş ocağı
38	Y.T.Y. İNŞAAT NAK. TUR. MAD. SAN. VE TİC. LTD. ŞTİ.	Koçkiran Mahallesi SARAY/VAN	432-225 25 00 432-223 24 87	www.ytyinsaat.com.tr info@ytyinsaat.com.tr	08-11-06	Taş ocağı
39	ZEYDANLI TURİZM İNŞ. VE TİCARET LTD.ŞTİ.	Organize Sanayi Bölgesi TUŞBA/VAN	432-227 31 77 432-227 31 77	zeydanliinsaat@mynet.com	23-70-01	Blok taş kesimi

METAL SANAYİ

	FİRMA ADI	ADRES	TEL/FAX	WEB / E-POSTA	PRODCOM	FAALİYETİ
1	AKIN RAKOR İML. OTO YEDEK PARÇA TAŞ. İHR. A.Ş.	Organize Sanayi Bölgesi Vangölü Cad.No:39 TUŞBA/VAN	432-223 30 70 432-223 49 89	www.akinrekor.com akinrekor65@hotmail.com	28-49-05	Rakor
2	AKIN REKOR Nihat DURAK	Yeni Sanayi Sitesi E-1 Blok No:16 TUŞBA/VAN	432-223 31 85 432-223 31 85	akinrekor65@hotmail.com	25-62-02	Rakor
3	DURBAK METAL İNŞ. GIDA PET. ÜRN. İTH. İHR. VE TİC. SAN. LTD. ŞTİ.	Organize Sanayi Bölgesi TUŞBA/VAN	432-214 43 50 432-214 43 50	durbak_metal@hotmail.com	27-52-02	Soba semaver mangal
4	DURNA ÇELİK YAPILAR İMALAT MÜH. İNŞ. SAN. VE TİC. LTD. ŞTİ.	Organize San. Bölgesi 2.Sok.NO:5 TUŞBA/VAN	432-226 00 65 432-226 00 65	alidurna14@hotmail.com	24-10-05	Çelik Kapı
5	EKSSEN METAL MAK. İNŞ. İML. SAN. TİC. LTD. ŞTİ.	Oto San. Sitesi B9 Blok No:19 TUŞBA/VAN	432-223 50 00 432-223 58 64	www.ekssen.com.tr info@ekssen.com.tr	25-62-02	Sac işleme kesimi oluk yapımı
6	ER-BEY METAL TUR. GIDA VE İNŞ. PAZ. SAN. VE TİC. LTD. ŞTİ.	Organize Sanayi Bölgesi Vangölü Cad.11.Sok.No:3 TUŞBA/VAN	432-226 02 15 432-226 02 14	www.er-beymetal.com er-beymetal@hotmail.com	46-39-02	Çatı sac sistemleri
7	GELİŞİM FASON SAC KESİM BÜKÜM VE DEMİR ÇELİK SAN. TİC. LTD. ŞTİ.	Oto San. Sitesi B9 Blok No:17 TUŞBA/VAN	432-223 62 52 432-223 62 53	finansman1@windowslive.com	24-10-03	Sac işleme kesimi oluk yapımı
8	GÜNEY TORNA & RAKOR Alaaddin GÜNEY	Yeni Sanayi Sitesi B8 Blok NO:2 TUŞBA/VAN	432-223 61 32 432-223 25 25	hrn_065@hotmail.com	25-62-02	Rakor
9	İZLER PANO İML. TEM. ELK. VE İNŞ. SAN. TİC. LTD.ŞTİ.	İŞGEM No:6/A EDREMİT/VAN	432-217 73 32 432-217 73 32		27-12-01	Elektrik Panosu
10	KARABULUT ÇELİK KAPI Murat KARABULUT	İŞGEM No:11 EDREMİT/VAN	432-217 17 79	muratkarabulut65@hotmail.com	25-12-05	Çelik Kapı
11	KENAN KAZAN Kenan ERBEK	Organize Sanayi Bölgesi Vangölü Cad.No:50 TUŞBA/VAN		kenanerbek@hotmail.com	25-30-01	Kazan
12	NURİŞ HAVALANDIRMA VE ISIT. SOĞ. SİS. İNŞ. ELEK. SAN. TİC. LTD. ŞTİ.	Organize Sanayi Bölgesi Vangölü Cad.12/Sok.NO:3 TUŞBA/VAN		nuris.memet@gmail.com	43-22-01	Havalandırma sistemleri
13	ÖZİRVENLER MAK. SAN. METAL İŞLERİ Bekir İRVEN	Karataşlar Mevkii Yeni Sanayi Sitesi ERCİŞ/VAN	432-388 24 28 432-388 24 28	bekirirven65@gmail.com	24-10-03	Zirai aletler

OTOMOTİV SANAYİ

	FİRMA ADI	ADRES	TEL/FAX	WEB / E-POSTA	PRODCOM	FAALİYETİ
1	EFE OTO LASTİK SANAYİİ Tayyar DÜZEN	Yeni Sanayi Sitesi E/1 Blok No:6 TUŞBA/VAN	432-223 28 38 432-223 44 24	www.ergunlastik.com tayyarergun@hotmail.com	22-11-18	Lastik Kaplama
2	ERKAP OTO KASTİK KAPLAMA İbrahim ERAY	Eminpaşa Mah. Lalepaşa mevkii No:366 EDREMİT/VAN	432-217 26 26 432-217 26 26	vanerkap@hotmail.com	45-20-02	Lastik Kaplama
3	TOKER RÖMORK İMALATI Husref TOKER	Küçük Sanayi Sitesi A Blok No:1 ÖZALP/VAN	432-712 22 19 432-712 22 19		28-30-08	Römork
4	YUSUFOĞULLARI ZİRAİ ALET VE RÖMORK İMALATI Halit GÖLCİ	Yeni Sanayi Sitesi 3B Blok No:23 TUŞBA/VAN	432-223 27 39	halitgolci@hotmail.com	23-30-08	Zirai aletler römork

PAKETLEME SANAYİ

	FİRMA ADI	ADRES	TEL/FAX	WEB / E-POSTA	PRODCOM	FAALİYETİ
1	ÇOKLAR GIDA PET. ÜRN. MAD. NAKL. İTH. İHR. TİC.SAN A.Ş.	Organize San. Bölgesi 3.Etap TUŞBA/VAN	432-226 00 11 432-226 00 13	www.vantat.com.tr vantat@vantat.com.tr	82-92-01	Bakliyat
2	DEMİRÖNAL GIDA VE PAZARLAMA AMBALAJ MALZEMESİ Bayram DEMİRÖNAL	İŞGEM No:1/8 EDREMİT/VAN		demironalficaret@hotmail.com	17-22-02	Islak mendil
3	ÖZHANLAR GIDA BAKLİYAT İTH. İHR. SAN. VE TİC. LTD. ŞTİ.	Organize San. Böl.No:90 TUŞBA/VAN	432-226 00 39 432-226 00 81	ozhantuz@hotmail.com	82-92-01	Tuz bakliyat
4	Tekin AVCI GÜR- İŞ PAZARLAMA	Organize Sanayi Bölgesi Konya Tuz Fab. No:6 TUŞBA/VAN	432-226 00 16 432-226 01 16	tekinavcigurispas@gmail.com	46-39-02	Tuz

TEKSTİL SANAYİ

	FİRMA ADI	ADRES	TEL/FAX	WEB / E-POSTA	PRODCOM	FAALİYETİ
1	MEYE TEKSTİL İNŞAAT OTO GIDA TİC.VE SAN. LTD. ŞTİ.	Hatuniye Mah. Çiçek Sok.No:1 İPEKYOLU/VAN	432-217 17 87 432-217 17 87	www.louisparkfashion.com louisparkvan@hotmail.com	14-14-01	Tişört
2	SAADAT TUR. TEKS İNŞ. TAŞ. SAN. TİC. LTD. ŞTİ	Eminpaşa Mah.Edremit Yolu Üzeri 7.Km.Skoda Plaza Yanı No:1 EDREMİT/VAN	-	saadattekstil@hotmail.com	13-96-04	Tişört
3	URARTU HALI KİLİM İML. PAZ. İTH. İHR. TUR. SAN. VE TİC. LTD. ŞTİ.	Van Edremit yolu 9.km. EDREMİT/VAN	432-217 97 65 432-217 97 69	www.urartu.com.tr urartuhali@gmail.com	13-93-01	Halı, kilim
4	ZERNEK TEKSTİL TARIM HAYV. İNŞ. İTH. İHR. SAN. TİC. LTD. ŞTİ.	Cumhuriyet Mah. Cezaevi Sok.No:12 GÜRPINAR/VAN	432-551 31 90 432-217 17 87	www.louisparkfashion.com louisparkvan@hotmail.com	14-14-01	Tişört

YAPI SANAYİ

	FİRMA ADI	ADRES	TEL/FAX	WEB / E-POSTA	PRODCOM	FAALİYETİ
1	7A İNŞAAT MAD. NAK. TEKSTİL SAN. VE TİC. LTD. ŞTİ.	Gevaş Gürpınar Yol ayrımı EDREMİT/VAN			23-61-02	Beton yapı elemanları
2	AKFA BETON İNŞ. MAD. TİC. SAN. LTD. ŞTİ.	Haydar Mah. SS. Küçük Sanayi Sit. Yanı ERCİŞ/VAN	432-388 25 21 432-388 25 21	www.akfabeton.com.tr akfabeton@hotmail.com	23-61-02	Beton yapı elemanları
3	AL-BA YAPI İNŞAAT BET. SAN. NAK. TİC. LTD. ŞTİ.	Haydar Mah. SS. Küçük Sanayi Sit. Yanı ERCİŞ/VAN	432-351 90 05 432-351 91 68	www.albagrup.com.tr albahazirbeton@hotmail.com	23-63-01	Hazır beton
4	AŞKALE ÇİMENTO SANAYİ T.A.Ş. VAN ŞUBESİ	Eski Cami Mah.Sahil Cad. EDREMİT/VAN	432-312 25 95 432-312 25 93	www.vancimento.com.tr info@vancimento.com.tr	23-51-01	Çimento
5	ATABEŞ İNŞ. GIDA TEKS. ELK. PAZ. SAN. VE TİC. LTD. ŞTİ.	Alkanat Mah.Derezemini mevkii ERCİŞ/VAN	432-351 39 10 432-351 39 19	izzettinozturk63@hotmail.com	23-61-02	Beton yapı elemanları
6	AVA YOL MADENCİLİK İNŞ. TAŞ. TİC.VE SAN. LTD. ŞTİ.	Adilcevaz Yolu Üzeri Bayramlı Mah. ERCİŞ/VAN	432-216 46 40 432-216 46 40	www.avayol.com.tr avayolinsaat@hotmail.com	23-63-01	Beton yapı elemanları
7	AY DEMİRLER BİMS BLOK Muğdat EBİNÇ	Organize Sanayi Bölgesi Akdamar Cad.2.Etap No:5 TUŞBA/VAN			23-20-16	Bims
8	BİLİCİ MİM. TAAH. İNŞ. VE KONTROLÖRLÜK Engin BİLİCİ	Kandahar Mah. Çaldıran Yolu üzeri MURADIYE/VAN	432-451 31 70 432-451 31 70	enginbilici@gmail.com	23-63-01	Hazır beton
9	BİLİCİ YAPI İNŞAAT EML. MED. GIDA. ENJ. İTH. İHR. SAN. TİC. LTD. ŞTİ.	Örene Mah.Çelebibağı kavşağı ERCİŞ/VAN		www.biliciyapiinsaat.com muhasabe_6565@hotmail.com	23-63-01	Hazır beton
10	CASER İNŞAAT VE TİCARET A.Ş.	Erciş Yolu Üzeri 7.Km. MTA yol ayrımı TUŞBA/VAN	432-226 54 61 432-214 81 20	www.caser.com.tr info@scaser.com.tr	23-63-01	Hazır beton
11	DOĞU BETON MAD. TUR. ENJ.SAN.VE TİC.LTD.ŞTİ.	Erciş Yolu Üzeri 5.Km. TUŞBA/VAN	432-223 05 07 432-223 32 02	www.dogubeton.com.tr davutyabalak@dogubeton.com.tr	23-63-01	Hazır beton
12	DOĞU PETROL ÜRÜNLERİ PAZ. SAN. VE TİC. LTD.ŞTİ.	Hoşgedik mevkii TUŞBA/VAN	432-214 46 02 432-214 40 80		23-99-05	Asfalt plent
13	EBİ BETON İNŞ. HAFR. NAK. MAD.TAAH. İTH. İHR. SAN. TİC. LTD. ŞTİ.	Erciş yolu üzeri 8.km. TUŞBA/VAN	432-226 55 55 432-226 55 56	www.ebibeton.com.tr ebibeton@hotmail.com	23-63-01	Hazır beton

14	EFEM MİMARLIK MADENCİLİK MAK. MÜH. İNŞ. VE TAAH. SAN. TİC. LTD. ŞTİ.	Kalecik Mahallesi TUŞBA/VAN	432-216 14 13 432-216 03 00	efem.mimar@gmail.com	23-63-01	Hazır beton
15	EPO PETROL ÜRN. İNŞ. MAD. LTD. ŞTİ.	Ağrı Yolu Üzeri Zortul Çayı Yanı ERCİŞ/VAN	432-351 50 20 432-351 35 55	epobims@hotmail.com	23-61-02	Bims
16	ER-AL BİMS YAPI ELM. İNŞ. MAD. İTH. İHR. SAN. A.Ş.	Haydarbey Mah. Sinemiş mevkii ERCİŞ/VAN	432-386 30 01 432-386 30 02	www.eralbims.com.tr eralbims@hotmail.com	23-61-02	Beton yapı elemanları
17	ERCİŞ PARKE SANAYİİ İNŞ. TAAH. NAK. TİC. LTD. ŞTİ	Ağrı Yolu üzeri ERCİŞ/VAN	432-351 32 12	www.ercisparke.com.tr ercisparkesan@hotmail.com	23-61-01	Beton yapı elemanları
18	EREK BETON İNŞ. TURZ. TAŞ. SAN. VE TİC. LTD. ŞTİ.	Erciş Yolu üzeri 7.km. TUŞBA/VAN	432-223 40 40	www.erekbeton.com.tr info@erekbeton.com.tr	23-63-01	Hazır beton
19	EREZ İNŞAAT ENERJİ SAN. VE TİC. A.Ş.	Haydarbey Mevkii ERCİŞ/VAN	432-386 30 07	www.gokcenaygroup.com b_biter65@hotmail.com	23-99-05	Asfalt plent
20	ERTOPÇU İNŞAAT TAŞ. VE GIDA SAN. TİC. LTD.ŞTİ.	Devlet Hastanesi Karşısı ÇALDIRAN/VAN	432-412 22 23 432-412 22 23	ertopcu_insaat@hotmail.com	23-63-01	Hazır beton
21	ETE İNŞ. SAN. VE TİC. LTD. ŞTİ.	Organize Sanayi Bölgesi 1.Etap No:123 TUŞBA/VAN	432-226 02 06 432-226 00 25	www.etebeton.com.tr info@etebeton.com.tr	23-61-01	Beton yapı elemanları
22	GEZ-TAŞ BLOK BİMS YAPI ELM. İNŞ. NAK. GIDA PET. İTH. İHR. SAN. TİC. LTD. ŞTİ.	Çelebibağı Kasabası Adilcevaz Yol üzeri İnönü Mah. ERCİŞ/VAN	432-377 33 30 432-351 88 55	gez-tas@hotmail.com	23-20-16	Bims
23	GÖKÇE İŞ İNŞ. MADENCİLİK PET. NAK. İTH. İHR. SAN. TİC. LTD. ŞTİ.	Özalp Saray Yolu 5.km Dorutay yol ayrımı Özalp Beton ÖZALP/VAN	432-214 20 19 432-214 20 19	m.zekibozkurt@hotmail.com	23-63-01	Hazır beton
24	GÖKÇENAY İNŞAAT TİCARET VE SANAYİ A.Ş.	Kalecik Mahallesi TUŞBA/VAN	432-215 64 20 432-215 64 20	www.gokcenaygroup.com b_biter65@hotmail.com	23-63-01	Hazır beton
25	GÖKÇENAY İNŞAAT TİCARET VE SANAYİ A.Ş.	Kalecik Mahallesi TUŞBA/VAN	432-215 64 20 432-215 64 20	www.gokcenaygroup.com b_biter65@hotmail.com	23-99-05	Asfalt plent
26	GÜVEN BLOK BİMS İML. İNŞ. LTD. ŞTİ.	Organize Sanayi Bölgesi TUŞBA/VAN	432-226 54 77 432-226 54 77	muttalipkarabacak43@hotmail.com	23-20-16	Bims
27	İL-SA BETON İNŞ. SAN. VE TİC. LTD. ŞTİ.	Organize Sanayi Bölgesi TUŞBA/VAN	432-226 55 11 432-226 54 72	www.ilsabeton.com.tr info@ilsabeton.com.tr	23-61-02	Beton yapı elemanları
28	İL-SA BETON İNŞ. SAN. VE TİC. LTD.ŞTİ.	Erciş yolu üzeri TCK asfalt şant.bitişiği ERCİŞ/VAN	432-226 55 11 432-226 54 72	www.ilsabeton.com.tr info@ilsabeton.com.tr	23-61-02	Beton yapı elemanları
29	İNAN KENT BETON İML. İNŞ. İTH. İHR. SAN. TİC. LTD.ŞTİ.	Van Gürpınar karayolu 6.km.Kurubaş mekkii EDREMİT/VAN	432-214 86 86	www.inanbeton.com.tr inan_beton@hotmail.com	23-63-01	Hazır beton

30	İREZ BETON İNŞ. HARFIYAT NAK. SAN. VE TİC. LTD. ŞTİ.	Erciş Yolu Üzeri 20.Km. F Tipi Cezaevi karşısı TUŞBA/VAN	432-216 63 84 432-216 63 84	irez_beton@hotmail.com	23-63-01	Hazır beton
31	İZFA KARO BETON YAPI ELEMENLARI İrfan GEZER	Erciş Yolu Üzeri Bölge Trafik karşısı TUŞBA/VAN	432-223 50 86 432-223 65 81	www.izfayapi.net izfakaro@hotmail.com	23-61-03	Beton yapı elemanları
32	İZFA KARO BETON YAPI ELM. İML. İNŞ. MÜH. SAN. TİC. LTD. ŞTİ.	Organize Sanayi Bölgesi Akdamar Cad.No:34 TUŞBA/VAN	432-223 50 86 432-223 65 81	www.izfayapi.net izfakaro@hotmail.com	23-61-03	Beton yapı elemanları
33	KANDAŞOĞLU İNŞ. NAK. SAN. TİC. LTD. ŞTİ.	Gürpınar-Gevaş Yol ayrımı EDREMİT/VAN	432-214 30 40	kandasoglu65@hotmail.com	23-63-01	Hazır beton
34	KÖROĞLU İNŞAAT HAZ. BET. MAD. TAAH. PAZ. SAN. VE TİC. LTD. ŞTİ.	Erciş Yolu Üzeri Organize Sanayi yanı TUŞBA/VAN	432-226 01 11 432-226 01 17	www.mahmutkoroglu.com.tr koroglu.insaat@hsoz.kep.tr	23-63-01	Hazır beton
35	KÖROĞLU İNŞAAT HAZ. BET. MAD. TAAH. PAZ. SAN. VE TİC. LTD. ŞTİ.	Erciş Yolu Üzeri Organize Sanayi yanı TUŞBA/VAN	432-226 01 11 432-226 01 17	www.mahmutkoroglu.com.tr koroglu.insaat@hsoz.kep.tr	23-99-05	Asfalt plent
36	KÖROĞLU İNŞAAT HAZ. BET. MAD. TAAH. PAZ. SAN. VE TİC. LTD. ŞTİ.	Yaylıyaka Mah. TUŞBA/VAN	432-226 01 11 432-226 01 17	www.mahmutkoroglu.com.tr 65koroglu@gmail.com	08-11-06	Taş ocağı
37	LİDERSAN BETON MAD. İNŞ. NAK. SAN. VE TİC. LTD. ŞTİ.	Ayrancılar Mah. ÇALDIRAN/VAN	432-412 21 82 432-412 29 78	www.mycgroup.com mehmet.cinarbay@mynet.com	23-61-02	Beton yapı elemanları
38	Mehmet Sait SÜLÜN	Organize Sanayi Bölgesi TUŞBA/VAN		eroporepsyalitim@gmail.com	23-20-16	Bims
39	MELİH KARDEŞLER BETON YAPI ELM. İNŞ. SAN. VE TİC. LTD. ŞTİ.	Organize Sanayi Bölgesi 6.Sok. TUŞBA/VAN	432-226 01 01 432-226 01 02	www.akelbims.com akel@akelbims.com	23-61-02	Beton yapı elemanları
40	MERSAVA PREFABRİK BETON YAPI ELM. SAN. VE TİC. LTD. ŞTİ.	Organize Sanayi Bölgesi Vangölü cad.No:1-2 TUŞBA/VAN	432-226 00 60 432-226 00 61	www.olmezbeton.com.tr olmezbeton@hotmail.com	23-61-02	Beton yapı elemanları
41	MİRHAN İNŞ. TAAH. TAŞ. VE TEM. HİZ. İTH. İHR. SAN. VE TİC. LTD. ŞTİ.	Erciş Yolu Üzeri İskele Yol Ayrımı TUŞBA/VAN	432-215 59 59 432-214 59 09	www.mirhaninsaat.com.tr info@mirhaninsaat.com.tr	23-61-02	Beton yapı elemanları
42	MİROĞULLARI İNŞ. PET. ÜRÜN PAZ. SAN. TİC. LTD. ŞTİ.	Karahan Mahallesi MURADIYE/VAN	432-216 26 74 432-216 26 73	www.mirogullari.com.tr info@mirogullari.com.tr	23-99-05	Asfalt plent
43	MVS CAM NAKLİYAT İNŞ. SAN. VE TİC. LTD. ŞTİ.	Organize Sanayi Bölgesi 3.Etap TUŞBA/VAN	432-223 07 52 432-223 07 52	www.mvscam.com mvscam-65@hotmail.com	23-12-03	Isı Cam

44	MVS CAM NAKLİYAT İNŞ. SAN. VE TİC. LTD. ŞTİ.	Eski Marangozlar Sitesi A Blok No:2 TUŞBA/VAN	432-223 07 52 432-223 07 52	www.mvscam.com mvscam-65@hotmail.com	23-12-04	Cam işleme
45	MYC GROUP BETON İNŞ. TEM. TAŞ. SAN. VE TİC. LTD. ŞTİ.	Demirciler Mah.Doğubayazıt yolu 10.km. ÇALDIRAN/VAN	432-412 21 82 432-412 29 78	www.mycgroup.com mehmet.cinarbay@mynet.com	23-63-01	Hazır beton
46	ÖLMEZ BETON YAPI ELM. İML. İNŞ. NAK. GIDA TAAH. SAN. VE TİC. LTD. ŞTİ.	Organize Sanayi Bölgesi Vangözü Cad.No:42 TUŞBA/VAN	432-226 01 13 432-226 01 14	www.olmezbeton.com.tr olmezbeton@hotmail.com	23-61-02	Beton yapı elemanları
47	ÖNAY İNŞAAT TAAH. TİC. İTH. VE İHR. LTD. ŞTİ.	Çatak Van Karayolu 2.Km. ÇATAK/VAN		nevug_fb@windowslive.com	23-63-01	Hazır beton
48	ÖZ AKEL BETON	Organize Sanayi Bölgesi Vangözü Cad.6.sok. TUŞBA/VAN	432-226 02 11	www.akelbims.com akel@akelbims.com	23-20-16	Bims
49	ÖZ AVCIOĞLU İNŞ. MAD. PET. ÜRÜN İTH. İHR. SAN. TC. LTD. ŞTİ.	Bayazıt Mah.Erdinçler Petrol önu No:8 ERCIŞ/VAN	432-351 76 04 432-351 76 04	ilhamimimar@hotmail.com	23-61-02	Beton yapı elemanları
50	Ramazan KAYAR KENT BETON YAPI ELEMENLARI	Erciş Yolu Üzeri 5.Km. TUŞBA/VAN	432-223 63 24 432-223 63 25	www.ozkentbeton.com.tr kayamusa@hotmail.com	23-61-02	Beton yapı elemanları
51	SİLAHTAROĞLU BETON İNŞ. SAN. TİC. LTD. ŞTİ.	Örene Mah.Çaybaşı Mevkii ERCIŞ/VAN	432-377 30 41 432-377 31 60	www.silahtaroglu.com beton@silaharoglu.com	23-63-01	Hazır beton
52	TERMOBLOKS BİMS İNŞ. NAK. MAD.TURZ. İTH. İHR VE SAN. TİC. LTD.ŞTİ.	Organize Sanayi Bölgesi TUŞBA/VAN	432-226 01 63 432-226 01 64	www.termoblokbims@gmail.com termoblokbims65@gmail.com	23-20-16	Bims
53	VAN BETON SAN. VE TİC. LTD. ŞTİ.	Van Erciş Karayolu Üzeri Sanayi Sitesi Karşısı TUŞBA/VAN	432-223 22 50 432-223 21 93	vanbeton@hotmail.com	23-63-01	Hazır beton
54	VAN BETON SAN. VE TİC. LTD. ŞTİ.	Van yolu 6.Km. ÖZALP/VAN		vanbeton@hotmail.com	23-63-01	Hazır beton
55	VAN ÖZSARGIN HAZIR BETON İNŞ. TAŞ. VE PET. ÜRÜN İTH. İHR. SAN. VE TİC. LTD. ŞTİ.	Ercişyolu üzeri 12.km. TUŞBA/VAN	432-215 00 29	ozsarginhb65@hotmail.com	23-63-01	Hazır beton

56	VAN-ER BETON İML. NAK. İNŞ. MAD. SAN. TİC. İTH. İHR. LTD. ŞTİ.	Erciş Yolu Üzeri 6.km. TUŞBA/VAN	432-226 55 52 432-226 55 52	vanerbeton@hotmail.com	23-63-01	Hazır beton
57	VANPAK GIDA NAK. MÜH. İNŞ. İTH. İHR. SAN. VE TİC. LTD. ŞTİ.	Organize Sanayi Bölgesi 2.Etap TUŞBA/VAN	432-226 00 96 432-226 02 30	vanbims@gmail.com	23-61-02	Beton yapı elemanları
58	Y.T.Y. İNŞAAT NAK. TUR. MAD. SAN. VE TİC. LTD. ŞTİ.	Erciş yolu üzeri Kalecik mevkii TUŞBA/VAN	432-223 25 00 432-223 24 87	www.ytyinsaat.com.tr info@ytyinsaat.com.tr	23-63-01	Hazır beton
59	Y.T.Y. İNŞAAT NAK. TUR. MAD. SAN. VE TİC. LTD. ŞTİ.	Bardakçı Mah. TUŞBA/VAN	432-223 25 00 432-223 24 87	www.ytyinsaat.com.tr info@ytyinsaat.com.tr	23-99-05	Asfalt plent
60	YÖRÜK YAPI MAD.MUH. NAK. İTH. İHR. SAN. VE TİC. LTD. ŞTİ.	Erciş Yolu Üzeri İskele Yol Ayrımı TUŞBA/VAN	432-223 25 00 432-223 25 00	www.ytyinsaat.com.tr info@ytyinsaat.com.tr	23-61-02	Beton yapı elemanları
61	YÜZENLER İNŞ. NAK. TAAH. TURZ. PET. ÜRN. SAN. TİC. LTD.ŞTİ.	Van Gürpınar karayolu 6.km.Kurubaş mevkii EDREMİT/VAN	432-216 06 08 432-216 06 08	www.yuzenlerinsaat.com yuzeny@gmail.com	23-63-01	Hazır beton

ELEKTRİK ELEKTRONİK SANAYİ

	FİRMA ADI	ADRES	TEL/FAX	WEB / E-POSTA	PRODCOM	FAALİYETİ
1	ATİ ELK. MALZ. HIRD. İNŞ. NAK. İTH. İHR. İML. SAN. TUR. TİC. LTD.ŞTİ. (VAN ŞUBESİ)	Erciş Yolu Üzeri Doğu Töptancılar Sitesi A Blok No:9 TUŞBA/VAN	432-223 23 33 432-223 23 33	www.atidisticaret.com iletisim@atidisticaret.com	27-33-02	Elektrik tesisat yapı elemanları
2	CAN ELEKTRİK MÜH. İNŞ. NAK. TAAH. SAN. VE TİC. LTD. ŞTİ.	İŞGEM EDREMİT/VAN	432-215 05 15 432-215 05 15	canelektrikvan@hotmail.com	27-33-02	Elektrik tesisat yapı elemanları
3	OSMANOĞULLAR I AKR. GIDA TURZ. İNŞ. NAK. ELKT. TEKS. TİBBİ MED. ZİRAİ ÜRN. PAZ. SAN. VE TİC. A.Ş.	Erciş Yolu Bulvarı Oto Sanayi Sitesi NO:170 TUŞBA/VAN	432-215 17 32 432-216 58 38	www.osmanogullari.com adnanerturk@osmanogullari.com	27-11-01	Jeneratör
4	VAN KABLO SANAYİ VE TİCARET A.Ş.	Organize Sanayi Bölgesi TUŞBA/VAN		65koroglu@gmail.com	27-32-03	Kablo

Ek 3
Van Sanayi Portalı Hakkında

VAN SANAYİ PORTALI (www.vansanayi.net) HAKKINDA

Van Bilim, Sanayi ve Teknoloji İl Müdürlüğü tarafından hazırlanan Van Sanayi Portalı aracılığı ile; sanayicilerle ilgili gelişmeler, mevzuat değişiklikleri, teşvik ve hibeler gibi rekabet güçlerini artırıcı konularda da güncel yayınlar yapılacaktır. Ayrıca, portal üzerinde firmalara ilişkin detaylı iletişim bilgileri, faaliyet sektörü gibi bilgilere yer verilmiştir.

İlave olarak, Van'daki sanayi firmalarına ait istatistiksel bilgiler tablolar, grafikler ve haritalar aracılığıyla kamuoyu ile paylaşılmıştır. Bu sitede yer alan firmalar 6948 sayılı Sanayi Sicil Kanunu gereği Bilim, Sanayi ve Teknoloji İl Müdürlüğü'nden Sanayi Sicil Belgesi almış veya alması gereken firmalardır.

Van Sanayi Portalı; Doğu Anadolu Kalkınma Ajansı tarafından Doğrudan Faaliyet Desteği kapsamında yapılmıştır. Sanayicilerimize uygulanan 62 soruluk anket sonucu ve Bilim, Sanayi ve Teknoloji İl Müdürlüğü'ndeki Sanayi Sicil kayıtlarından faydalanılmıştır. Van Sanayi Portalı'nda yer alan bilgiler, Sanayi Sicil Kayıtları ve firmaların Bilim, Sanayi ve Teknoloji İl Müdürlüğü'ne her yıl vermek zorunda oldukları Yıllık İşletme Cetvellerinden faydalanılarak güncellenecektir.

Van Sanayi Portalı, Van ilinin ve sanayicisinin tanıtımını yapmak, Van sanayisi ile ilgili güncel istatistikleri yayınlamak, Van sanayisi ile ilgili son haber ve duyuruları yayınlamak, Van'da faaliyet gösteren sanayi işletmeleri hakkındaki bilgileri tek çatı altında farklı alternatif arama seçenekleri kullanarak yayınlamak, Van sanayicisinin rakabet gücünü artırmak, dünya'nın her yerinden, kolayca Van sanayicisine ulaşmak ve Van sanayisinin geleceğe dönük planlama ve stratejisi-ne katkı sağlamak amacıyla kurulmuştur.

**T.C.
Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı
Van İl Müdürlüğü**

VAN SANAYİ PORTALI
www.vansanayi.net

